

דְּקָרָךְ לְשׁׂוֹן הַקְדֵּשׁ
HOC EST,

GRAMMATICA
LINGUÆ SANCTÆ INSTITUTIO,

Cum vocum omnium anomalarum
indice, & explicatione,

A U C T O R E

JOSEPHO PASINO

Sacrae Scripture, & Linguae Hebraicæ
in Gymnasio Taurinensi Professore.

ACCEDIT EJUSDEM

ORATIO

Habita, cum publicum docendi munus
auspicaretur, A. MDCCXX,

JUSSU, ET AUSPICIIS

INVICTISSIMI REGIS

VICTORII AMEDEI.

EDITIO ALTERA CORRECTIOR, ET AUCTION.

P P

PATAVII, Typis Seminarii MDCCLXVI.

Apud Joannem Manfrè. Superiorum permisso.

INVICTISSIMO REGI
VICTORIO
AMEDEO
JOSEPHUS PASINUS

F.

UT primum in amplissimam hanc Disciplina-
rum, & Artium Academiam, tua munificen-
tia, Rex Invictissime, instauratam me advoca-
sti, illud statim cogitare coepi, qua ra-
tione fieri posset, ut id ex animi tui
voto conquerer, cuius gratia me tam
benigne advocaveras. Ac Linguæ He-

a 2

brai-

GRAMMATICA
LINGUA SANCTÆ INSTITUTIO
CUM VOCUM OMNIUM TONIS
INDICATÆ & EXPLANATIONE
AUCTORIA
Ioseph. Pasino
ACCEDIT ETIPOGRAPHIA
ORATIO
IN VICTISSIME REGI
VICTORII AMDEI

Pro Pro

AD T. PLATAT
ALIAS CONFESSOR TE ACCITAS

volui, quam bene de Catholica Ecclesia in hac litterarum instauratione sis
meritus, qui Sacras Palæstinæ Musas
desertas, atque obsoletas tutissimo lo-
co excipis, magnaue liberalitate, &
munificentia complecteris. Erubescen-
tiant illæ quidem in tantam hanc præ-
clarissimarum artium, ac disciplinarum
societatem venire; sed augustam Ur-
bem ingressæ, vix de animi tui pietate,
ac magnanimitate audivere, cum
anxiæ, atque sollicitæ a me magnope-
re contenderunt, ut se aliquando in
Regium conspectum proferrem. En il-
las igitur pedibus provolutas tuis, sim-
plices, rudes, verecundas, habitu mori-
busque antiquis, sed ob id ipsum tua
clementia, tuoque patrocinio dignas.
Fac ut intelligent, Regis esse, atque
adeo A M E D E I, nullum litterarum ge-
nus magis fovere, quam quod ad Re-
ligionem pertineat.

AD

braicæ institutio, quæ mihi una cum
Sacrarum Litterarum interpretatione
demandata fuit, absoluore forma &
methodo, quam haætenus tradita fuit,
indigere visa est. Ex Grammaticis e-
näm Hebræi cum ipso nomine invisi-
sunt, tum fere obscuri, & ex apicibus,
& punctis mysteria captantes; Romani
plerumque breviores, quam ad docen-
dum opus fit; Heterodoxi plus æquo
fusi; & nimia congerendi cura impedi-
ti. Itaque cum certa Scripturarum co-
gnitio ex recta linguarum intelligentia
dependeat, quod tu quoque incredibili-
li tua sapientia, Rex optime, vidisti,
omnem diligentiam, & operam in il-
lud contuli, ut Grammaticas Hebraici
sermonis institutiones componerem, &
quam maxima perspicuitate possem,
universum hujus linguæ usum studiosæ
juventuti patefacerem. Hanc autem
studii nostri lucubrationem nomine tuo
auspicatissimo ornandam, ac munien-
dam putavi, tum quod in solo tuo
nata est, tum quod omnes intelligere

VO-

EJUSDEM CANTICI

Interpretatio:

Intellectum, & scientiam disponam coram me,
 Et balbutientibus labio indicabo spiritum meum.
 Fluet ut ros eloquium meum, & sermo meus
 Super herbam sectam, sicut pluvia stillabit disciplina
 mea.
 Invocabo nomen Dei, ut auxilio sit mibi.
 Nam ipse solus spes mea & fiducia mea;
 Cognoscit cor meum, quod in integritate ambulem;
 Probat cogitationes meas, & intelligit precordia mea.
 Non ad comparandum mibi nomen ego scribo,
 Et ad extollendam memoriam mei, & magnam laudem
 meam;
 Verumtamen ad divigidendum perversum lingua,
 Et ut infirmo labiis inserviat emplastrum meum.
 Scientibus autem gratiam responsum dabo,
 Etiam sapientibus conditam condituram meam.

AD PHILOHEBRÆOS

Ex Michlol R: Davidis Kimchi.

הַשְׁכֵל וַיֹּוּשֵׁן אֲשֶׁר נִכְחָה
 וַיַּעֲלֵנוּ שְׁפָה אֲחוֹת רֹוחָה
 יוֹל בְּטַל שְׁחִי וְאִמְרָתִי
 אַקְרָא בְּשָׁם אֶל לְעֹזֶר אֵיתָה
 כִּי הוּא לְבָר שְׁבִי וּמִבְטָה
 בְּרוּ לְבָבֵי כִּי בְּחֹסֵד הַזָּלָק
 בְּחוֹן סְעוּפָתִי וּבְן טוֹחָה
 לֹא לְעֹשֵׂת לִי שָׁבָן כִּתְבָּה
 לְהַעֲלוֹת זְכָרִי וּטוֹב שְׁבָחִי
 אַכְן לְוִישֵׁר גַּעֲוָה לְשׂוֹן
 וּלְגִנְחָלה שְׁפָה יְהִי מִרְחָה
 וּלְיִרְשָׁס חֹן מַעֲנָה אַתָּה
 גַּם לְחַכְמִים אַרְקָחָה רְקָחָה

סְפִי

Liber meus erit monumentum meum; ipsum ornabo
Jugiter, sicut monumentum super frontem meam.
Argentum meum, aurum meum ipse est, Optima merita mea;
Ipse erit venditio mea, Emissio mea;
Ipse erit panis meus tempore, quo esuriero,
Et in contentione linguarum erit gladius meus;
Ipse disponet mensam omni esurienti,
Mensam linguæ Hebreæ, ut in ea vivat.

ספר יהי כברי ואערדו
תמיד בטוטפת עלי מצחו;
כspi יהבי הוא וטוב שחריו
הוא יהיה מברי ומקי;
הא יהיה לחמי בעת ארעב
ולריב לשונוח יהיה שליח;
הוא יעורך שלחן לבלראעב
שלחן לשון עבר ובו יהו.

לְקֹרֶךְ לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

PRIMA PARS.

G A P. I.

De Literis.

HEBRÆORUM LITERÆ sunt 22. & omnes consonæ: nullas enim antiquitus expressas vocalium figuræ noverant Hebræi, quod & reliquis linguis Orientalibus commune est. Duplex porro est earum figura: una Biblica, qua textus Sacrae Scripturæ exarari solet; altera Rabbinica ad scribendi celeritatem magis accommodata, qua in suis commentariis, aliisque scriptis utuntur Rabbini.

Alphabetum.

Biblicum	Rabbinicum
Aleph אָלֶף	spiritus tenuis. 6
Beth בֵּית	bh, & v consonans. 7
Ghimel גִּימֶל	gh
Daleth דָּלֶת	dh
He הֵה	h spiritus asper. 8
	Vau וָאו

A 2

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

A Vendo veduto per la Fedè di Revisione, e Approvazione del P. F. Paolo Antonio Agelli Inquisitore di Padova, nel Libro intitolato: *Grammatica Linguae Sanctæ Institutio cum Novis additionibus: Auctore Josepho Pasino Sacre Scripturæ, & Lingue Hebraicæ in Taurinensi Gymnasio Professore*; non v' esser cos' alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Attestato del Segretario Nostro, niente contro Principi, e buoni costumi, concediamo Licenza a Gio: Manfrè Stampatore, che possa essere stampato, osservando gli ordini in materia di Stampa, e presentando le solite Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. 24. Maggio 1739.

{ Gio: Pietro Pasqualigo Rif.

{ Daniel Bragadin Cav. Proc. Rif.

Registrato in lib. a carte 1.

Agostino Gadaldini Segr.

1739. 27. Maggio.
Registrato nel Magistr. Eccellentissimo
contro la Bestemmia.

Vettor Gradenigo Segr.

לְקֹרֶךְ

Julij 1822.

RUDIMENTA

Biblicum

ר	Ref	r	ר
שׁ	Reysh	r	שׁ
שׁ	Sein	Sc, aut sch Germanorum.	שׁ
שׁ	Sin	f acutum, ut Samech: orta hæc litera ex prava pronunciatione שׁ.	שׁ
תּ	Thau	th	תּ

Rabbinicum

Ex his quinque aliter scribuntur in fine dictionum, unde dictæ *finales*, & *biformes*, quas memorizæ causa vocant Grammatici **מַנְצָפֶחָ** Menatzpach, vel **חַמְנֵפָחָ**, scilicet

קָרְבָּן נָפָךְ צָמָמָן
כָּרְבָּן נָפָךְ צָמָמָן

Quatuor latius diducuntur tum ornatus gratia, tum ad lineaæ complementum, quæ voce divisa nunquam absolvitur: **אַהֲרֹן**, nonnumquam etiam sic dilatantur **רְבָּנָה**, & **אַלְפָה**.

Literarum pronunciatio verbis satis exprimi non potest; præceptoris voce opus est.

Literæ præterea juxta quinque organa, quæ distincta singularum pronunciatione occupantur, in quinque dividuntur classes: scil. in literas

Gutturis **אַהֲרֹן** hachah.

Linguæ **דְּתַלְנִית** datlanath.

Palati **גִּיכָּךְ** Ghichak.

Dentium **זְשִׁירָץ** Zassceratz.

Labiorum **בּוּמָף** Bumaph.

A 3

Hu-

GRAMMAT. HEBR.

Rabbinicum

לֵין	Biblicum	Vau	v consonans fortior, quam ב.
זָהָן	Zain	זָהָן	f lenissimum sonat.
חֵת	Cheth	חֵת	ch spiritus asperior.
תֵּתֶת	Teth	תֵּתֶת	t
יְוָדָה	Jod	יְוָדָה	j consonans.
כָּפָה	Caph	כָּפָה	ch
לָמֶד	Lamed	לָמֶד	l
לְמָרָד	Mem	לְמָרָד	m
נוּן	Nun	נוּן	n
סָמֵךְ	Samech	סָמֵךְ	f acutum.
עֵין	Ain	עֵין	h spiritus, qui exprimi non potest, nisi viva voce.
פֵּה	Pe	פֵּה	p, & ph φ Græcorum.
צָדֵה	Tzade	צָדֵה	tz
קָופָה	Coph	קָופָה	K κ Græcorum.

Ref

מֵם

CAPUT II.

De Punctis, seu literis Vocalibus.

Cum nullum vocis sonum in qualibet lingua sola consonantes literæ edere possint, suæ sunt & Hebræis vocales, antiquitus quidem nulla figura expressæ, sed a Masorethis deinde anno circiter 600 Christi Domini adjuvanda lectionis causa punctis quibusdam formatae. Et sunt numero 14. quinque longæ, quinque breves, & quatuor brevissimæ.

Longæ.

1 Kametz	א	A	קָמֶץ
2 Tzere	א	E	צָרֵךְ
3 Chirek longum	א	I	חִירֵק גָּדוֹלָה
4 Cholem	א	O	חוֹלֵם
5 Surek	ו	V	שָׁוֵרֶק

1 Kametz a Masorethis dicitur etiam Kametz magnum, & רַכְבָּת latum.

2 Tzere dicitur etiam Kametz parvum, & interdum etiam simplex Kametz.

3 Chirek longum dicitur quoque Chirek cum Jod.

4 Et Cholem sape Vau Cholem.

Hæc vocalis litera signatur tantum in ventre literæ Vau, quoties præcedit vocalis longa; nam si præcedat brevis, punctum illud est Dages, de quo capite sequenti.

GRAMMAT. HEBR.

Hujus distinctionis usus insignis est, quia literæ omogeneæ, sive unius organi facile inter se communantur. Ex quo principio factum est, ut innumeræ prope voces pronunciationis affinitate inter se sint commutatae, atque in alias, & alias linguas traductæ. Gutturales & labiales præcipue sunt scitu necessariæ propter vocalium, seu punctorum mutationem, quæ ex iis cum nominibus, tum verbis accidere solet.

Denique quatuor literæ אֲהֹוִי, ehevi, sive, ut aliis placet, אֲרוֹהָא Jebu, omni exutæ vocali omnem quoque valorem in pronunciando amittunt, ac propterea litteræ quiescentes vocantur.

Quidem, & נְ ubique, & semper quiescant, ut נְ בָרָא, creavit; צְדָקָה tzedaKah, justitia.

Quando habet Cholem, vel Surek; ut טֻבָּה, rov, bonus, הוּא, hu, ille. Post Kametz, sequente Vau mobili, post Tzere, Chirek, & Sægol: ut דְּבָרִי divrè, verba, בִּין bin, intelligere, אֲחֹזֶק athècha; fratres tui, דְּבָרִיו devaràu, verba ejus.

Item & in fine dictiōnum cum quibusdam punctis quasi in unam diphthongum coalescent, & quidem post Kametz, Pathach, Tzere, & Chirek: ut

דְּבָרִיו devaràu, verba ejus, קָאָן Kau, linea, שְׁלָוָן shalav, tranquillus, פִּיאָן piu, os ejus. Jod autem post Kametz, Pathach, Vau-cholém, & Surek: ut אֲרוֹנָה adonai, dominus, דְּבָרִי devarài, verba mea, בְּנָ� gboi, gens, בְּנָ� banui, aedificatus.

- 7
2. Sub litera, quæ proxime geminatur; ut **הַלְלוּ**, *laudate*.
  3. Sub litera puncto Dages ornata; ut **פָקְרוֹ** *pakru*, **קְדֻעַ**, *prefcite*, aut in cuius ventre Dages occultatur; ut **בִּקְשׁוּ**, *pro* **בִּקְשׁוּ**, *querent*.
  4. Post alterum Sceva: ut **יְפָקְדוֹ** *ipkeda*, *visitabunt*.
  5. Post vocalem longam, ut **יִשְׁבּוּ** *jeshev*, *sedebunt*.

Mutum est.

1. Post vocalem brevem; ut **פָקְרוֹ** *pikdu*, *visitare*; nisi vocalis brevis vicem gerat vocalis longæ, ut **יְרָאֵ** *ire*, pro **יְרָאָ**, *timebunt*.
2. Post vocalem longam accentu tonico notatam; ut **תִּפְקֹדֶנָה** *tiphkodnah*, *visitabitis*.
3. In fine dictionis etiam geminum quiescit; ut **יְשִׁכְתּ**, *bibet*.

Omnis litera mobilis in fine dictionis puncto destituta censetur habere sub se Sceva, licet non reperiatur expressum. Quæ regula observanda propter usum Dages lenis ab initio, quod secundum doctrinam a Rabbini traditam semper ante se in media oratione requirit Sceva quiescens.

Duplex Sceva ab initio dictionis consistere nequit: quare si analogia vocis utrumque postulet, tunc prius mutatur in Chirek, aut in Pathach, vel Sægol propter gutturalem, vel ר: ut **לְבָרִי** *verba*, pro **רְבִרִי**, **אֲבָנִים** *lapides*, pro **אֲבָנִים**. Si vero alterum Sceva fuerit sub Jod, omnino tollitur, ut **בִּימֵי** *pro* **בִּימֵי**, *in diebus*.

De

Breves.

1 Patach	נ	A	פָתֵח
2 Sægol	נָ	E	סָגֹל
3 Chirek	נָ	I	חִירֵק קְטוֹן
4 Kameitz Chatuph	נָ & נָ	O	קָמֵץ חָטָעָף
5 Kibbutz	נָ	V	קְבָעָץ

1 Pathach a Masorethis appellatur *Pathach magnum*.

2 Sægol appellatur etiam *Pathach parvum*.

3 Chirek appellatur etiam *Chirek breve*.

4 Kameitz Chatuph appellatur etiam *Kameitz Cateph*.

5 Kibbutz appellatur quandoque *Surek*.

Brevissimæ.

Sceva simplex	ב	E.
& Triplex Sceva compositum.		
Cateph Pathach	א.	meuīt: Path.
Cateph Sægol	א.	Sægol.
Cateph Kameitz	ו.	Kameitz - Chatuph.

De usu Sceva Simplicis.

Sceva simplex duplex est; mobile, quod legitur, & quiescens, ḥəwār, quod non legitur. Mobile omnibus literis adhibetur, exceptis gutturalibus; est autem mobile.

1. In principio dictionis, ut **בִּרְאָשִׁית**, *berescith*, *in principio*.
2. Sub

R U D I M E N T A

enim dicitur **ל** al, sed **ל** la. Excipe **ח**, **ע**, & **ה** cum

Mappik in fine dictio[n]is. Nam post Tzere, Chirek longum, Cholem, & Surek ad faciliorem sui pronunciationem assumunt sub se Pathach, quod ante eas furtim pronunciat[ur], unde Hebræi illud vocant, unde **פָתֵח**

גָּנוֹבָה Pathach furtim ascitum; ut **שְׁמִינִית** Sameach, **בְּלָרִיס** **מַשִּׁיחָה** Masciach, **מֵשִׁיאָה** Messias, **יְוָשָׁעִי** **יְוָשָׁעִי** Josciah, salvabit, **גָּבוֹהָה** Gaboah, excelsus. Fit autem s[ecundu]m s[ecundu]m crasis, ut **יִשְׁמַעַל** personabit, pro **יִשְׁמַעַל** & **יִשְׁמַעַל** audiet, pro **יִשְׁמַעַל**.

C A P U T III.

De Daghes, & Mappik.

Daghes est punctum ventri literarum inscriptum, earum pronunciationi inserviens. Duplex est; Lene, & Forte.

Lene inscribitur tantum literis **בְּגָרְכְּפָתְח**, beghadche-phath, & ab iis aspirationem tollit; unde **בְּ** pronunciandum per b, sine Daghes per v literam consonantem; **בְּ** per p, sine Daghes per ph.

Forte literam pronunciatione geminat, & omnibus literis adhibetur præter gutturales, & **ר**. Est autem Daghes forte, quoties non præcedit Sceva; ut **גָּנָשׁ** accedemus. Lene enim semper sequitur Sceva quiescens, ut **אַצְבָּעַ**, digitus.

De usu Daghes Lenis.

Daghes lene inscribitur literis **בְּגָרְכְּפָתְח**, beghadche-phath.

1. In principio periodi; ut **בְּרָאָשִׁית**, in principio.

2. Ab initio dictio[n]is, quoties præcedens dictio-

GRAMMAT. HEBR.

3

De usu Sceva Compositi.

Sceva compositum literarum gutturalium proprium est loco Sceva simplicis mobilis; attamen nonnunquam etiam aliis literis subscriptum reperitur; ut **אֲמָרוֹת**

לְלָלוּ revolverunt. Hinc orta Grammatico-

rum regula. Litera gutturalis punctat se, & præcedentem: punctat se, quatenus pro Sceva simplici sufficit compositum; punctat præcedentem, quia haec pro Sceva simplici notatur vocali brevi orta ex Sceva composito, quod proxima gutturali subjicitur; scilicet Pathach, si sequatur Catephpathach; Segol, si Chatephsegol, & Kametzchataph, si Chatephkametz, ut **אַחֲרָוֹת**, tentorium ejus: **יִשְׁחָה** faciet, **בְּאַמְנוֹת** veritate. Kametz tamen, quod est ante Cateph Kametz, puto cum Buxtorphio euphoniaz causa pronunciandum per Kametz longum; ut **וְחַלְלָה** vacholi, & infirmitas, non vocholi.

Sæpe autem fit, ut Cateph segol, & Segol antecedens contrahantur in Tzere; ut **לְאַבְרָהָם** dicendo, pro **לְאַמְרָה**: & Catephpathach cum suo Pathach in unicum Pathach, ut **בְּאַדְנִי** in domino, pro **בְּאַדְנִי**.

Sceva compositum resolvitur aliquando vel in Sceva simplex, vel in suam brevem, remanente interea sub præcedenti litera ea vocali, quam Grammatica requirebat, idque præcipue, cum Sceva simplex sequitur; ut **תְּהִרְנוּ** occidetis, pro **וְיִאֱשֹׂמוּ**, **תְּהִרְנוּ** stabuntur, pro **וְיִאֱשֹׂמוּ**.

Quod ad literarum pronunciationem una cum punctis, prius auditur litera, quam punctum literæ: non enim

R U D I M E N T A

6. Quando vocem litera quiescente finitam, & aec-
centu ministro notatam sequitur virgula פסיק Pesik'.

Cum enim haec pausula pronunciationis celeritatem in-
hibeat, vocem præcedentem a sequenii dirimit, ut

Daghes recipere queat, ut בְּמַחָה בְּאֵלִים quis
scut tu inter fortes?

7. Tandem literæ בְּנֶרֶת begbadchephath reci-
piunt Daghes post vocem Aleph finitam, præcedente
Sceva quiescente; ut וַיַּרְא פְּרֻעָה vidit Pharaon.

3. Daghes lene inscribitur literis begadchephath
in media dictione post Sceva quiescens: ut אֲבָבָעָן di-
gitus. Excipe

1. Non inscribitur post Sceva quiescens, quod est
loco Kametz, vel Tzere; ut בְּרָכָה benedictio ejus,
a מלְכֵם reges, a ברכה.

2. Post Sceva initiale in forma nominum absolu-
ta, quando illi præponitur aliqua litera servilis: ut
לְבָבוֹל termino. Hanc rationem imitantur verba In-
finitivi modi in Kal a Sceva incipientia, quando il-
lis præfigitur ב, aut כ: nam cum ל plerumque a-
mant Daghes: ut בְּכַחְבֵּב in scribendo.

3. Post Sceva quiescens in Infinitivo Kal cum prono-
minibus affixis: ut פְּקָדָן ob visitandum illum.

4. Post Sceva in Imperativo Kal, sive absolute,
sive cum pronominibus affixis, sive cum ה parago-
gico: ut שְׁבַבֵּנָה, cubate, שְׁבַבָּה, cubato.

5. Post Sceva, quod vocalem brevem ex Sceva
composito natam sequitur; ut בְּרַנוּ, colet eum.

6. כ in affixis post Sceva quiescens semper est aspi-
ratum; ut דְּבָרָכֶת verbum vestrum.

7. Sunt

G R A M M A T . H E B R .

ט

terminatur vocali consonante mobili, ut בְּרָא

in principio creavit. Nam si litera quiescente, aut
vocali longa finitur, aspiratae manent. Excipe tamen

1. Quando vocem vocali longa, aut litera quie-
sciente finitam sequitur dictio incipiens a duabus ex
begbadchephath ejusdem organi, aut ex ea-

dem geminata, & prior habeat Sceva, ut נְשָׁבָה
שְׁבָבָה, dormiemus in confusione nostra.

2. Quando in fine præcedentis dictio est ה cum
Mappik, aut litera י, & per diphthongum ef-
feruntur: ut בְּצָרָה תְּשִׁיבָה, in latere ejus pones;
לְגָנָז גְּרוּל, in gentem magnam. Hinc post יְהֹוָה &
literæ begbadchephath accipiunt Daghes, quia
alterum est pro אָדוֹן, alterum pro אָלָהִים. Et hu-
jus exceptionis caussa Grammaticis dicitur טפְּקִים, pro-
ferens, scil. literam quiescentem.

3. Quando vox litera quiescente, aut vocali lon-
ga finita accentum habet Regem; ut בְּנֵי, quoniam
filius: & Grammatici vocant מְפַסִּיק paufans, quasi
ibi fiat pausa, & incipiat versus.

4. Quando præcedunt voces זָה, מָה, & sequenti
dictioni per Makaph colligatae; ut מְזִדְתִּיעָשָׂת, quid
facies? & dicitur haec caussa דְּרוּק, premens, quasi
accentus Makaph premat, & cogat literam sequen-
tem recipere Daghes.

5. Quando vox præcedens in ר, vel ה, finita
accentum habet in penultima: ut עַשְׁתָּה פְּרִי fa-
ciens fructum: & dicitur אֲתִי מְרַחִק veniens de lon-
ginquo, scil. accentus.

6. Qnan.

tus tonicus, & vox est penacula; ut לְמַהּ quare?
Unicum excipe בְּתִים domus, quod est acutum, &
cum Kametz longo ante Dages forte praeter normam. Post breves proprie adhibetur; & nunquam post brevissimas, excepta unica voce שְׁתִים duo.

Cum autem vocum analogia saepe postulet, ut post vocales longas Dages forte adhiberi oporteat, fit, ut vocales longae antecedentes in breves eis analogas mutentur, scil. Cholem in Kametzchauph, vel Kibbutz: Tzere in Chirek; Surek in Kibbutz; ut תָּם integritas fit תְּתִים integritates; a רֵן cane, fit רֵנוֹ canite, a קָן nidus fit קָנִים nidi, & a תְּרוּלִים urtica est, חֲרִילִים urticae.

Contra vero Dages forte ex gutturalibus, & ר exclusum literas antecedentes breves in longas convertit; Patach in Kametz, Chirek in Tzere, Kibbutz in Surek, vel Cholem: ut יְבָרֶךְ pro בָּרֶךְ benedicet, בְּרָךְ pro בָּרָךְ benedixit, בְּרָךְ pro בָּרָךְ benedictus fuit. Frequenter etiam sine ulla compensatione ex gutturalibus exit, ut מְרֻחֶת incubans, pro מְרֻחָה.

Tandem Dages forte ex litera scevata saepe exedit, ut exempla passim ostendunt.

De Mappik.

Mappik est punctum, quod literis tantummodo ה, ו inscribitur, easque genuino suo sono, scil. ה per א, ו per י pronunciandas esse docet, cum sine eo quiescerent. Literæ quidem ה inscribitur in fine vocis; ut בְּנָה benaa, filius ejus: Jod autem in media dictione

post Chirek breve; ut גְּפִירְיוֹת ghophrijoth, sulphur.

C A

7. Sunt quædam, quæ usus aspirata retinuit: diligentia, quæ plurimum in rebus omnibus potest, observentur, & notentur.

Olim, quando literæ בְּגַדְכְּבָרָה beghadkephath es- sent aspiratae, notabatur super illas lineola quædam, quam dicunt Raphe, hoc pacto בָּ; (ut videre est in quibusdam antiquissimis Bibliis Constantinopoli im- pressis) sed hodie plane exolevit.

De usu Dages Fortis.

Dages forte quadruplex est.

Demonstrativum, quod adhibetur post ה demonstrati- vum; ut הָרָבָר, verbum.

Compensativum, quod compensat aliquam literam abjectam; ut רְגַשְׁיָה pro רְגַשִּׁים admovit.

Characteristicum, quod indicat Conjugationes; scil. Pibel, ut פְּקַדְּ, prefecit, & Pihal, ut פְּקַדְּ, pre- fessus fuit.

Euphonicum, quod solius Euphonie causa inscribi- tur, ut מְקַדְּשָׁה sanctuarium. Hoc Dages euphoni- cum, quia adhibetur aliquando ab initio dictionum, dicitur etiam Dages Forte initiale.

Cujus usus præsertim est post voces penaçutas in ק, ת, ח, ו, vel ה finitas, & post מְהָ, & הָה: ut יִמְחַץ mare Suph: וְזַה לְהָ טֹוב quam bonum, hoc tibi. Excipe, si vox illa sequens accentum ha- beat in penultima; ut יְעִשְׂוָה פְּרַפְתָּה facies velum. Singulare est קִמְשָׁלָע surgite, proficiscimini, ubi Samech habet Dages fine ulla caussa.

Ceterum Dages Forte rarissime est post vocales longas, quod si reperiatur, semper præcedit accentus

*De Cateph Kametz, & Kametz
Chatuph tres.*

1. Post Kametz Chatuph semper sequitur vel Sceva quiescens, vel Dages forte; nunquam post Cateph Kametz.

2. Kametz Chatuph omnibus Alphabeti literis subjicitur, Cateph Kametz proprie gutturalibus, aliis rarissime.

3. Kametz Chatuph saepe sine duobus punctis scribitur: Cateph Kametz vero nunquam.

CAPUT V.

*De Accentibus, eorumque usu,
potestate & numero.*

Quæ de accentibus a Rabbinis traduntur, singula referre cum admodum laboriosum, tum inutile ac nullius momenti est. Quam ob rem ea tantum in medium afferemus, quibus usus linguae care re nequit.

Accentus igitur sunt in dupli classe; alii dicuntur Grammatici, sive Tonici, alii Rhetorici, sive Euphonici. Tonici sunt, qui ultimam, vel penultimam syllabam acciunt, & sunt numero 25. quatuordecim supra literas pinguntur, & undecim infra: ex his alii dicuntur Reges, alii Ministri; Reges, quia potestate habent fistendi spiritum in oratione, & sententiæ membra distinguendi: Ministri, quia Regibus serviunt.

CAPUT IV.

*De differentia Kametz brevis, sive Kametz
Chatuph a Kametz longo, & a
Chateph Kametz.*

Duplex est figura Kametz chatuph; נ, & נ, quarum altera convenit cum Kametz longo, altera cum Chateph Kametz. Multæ traduntur a Grammaticis regulæ, quibus haec vocales ab invicem discernuntur; præcipuas nos subjicitur.

*De Kametz brevi, & Kametz longo
sunt quinque.*

1. Kametz ante Sceva absque accentu Methegh est Kametz chatuph; ut חָכְמָה chockmâ, sapientia. Sed Typographorum incuria saepe Methegh in Scripturis omisum est; unde attendenda analoga vocum flexio.

2. Kametz absque accentu tonico ante Dages forte est Kametz breve; ut רֹנֶה ronnu, cantate: excipere בְּתִין bathim, domus.

3. Kametz ultimæ Syllabæ accentu tonico destitutum ante consonam mobilem breve est, ut וַיַּקְרֵא yakom, surrexit.

4. Kametz ultimæ syllabæ ante consonam mobilem sequente Makaph, est Kametz Chatuph; ut בְּלִיאָשָׁר chol aser; omnis, qui.

6. Kametz ante gutturalem notatam Cateph Kametz breve est, ut לְלֹן ohol, tentorium ejus.

tentiae in sua membra distinctionem. Primum usum
Judæis, eorumque Synagogis relinquimus. De tertio
satis diximus. Secundus igitur explicandus est; ac
quidem has regulas observes.

1. Quæ syllaba accentu tonico notata est, ea a-
cuitur; ut פָּקָדְךָ pakād, visitavit.

2. Ejusdem accentus in eadem voce geminati prior
syllabam afficit; ut תְּהִבָּה thibba, inanis.

3. Diversorum in eadem voce accentuum posterior
acuit, ut וְלֹמְדָהִים ulmohadim, & in tempora sta-
ruta.

Sed omnium optima, & tutissima regula est usus;
& analogia vocum flexio.

Nonnunquam accentus ex ultima euphoniac causa
ad penultimam rejicitur, præsertim vero cum sequi-
tur dictio monosyllaba, aut bisyllaba penacula: quæ
accentus trajectio mutat vocales Tzere, & Cholent

ultimæ syllabæ ante consonam mobilem in Sægol, &
Kametz Chatuph: ut וְאֶמְרָתְךָ & dixit Rex, pro
וְיָקֵם לְךָ & surrexit tibi, pro וְיָמֶרְךָ unde
orta illa regula, Kametz ultimæ syllabæ sine accentu
tonico ante consonam mobilem breve est; de qua in cap. 4.

De Potestate accentuum Regum.

Præter eam, quam superitis in usu Dages, & Sæ-
va Accentum Regum potestatem commemoravimus;
aliam etiam habent, præsertim pausæ majores, Ath-
nach, Silluk, Sakephkaton.

1. Quod communiter Pathach, & Sægol producunt
in Kametz, ut חַסְרָתְךָ benignitas, pro חַסְרָתְךָ
nox, pro לִילָה.

Reges sunt.

¶ Silluk.	¶ Past'a.
¶ Athnach.	¶ Paser.
¶ Rebbia.	¶ Salscælæth.
¶ Sakephkaton.	¶ Telisa major.
¶ Sakephgadol.	¶ Karne Para.
¶ Sægolta.	¶ Tiphcha.
¶ Sarka.	¶ Tebir.
¶ Gæres.	¶ Jethiv.
¶ Gerefaim.	

Ex his quatuor præcipue sunt notandi, qui dicuntur etiam accentus pausantes, five Reges majores: scilicet Silluk, five Soph Pasuk, ut ajunt Rabbini Grammatici, qui periodum integrum absolvit. Athnach, qui colon, seu membrum constituit. Sakephkaton, qui semicolon inservit: & Rebbia, qui commati tantorum responderet.

Ministri.

¶ Munach.	¶ Darga.
¶ Mahpach.	¶ Jarach.
¶ Merca simplex.	¶ Kadma.
¶ Merda duplex.	¶ Telisa minor.

Usus accentuum triplex est: primo designant Musi-
cam, & cantus rationem apud Hebræos: secundo le-
gitimam cujusque vocis pronunciationem: tertio sen-
ten.

Athnach
Gaeres
Jeresuin
Jethiv
Reharné Pao
Sakephgadol
Sarephkaton
Salscælæth
Sægolta
Sarka.
Rebhia
Tebhir.

Darga
Jarach.
Kadma,
Mahpach
Merca.
Telisa min.

*De accentu Rhetorico, sive
Euphonico.*

Unicus est accentus *Rheticus*, sive *Euphonius*, qui tonico in eadem dictione praemissus suaviorem pronunciationem efficit, diciturque מְתֵגָה Methegh quasi frenum, quod vocis lectionem dirigit, ac sustentet: de ejus situ, & positione multa comminiscuntur Rabbinī, multis de more tenebris involuta, & ad rem nostram nihil, aut certe parum utilia. Figura ejus est virgula recta instar Silluk, a quo differt usū. Silluk enim ultimæ tantum, vel penultimæ versuum syllabæ subscriptur; Methegh vero ubique pingitur, exceptis illis duabus syllabis.

De hoc accentu duo præcipue observanda videntur.

1. Vocalibus longis ante Sceva accentu tonico substitutis apponitur Methegh; ut בְּיַהֲיֵה baiethā, fuit; unde originem habuit illa regula, *Kametz absque Methegh ante Sceva est breve*; de qua in cap. 4.

2. Vocales breves ante Sceva accentu Methegh notatae pro longis habentur; quam ob rem Sceva legitur, ut וְיִרְאֶה veireū, & timeant: בְּלֹבֶן ghevulechā terminum tuum. Unde aliquando Sceva componitur cum Pathach; ut וְשִׁבָּה usavēh, & captivam duc.

De Makaph, & Pesik.

Makaph est virgula transversa, quæ dictiones accentu tonico privatas simul connectit; mutando Cholem, & Tzere ante consonam mobilem in fine vocis in

Kametz Chatuph, & *Segol*: ut אֶת־כָּלֶן pro אֶת־כָּלֶן:

2. Copulæ Vau ante verba monosyllaba, aut penacula subjiciunt Kametz loco Sceva; ut וּמָתַתְּ בָּמָתְּ mortuus est.

3. Pausa ad penultimam ex ultima rejecta convertit Sceva ante affixum קָ, & in nominibus formæ פָּרָה in *Segol*; ut דְּבָרָךְ devarechā pro דְּבָרָה devarechā, verbum tuum, לְחִי lechi, pro לְחִי lechî, maxilla.

Cateph Kametz in Cholem in nominibus formæ חָלֵל, ut עַבְנִי ḥoni, pro עַבְנִי honi, afflictio. Cateph Pathach in Kametz, ut אַנְנִי ani, pro אַנְנִי ani, ego.

Hac eadem de causa in pronomine masculino secundæ personæ fit vocalium transpositio: ut לְךָ pro לך, tibi, מִמְךָ pro מִמְךָ, a te.

In Verborum autem pluralibus in גָּ, & in femininis singularibus in הָ, & יָ finitis pro Sceva reddit ea vocalis, quam vox singularis, aut masculina in unoquoque tempore habuit; quæ si fuerit Pathach, convertitur in Kametz; ut פְּקָדָו pakkadū, pro פְּקָדָע pakedū, visitaverunt, פְּקָדָו pakkadū, pro pikedū, præposuerunt, pakāda, pro פְּקָדָה pakkadā, visitavit, pekādi, pro פְּקָדִי pikadi, visita, יְבָלוּ jabolū, pro יְבָלִי jachelū, potuerunt.

Et hæc de usu, numero, & potestate accentuum in distinguenda oratione, & elevanda voce dicta sufficiant.

cis, & orationis contextu cujusque vocis genus discernatur.

*De Motione nominis e Masculino
in Femininum.*

Motio nominis e masculino in Femininum genus fit assumpta syllaba **ה** cum accentu, ut a **בּוֹן** *bonus* fit **טָוּבָה** *bona*.

Desinentia tamen in י moventur & in ה, & in תְּנִי ut **שְׁנִי** *secundus*, **שְׁנִיתָה**, & **שְׁנִיתָה** *secunda*.

Hæc autem motio Masculini formam persæpe mutat, & quidem

Kametz penultimæ Syllabæ transit in Sceva vel simplex, vel compositum propter gutturalem, ut **גָּדוֹלָה** *magnus*, **חֲכָם** *magna*: ultimæ manet, ut **חַכְמָה** *sapiens*: excipe **קָטָנָה** *parva*, a **קָטָן** *parvus*.

Tzere ultimæ syllabæ præcedente Kametz manet, ut **שְׁבִינָה** *vicus*, **שְׁכִינָה** *vicina*; alias mutatur in Sceva, ut **עֲרֵה** *cæcus*, **עֲרֵה** *cæca*: penultimæ mutatur in Sceva, ut **שְׁנִי** *secundus*, **שְׁנִיתָה** *secunda*.

Sægol cum sequente ה in fine dictionis tollitur, unde præcedens vocalis manet; ut **יְפָה** *pulcher*, **יְפָה** *pulchra*.

De nominum Declinationibus.

Duae sunt nominum Declinationes, & ex sola Nominativi singularis flexione in pluralem diagnoscuntur: prima dicitur *Masculinorum*, & definit in מ: alter-

multæ tamen voces excipiuntur, quæ retinent ante Makaph Tzere.

Pesik, sive *Pasek* est accentus, qui pronunciationis celeritatem inhibet, pingiturque inter duas voces hoc modo אֲשִׁיחָה ! אֲבָה ! & *inimicitiam ponam*.

C A P U T VI.

De Nomine.

Nominum genera apud Hebræos duo tantum sunt; Masculinum, & Femininum. Neutrū enim aliquando per Masculinum; frequentius per Femininum exprimunt.

Numeri sunt tres, singularis, dualis, pluralis.

Casuum nullæ sunt certæ notæ: ל tamen communiter Dativum designat, quandoque etiam Genitivum: נָא Accusativum, & post Verba passiva Nominativum: בָּל Ablativum.

Genera diagnoscuntur vel significatione, vel terminazione.

Significatione.

Generis Masculini sunt nomina propria virorum, fluviorum, montium, populorum, mensum.

Generis Feminini nomina propria mulierum, officiorum muliebrium, urbium, regionum, provinciarum, membrorum corporis, quorum tamen quædam generis communis sunt.

Terminatione.

Feminina sunt desinentia in ה, תְּנִי, תְּנִתָּה.

Ast nulla certa regula præscribi potest; ex Lexicis,

23 R U D I M E N T A

Cholem penultimæ non mutatur; ut בֵּיבָב *stella*, כְּוֹכֶבֶת *stellæ*. Sequentे vero Sægol, aut Pathach pro Sægol, mutatur in Sceva vel simplex, vel compositum propter gutturalem. Tunc autem Pathach est loco Sægol, cum accentus tonicus est in penultima syllaba, ut *actio*, פַּעַלִים *actiones*, אֲנָהָל *tentorium*, tentoria, אַמְּרִים *dictum*, אַמְּרָה *dicta*. Ultimæ manet. Euphonizæ tamen caufa nonnunquam mutatur in Kibbutz, & Daghæs, ut אַרְוֹס *rufus*, רָשִׁים *arribis*. Multa etiam irregularia: ut יּוֹם *dies*, רְשִׁים *caput*, רָאֵשׁ *head*, יְמִים *days*.

Pathach penult. pro Sægol in Sceva, ultimæ in Kametz, alias semper manet invariatum; ut טֻעם *gustus*, טֻמְםִים *contaminatio*. Pathach, & Chirek non intercedente Daghæs contrahuntur in Tzere; ut זִיתָם *oliva* זִיתָם *olivæ*; at בִּיחָה *domus*, est בִּיחָה *hircus*, a בִּיחָה *hirci*.

Surek tam penultimæ, quam ultimæ manet, ut פְּקוּד *visitatus*, פְּקוּדִים *visitati*: aliquando in Kibbutz, & Daghæs convertitur; ut חָרְלִים *urtica*, חָרְלִים *urtice*. Multa variant.

Terminatio הַ abjicitur, unde præcedens vocalis quæcunque manet; ut יְפָנֵחַ *pulcher*, יְפָנֵחַ *pulchri*.

Terminatio etiam tollitur, ut יְהֹוָרִי *Judeus*, יְהֹוָרִים *Judei*: quædam communem analogiam sequuntur, ut נְקִיָּה *innocens*, נְקִיָּה *innocentes*, & quædam

GRAMMAT. HEBR. 22
ta Femininorum, quæ singulari adjicit syllabam וּתְ.

De prima Declinatione.

Prima Declinatio igitur est Masculinorum, quæ Nominativo singulari addit syllabam טּוֹב *bonus*, טּוֹבִים *boni*: quandoque deficit וּ: ut תְּנִינָם *dracones*: multa etiam Chaldaeorum more amant וּן, ut וּן *alii*. Pleraque denique desinunt in וּ pro וּם, ut וּמָתָה *locusta*, חֶרְבִּי *montes*, שָׂרִי *principes*, &c.

Ceterum propter hanc flexionem nonnullæ mutantur literæ vocales.

Kametz penultimæ syllabæ convertitur in Sceva; ut רְבָרִם *verbum*, est דְּבָרִים *verba*. Excipe, si Kametz sit loco ejeci Daghæs, ut חָרְשִׁים *artifex*, חָרְשִׁים *artifices*. Ultimæ fere semper manet: aliquando tamen transit in Pathach, & Daghæs, ut גִּמְלִים *camelus*, גִּמְלִים *cameli*.

Tzere penult. in Sceva, ut סְפִּירִים *liber*, סְפִּירִים *eques*: excipe, si Tzere sit loco ejeci Daghæs, ut חָרְשִׁים *surdus*, חָרְשִׁים *surdi*. Ultimæ, non præcedente Kametz, in Sceva, ut רְכָבִים *equites*: multa excipiuntur. Præcedente vero Kametz, manet, ut שְׁבִנִים *vicus*, שְׁבִנִים *vicini*. Multa excipias, quæ Tzere ultimæ convertunt in Chirek, & Daghæs, ut קְנִים *nidus* קְנִים *nidi*.

Sægol penultimæ in Sceva; ultimæ ante consonam mobilem, & נ in Kametz; ut מֶלֶךְ *Rex*, מֶלֶךְ *Rex*: מְלִיכִים *onager*, פְּרָאִים *onagri*.

Cho-

25 RUDIMENTA

genus a Grammaticis traduntur, quæ brevitatis gratia omittimus.

De statu absoluto, & statu Regiminis Nominum.

Nomina Hebraica vel absolute usurpantur, id est nullum aliud post se nomen regunt; & dicuntur esse in statu absoluto, ut **דְּבָרִים** *verbūm*: vel aliud nomen regunt in casu Genitivo, & dicuntur esse in statu regiminis; ut **דְּבָרַת**, *verbū Regis*. Hebraicæ autem linguae hoc proprium, & peculiare est, quod dictio regens vel in literis, vel in vocalibus, vel in utrisque mutationem patitur; quæ autem regitur, invariata manet, quod contra sit in Linguis Graeca, & Latina. Quam mutationem igitur propter statum regiminis subeant nomina, explicandum est.

De vocalium mutatione propter Regimen.

Kametz penultimæ syllabæ in utroque numero, & genere mutatur in Sceva, sive simplex, sive compositum propter gutturalem, nisi sit loco ejeci Dages: ultimæ non sequente א, in Pathach: ut **דְּבָרַת**, *verbū Regis*, a **צְדָקָות** **מֶלֶךְ**: **צְדָקָה**, *justitiae Regis*, a **צְדָקָות**.

Tzere in sing. penultima sequente Kametz in Sceva; ut **שְׁנִית** *somnus eternitatis*, a **עַלְמָם** **שְׁנִית**: ultimæ præcedente Kametz in Pathach, ut **תְּהִלָּה** *clavus*

Ta-

GRAMMAT. HEBR.

24
dam Chirek mutant in Kametz, ut **גָּדֵד** *hædus*, **גָּדִים** *hædi*. Sic fuit pluralis.

Dualis vero flebitur a singulari in **בְּ**, eadem ferentia vocalium servata mutatione, quæ in plurali, ut **יָמִים** *dies*, **יְמִינָה** *biduum*. Nomina vero, quæ habent duplex Sægol, prius mutant in Pathach, alterum in Sceva; ut **כְּרֹנְכָּרְנוּ**, *cornua*, **כְּרֹנְכָּרְנוּם** *duo cornua*.

De secunda Declinatione.

Secunda Declinatio est Femin. flebiturque a singulari in **תְּ**, eadem mutationis lege, quæ in prima Declinatione tradita est: ut **חָרְבָּה** *gladius*, **חָרְבָּות** *gladii*.

Terminatio **הָ** tollitur; unde præcedens vocalis non mutatur; ut **צְדָקָה**, *justitia*, **צְדָקָות** *justitiae*. Excipit **אֲמָחוֹת** *ancilla*, **אֲמָחוֹת** *ancillæ*.

Quæ in **תְּ** desinunt, dupli Sægol antecedente, prius Sægol mutant in Kametz, alterum cum **תְּ** abjiciunt; ut **עַטְרוֹת** *corona*, **עַטְרוֹת** *corona*.

Quæ sunt formæ **צְדָקָה**, imitantur formam **בְּבָשָׂה**: ut **בְּבָשָׂה** *agnæ*, **בְּבָשָׂות** **שְׁנִית** *letitia*, **בְּבָשָׂות** *letitiae*. Multa variant, quæ usu, & lectio ne discenda.

Dualis numerus Masculinorum legem sequitur; ut **יָרֵךְ** *femur*, **יְרֵכִים** *femora*. Quæ desinunt in **הָ**, vertunt in **תְּ**, ut **שְׁפָתִים** *labium*, **שְׁפָתִים** *labia*.

Sicut autem in omnibus Linguis multa sunt nomina anomala, & eteroclita, quæ aliter, atque aliter flebuntur, quæ tantum sunt vel singularia, vel pluralia, vel dualia; ita & in Hebraica quamplurima ideo-

RUDIMENTA
CAPUT VII.

De Pronomine.

Pronomina duplii sunt in genere; alia dicuntur separata, alia conjuncta. Separata sunt vel integræ, vel defectivæ; integræ, quæ genere, & numero distinguntur, & sunt tria, tres personas indicantia, flectunturque hoc modo.

Prima Personæ.

אָנָחָנוּ	&	נָחָנוּ	&	אָנוּ
nos		nostrum		ego
שְׁלַנּוּ		שְׁלִנִי		אָנָי
nobis		לְנוּ		שְׁלִנִי
nos		mibi		לִי
אָוחָנוּ		me		אָוחָני
Babylonii	a	nobis		מִנְיָ & מִנְיָ & מִנְיָ
מִמְנָנוּ		a me		מִמְנִי
legunt		מִמְנָנוּ		מִמְנִי

Secundæ Personæ Masculinæ.

אתם	אתה
vos	tu
vestrum	שלך
שְׁלַגְמָ	שְׁלֵךְ
vobis	לְכָם
לְכָם	tibi
vos	לְךָ
אתכם	אוֹתֶךָ
מִמְכָם	אוֹתֶךָ
& a vobis	ate
מִמְכָם	מִתְךָ

GRAMMAT. HEBR.

Tabernaculi, a יִחְרָ. In plurali autem penultima in Sceva, ut גָּדְרוֹת צָאן caulae ovium, à גָּדְרוֹת צָאן.

Sægol in fine dictioñis ante ה mutatur in Tzere, ut מִקְנָה צָאן possessione ovium, a מִקְנָה צָאן.

Pathach, & Chirek, non intercedente Daghess, confrahuntur in Tzere; ut בֵּית מֶלֶךְ domus Regis, a בית.

Nomina, quæ habent geminum Sægol, aut Patach pro Sægol sub gutturalibus, vel Tzere, & Sægol, quæ Hebreis vocantur nomina quinque, vel sex punctorum, nullam patiuntur mutationem.

De mutatione literarum propter Regimen.

Masculina pluralia, & dualia terminationem ים, שְׁמִים, mutant in יִם, ut a cœlum, fit שְׁמִים cœli, & יְמִים, רְבָרִים, לְבָרִי, verba.

Feminina singularia in ה desinentia commutant in ה: ut חֲרָקָה מֶלֶךְ justitia Regis, a צָרָקה.

Tria nomina אָח pater, אָח frater, חָסֵךְ sofer, assumunt a fine יִם, אָחִי, אָבִי, רְחַמִּי.

Item אָוֹן iniquitas, תְּזִקָּה mors, מֶת medium contrahuntur in Cholem, ut תְּזִקָּה, אָוֹן, מוֹתָה.

Atque hæc est præcipua nominum ob regimen variatio.

Defictiva.

Sunt, quæ vel genere, vel numero deficiunt. Singularia tantum sunt **הַ hic**, **이 ste**: **אֵת hec**, **יְהִי ista**.

Utriusque generis **וּ**, **hic**, **hec**, **iste**, **ista**: sed plerumque masculinum; **וְ** femininum.

Plurale tantum, & utriusque generis **אֶלָּא**, **אֲלֹהָה**,

illi, **illæ**, **illa**. **אַתָּה** **אֲתָּה** **אֲתָּה**

Utriusque numeri, & generis relativum **אֲשֶׁר** **qui**, **que**, **quod**.

כַּאֲ interrogativum personæ; **quis?**

מַה interrogativum rei; **quid?**

Conjuncta.

Sunt vel *prefixa*, vel *affixa*.

Prefixa duo sunt utriusque generis, & numeri; **וְ** **qui**, **quæ**, **quod**; & **הַ**, **quod nunc est demonstrativum hic**, **hec**, **hoc**, & respondet **il**, **la**, **lo**, Italicum, & **ε**, **ι**, **το** Græcorum; qua significatione ad maiorem Emphasim pronominibus tertiaræ personæ praesigitur; ut **הַ** **ille ipse**, ubi observanda etiam cum

וְ & **וְ** epenthesis literæ **ל**; unde fit **הַלְּיָה** **ille ipse**, & per apocopen **הַלְּ**, & **הַלְּ** **ille ipse**: nunc relativum, **qui**, **quæ**, **quod**.

ש Amat Sægol, & Dages in sequenti litera; ut **שָׁבֵן**, vinea mea, **qua** erat mibi, Cant. 1. 6. aliquando etiam cum Sceva reperitur; Eccl. 2. 22. **שְׁהָוָה** **שְׁפֵל**, quo ipse laborabat: sic **שְׁהָ** **quod ipsi**, Eccles. 3. 18. Ante gutturales purum Sægol amat, si ne

Secundæ personæ Femin.

vos	אתֶם	tu	אתָ	& quinques
vestrum	שליכם	tui	שליך	אַתְּ
	לְכָנֶם	tibi	לְךָ	
	vos	אתֶם	אתָם	אַתְּם
	מִמְכָנֶם	אַתְּם	מִמְכָנֶם	אַתְּם

Tertiæ personæ Masculinae.

illi	הַ	ille	הַ
illorum	שלְׁחָנֶם	illus	שלְׁחָנֶ
illis	לְחָנֶם	illi	לְ
אותָם	אותָם	illum	אותָם
ab illis	מִתְּחָנֶם	ab illo	מִתְּחָנֶ
	אותָם	מִתְּחָנֶם	אותָם

Tertiæ personæ Femin.

ella	הָ	illa	הִיא	& sæpius
illarum	שלְׁחָנֶן	illus	שלְׁחָנֶה	
illis	לְחָנֶן	illi	לְחָנֶה	& ter
אותָהָם	אותָהָם	illam	אותָהָה	
ab illis	מִתְּחָנֶה	ab illa	מִתְּחָנֶה	

RUDIMENTA

- Ex אַתָּה fit קָנְהָ tuus, tua, suum:
 Ex אַתָּה fit כָּסֵךְ vester, ra, um, &c.
 Ex אַתָּה fit קָנְהָ & בִּי tuus, a, um, & יְהָ uui, e, a.
 Ex אַתָּה fit קָנְהָ vester, ra, um, &c.
 Ex הָיוֹ fit אֲנָשָׁה suus, saa, suum, & ejus,
     & in Plurali, sui, suæ, sua, ejus &c.
 Ex הָם fit הָם sui, suæ, sua, & eorum;
     בְּ cum Sing. suus, a, um, & eorum;
     & מְ in libris Poeticis.
 Ex רִיא fit קָנְהָ suus, a, suum, ejus, &
     הָ cum Plur. sui, a, a, ejus.
 Ex הָן fit קָנְהָ sui, suæ, sua, earum; &
     וְ cum Sing. suus, a, um, earum.

Subjectum Paradigma omnem affixorum rationem clarius explicabit.

Plur. Masc. Sing.

Verba	דְּבָרִים	verbum	דְּבָר
mea	דְּבָרִי	meum	דְּבָרִי
eua	דְּבָרִיךְ	tuum	דְּבָרָךְ
tua	דְּבָרִיךְ	tuum	דְּבָרָךְ
sua, ejus	דְּבָרוֹ	suum, ejus	דְּבָרוֹ
sua, ejus	דְּבָרֶיה	suum, ejus	דְּבָרֶיה
sua, eorum	דְּבָרִיהם	suum, eorum	דְּבָרִים
sua, earum	דְּבָרִיכֶן	suum, earum	דְּבָרָךְ
	כ	לְבָרִנִי	

GRAMMAT. HEBR.

ne ulla compensatione Daghess excentisis, שֻׁעַמְלָוּ פְּחַכְמָה cuius labor est cum sapientia, Eccles. 2. 21.

raro cum Pathach, Jud. 5. 7. עַד שְׁקַמְתִּי donec surrexi. Semel cum Kametz. Jud. 6. 17. שְׁאַתְתָּה qui tu.

ה Fere semper notatur com Pathach, & Daghess in sequenti: ut נָקָדָה Rex. Sed ante נָ, & ר simplificiter, idest quacunque litera vocali notatas, & ante וָ non Kametzatum gaudet Kametz, ut דָּרָאשׁ caput, חָאַרְץ terra, חָעַבְדָּר servus.

Ante ה, ח, וָ Kametzatas Sægol requirit; ut sapiens.

Ante gutturales ה, וָ frequentissime retinet Pathach, Daghess abjecto, ut הַהְוָא ille ipse, הַחְבָּל vanitas, anathema. Sæpe tamen Daghess compensatur per Kametz, ut הַיְם ipsi, הַלְמֹזָה ipsi, הַרְחָה ipsi.

Ante Monosyllaba sæpius amat Kametz; ut הַחְרָב mons, הַחְרִי vivens. quod Gen. 16. 20. est הַחְרִי, & 13. הַחְרִי.

Affixa.

Sive *Suffixa* sunt, quæ fini vocum adhærent, quibus respondent Latinorum possessiva meus, tuus, suus, &c. & ab integris formantur hoc pacto.

Ex fit יְ meus, ea, um; & יְ mei, e, a.

Ex fit יְנוּ אֲנָשָׁה נָנוֹ noster, ra, um, &c.

Ex

בְּנָנוּ בְּנָנוּ

R U D I M E N T A

33. Affixa omnia Pluralia habere ante se literam ו, exceptis ס, נ, ו, ו: Jod tamen plerumque desiderari. Reliqua mutatio talis est.

Vocalium mutatio.

Kametz penultimæ syllabæ mutatur in Sceva, sive simplex, sive compositum propter gutturalem, ut a verbū **verbū** est **דְבָרִי** *verbū ejus*: excipe Pluralia masculina; in quibus manet, ut **דְבָרִי** *verba ejus*, a **דְבָרִים**. Ultimæ non mutatur, præterquam ante affixa constructa, ante quæ convertitur in Pathach, ut *verbū vestrum*.

Tzere penultimæ in Sceva, ut **לִבְבָה** *cor tuum* a **לִבָּב**: Ultimæ præcedente Kametz manet, ut **שָׁבֵן** *vicus meus*, a **שָׁבֵן**; at **נֶס** *vexillum*, **נֶס** *vexillum meum*. Exod. 17. 14. cum affixis vero constructis transit in Pathach: ut **שְׁכַנְכָּבָה** *vicus vester*. Non præcedente Kametz in Sceva; & ante aliud Sceva in Sægol, aut Pathach, aut Chirek, ut **בָּוּרָמָה** *vinitor ejus*, **בָּוּרָמָה** *vinitor tuus*; a **בָּן** *filius est ejus*, **בָּן** *filius tuus*: a **שֵׁם** *nomen*; **שֵׁם** *nomen meum*, **שֵׁם** *nomen tuum*.

Sægol tam penultimæ, quam ultimæ in Sceva, unde prius Sceva vertitur in Chirek, aut Pathach, aut Sægol, maxime propter gutturalem, ut **מֶלֶךְ** *Rex ejus* a **מֶלֶךְ**; **בָּנוּרָה** *vestis ejus*, a **בָּנוּרָה**. Eandem mutationis rationem sivebunt Nomina quinque punctorum;

C 2 ut

GRAMMAT. HEBR.

32

נוֹשָׂרִי	דְּבָרִינוּ	נוֹשָׂרִים	דְּבָרִיכָם
נוֹשָׂרִי	דְּבָרִיכָם	נוֹשָׂרִים	דְּבָרִיכָן

Aliud Paradigma pro Nominibus

Plur.	Femin.	Sing.
תּוֹרוֹת	תּוֹרָה	תּוֹרָה
תוֹרוֹתִי	תוֹרָתִי	תוֹרָתִי
תוֹרוֹתִיךְ	תוֹרָתִיךְ	תוֹרָתִיךְ
תוֹרוֹתִיא	תוֹרָתִיא	תוֹרָתִיא
תוֹרוֹתִיו	תוֹרָתִיו	תוֹרָתִיו
תוֹרוֹתִיּוֹ	תוֹרָתִיּוֹ	תוֹרָתִיּוֹ
תוֹרוֹתִים	תוֹרָתִים	תוֹרָתִים
תוֹרוֹתִין	תוֹרָתִין	תוֹרָתִין
תוֹרָתִנוּ	תוֹרָתִנוּ	תוֹרָתִנוּ
תוֹרָתִיכָם	תוֹרָתִיכָם	תוֹרָתִיכָם
תוֹרָתִיכָן	תוֹרָתִיכָן	תוֹרָתִיכָן

Ex his exemplis videre est, propter affixa quoque aliquam vocalium, & literarum mutationem Nomina subire; cuius doctrinam paucis habeto. Ac

1. Observa in genere, quatuor affixa

in formæ Nominis constructæ in utroque genere, & numero semper adjungi, ac propterea *affixa constructa* vocari.

2. Affixum ה tantum Nominibus ה finitis adhuc beri, & אֲבָנָה Pater, אֲחָבָה Frater, חָסָן Socr.

3. Af-

RUDIMENTA

35 lia syllabam יִם, ut a **דְּבָרִים** verba fit **דְּבָרִיהָ** verba ejus, ab **אַזְנֵיכֶם** aures fit **אַזְנֵיכָתָה** aures vestra.

2. Feminina in ה mutant in ת; ut צִדְקָתָה justitia ejus a צִדְקָה.

3. Nomina in ה abjiciunt ה cum Sægol, ut מִקְנָה pecus tuum a מִקְנָה: sed ante affixum ה Sægol manet; ut מִקְנָה pecus ejus.

Anomalie.

1. מִתְוֹת, אַין, חֲרֵךְ contrahuntur in Cholem; unde dicitur אַזְנָם iniquitas eorum; מִתְוֹת mors ejus; חֲרֵךְ medium ejus.

2. אָב pater, חָמֵס frater assumunt, & retinent Kametz, præterquam cum affixis construis: ut אָב pater tuus; חָמֵס frater vester.

3. פָּה, שָׁה, & פָּה specialem habent anomaliam; a ה est utio pecus ejus. Deut. 22. 1. & שִׁירָה pecus suum 1. Sam. 14. 34. a פָּה invenitur פִּי os meum, פָּה os tuum, פִּין, & פָּה os ejus, פִּיכָּס, פִּיכָּס, os venstrum.

Multa alia sunt nomina, quibus anomalias, & improprie affixa adduntur. Sed cum regulis commode omnia comprehendendi nequeant, satis sit præcipua docuisse: reliqua affida Biblorum lectione discantur.

GRAMMAT. HEBR.

34 ut כְּפָר, aut quæ pro Sægol habent Pathach, ut נְעָרוֹ liber ejus, נְעָרָה puer ejus.

Cholem penultimæ sequente Sægol, aut Pathach pro Sægol in Kametzchatuph, aut Kibbutz, ut קְרֵשׁ sanctitas ejus, a קְרֵשׁ tabernaculum ejus ab אָהָל: alias manet, ut אָזְרָה thesaurus ejus, ab אָהָל: alias amita ejus a דָּוָרָה. Ultimæ non mutatur, exceptis quibusdam ex Defectivis secunda litera radicali derivatis, in quibus ob sequens Dages mutatur in Kibbutz, ut סְכָן tabernaculum ejus, a סְכָן, בְּלָם omnes illi, a בְּלָם.

Pathach ultimæ in quibusdam Defectivis in Chirek, sequente Dages; ut פְּתָח buccella ejus a פְּתָח; si sit loco Sægol, mutatur ut Sægol.

Pathach & Chirek, non intercedente Dages, contrahuntur in Tzere; ut בְּתוּלָה domus mea a בְּתוּלָה.

Sceva, & Chirek in nominibus formæ quasi transponuntur; ut a שְׁבִיה est שְׁבִיה captivitas ejus; sic חָלֵי morbus ejus a חָלֵי. Sed ante הָם & הָנִיל nihil mutant, ut פְּרִיּוֹת fructus eorum.

Demum observandum est Femin. Pluralia recipere affixa ad formam constructam: ut אַזְקְתָּיו justitia ejus a צִדְקָתָה.

Literarum mutatio.

1. Masculina Pluralia abjiciunt syllabam ים, & Dualia

Dantur etiam Verba dupliciter imperfecta, quæ in quinque dividuntur ordines:

1. Deficientia ^{וּ}nun, & Quiescentia ^{אַ}aleph, ut נָשָׁלָת.

2. Deficientia ^{וּ}nun, & Quiescentia ^{בּ}be, ut נְתָה extendit.

3. Quiescentia ^{וּ}jod, & ^{אַ}aleph, ut יָצַא exivit.

4. Quiescentia ^{וּ}jod, & ^{בּ}be, ut יִרְאֶה jecit.

5. Quiescentia ^{וּ}vau, & ^{אַ}aleph, ut בֹּא venie.

Conjugationes sunt quatuor, quarum tres duplice habent formam, activam, & passivam; quarta ob reciprocum fere significationem sub una tantum forma flebitur. Unum autem, idemque Verbum omnes has quatuor Conjugationum formas subit ob aliam, atque aliam significandi rationem, quam in sacris literis præfert, & docent Lexicographi.

I. Conjugatio dicitur קָל Kal, idest levis, vel lenis, & sic appellatur a simplici ejus forma, quæ nudo ac simplici themate constat, tum a significatione, quæ hic, utpote in puro themate, lenior, & simplicior est. (קָל enim significat leve) Ejus forma passiva dicitur נְפָעֵל Niphal, cuius signum, & nota est vel גַּם præpositum activæ formæ, ut a פְּקָר visitavit, est נְפָעֵל visitatus fuit; vel Dages forte primæ literæ radicis inscriptum, quoties abjectum est גַּם, ut פְּקָר visitabitur.

II. est פְּנַל Pibel, quæ dignoscitur tum ex Dages forti in media radicali, ut פְּקָר recensuit, numeravit, tum ex Sceva sub literis formativis Temp-

CAPUT VIII.

De Verbo.

Verborum genera duo sunt, perfecta, & imperfecta. Verborum perfectorum unicum est genus; & sunt illa, quorum literæ radicales omnes in conjugando retinentur, & nullæ quiescunt; ut פְּקָר visitavit: tribus autem literis fere omnia Verba constant, raro quatuor; paucioribus, quam tribus, nunquam. Imperfecta sunt illa, quorum aliqua litera radicallis in conjugando vel deficit, vel quiescit: & duplice constituunt classem: alia enim appellantur חֲסִים Deficientia, alia נְחִים Quiescentia.

Deficientia, quorum aliqua litera in conjugando deficit, duo sunt: alia dicuntur Deficientia prima radicali nun, sive ut Grammatici loquuntur פּוּ, & sunt ea omnia, quæ incipiunt a litera nun, ut שְׁגַן ap-
propinquavit.

Alia Deficientia secunda radicali, sive יְיֻ, quæ appellantur etiam geminantia secundam, sive יְיֻ: ut סְבָבָר circuivit.

Quiescentia, quorum aliqua litera in conjugando quiescit, quadruplici sunt in differentia:

Quiescentia prima jod, sive יְיֻ; ut שְׁבִי sedet.

Quiescentia secunda vau, sive עְעֻ, vel jod; ut סְמַד surrexit.

Quiescentia ultima aleph, sive אַלְלָה; ut נְעַזְעַז invenit.

Quiescentia ultima he, sive לה, ut בְּלַה revelavit.

*Dan.
Brok Seudor hominibus
fidan, excorandos
muras Rabbino.*

39 R U D I M E N T A

mate פָעַל, unde etiam Conjugationes omnes nomen suum sortitæ sunt, פָעַל *Pahul* appellatur. Quin etiam ad explicandas affectiones singularum literarum cujusque thematis, primam omnium Verborum literam inde nominant *Pe*, secundam *Hain*, tertiam *Lamed*.

Imperativus idem est, ac Infinitivus.

Futurum formatur ab Imperativo, seu Infinitivo, additis literis אֶתְנָן *Ethan*, secundum cujusque Conjugationis leges, & rationem.

Voces in 1, & 2 finitæ crebro accipiunt nun paragogicum.

Secunda Singul. Masc. Præteriti, & Imperativi, nec non prima persona Futuri, itemque Infinitivus frequentissime cum הַ paragogico sunt, præcedere Kametz, ut suis locis passim ostendemus.

וְהַפְנֵי *Vau hippach*, idest *Vau conversivum*, Præterito præfixum cum Sceva, convertit illud in Futurum, quoties aliud Futurum præcesserit: ut אָמַרְתָּ וְ dices. Contra præfixum Futuro cum Pathach, sequente Daghes, aut cum Kametz ante gutturalem נ, convertit illud in Præteritum; ut וְאָמַרְתָּ וְ dixit. Quamquam & reliquorum Temporum mutatio, & enallage frequens est.

Hactenus de communi Verborum ratione; de propria deinceps dicendum est.

C A-

GRAMMAT. HEBR.

³⁸ rum, ut יִפְנַח, recensebit. Hujus passiva est פְעַל *Puhal*, cuius nota præter Daghes forte est Kibbutz sub prima radicali; ut פְקַד numeratus fuit.

III. est הַפְנֵיל *Hiphil*, quam ab aliis Conjugationibus distinguit הַ radici præpositum, & abjecto הַ Pathach sub formativis, & Chirek ante ultimam radicalem: ut הַפְקִיד *hakid* יִפְקִיד præficiet. Excide-

pe Deficientia, & Quiescentia וְ, in quibus pro Chirek est Tzere, & pro Pathach est Kametz, ut הַסְבָּכְתִּים circumduxit, יַסְבָּכְתִּים circumducer. Ejus passiva est הַפְעַל *Hophal*, quæ dignoscitur ex הַ cum Kametz Chatuph activæ præposito, ut הַפְקִיד *hakid* præpositus fuit, & abjecto וְ ex Kametz Chatuph sub formativis; ut יִפְקִיד, præficietur. In Deficientibus autem, & Quiescentibus וְ ex Surek; ut הַסְבָּכְתִּים, circumductus fuit, הַזְקִידָתִים suscitatus fuit.

IV. est הַחֲפִיל, derivata a פְעַל, cuius character est syllaba הַתְּפִקְרָה, ut הַתְּפִקְרָה numeratus est.

Tempora sunt tria, Præteritum, Participium, & Futurum.

Modi duo, Infinitivus, & Imperativus: Indicatum enim efferunt Hebræi sæpe per Participium, aliquando per Præteritum, & plerunque per Futurum; Optativum autem, & Conjunctivum adhibitis quibusdam particulis, & Futuro. Gerundia vero per Infinitivum præfixis præpositionibus בְּכֹלָם, *bachlam*.

Participium duplex est, activum, quod dicunt בְּיָנָנִי, medium scil. inter Futuri, & Præteriti significationem; & passivum, quod ab antiquo paradigma-

Annotations

Ad Præteritum.

Præteritum triplicem habet terminationem; prima, & communis est in Pathach, ut פָּקַר visitavit; altera in Tzere, ut חִפֵּץ voluit; tertia in Cholem, ut בְּכַל potuit.

Verba, quæ desinunt in תְּ, sequente alio תְּ, syncopam patiuntur, ut בְּרַחֲתָ succidisti pro בְּרַחֲתָה; & quæ desinunt in גְּ, sequente alio גְּ, illud abjiciunt; ut dedimus pro נְחַנְנוּ: quod commune est omni Verborum generi in quacumque Conjugatione: נְחַנְנוּ præterea dedit in omnibus secundis personis utriusque generis, & numeri, & in prima singulari abjicit nun, quod compensatur per Dages, sic נְחַת dedisti, נְתַתְּ dedi, נְתַתְּ f., נְתַתְּm., & נְתַתְּs.

Quædam in medio habent Chirek pro Pathach, ut שְׁאַלְתִּי pro interrogavi.

Femini. secunda singul. sub ultima radicali חַ, & y habebit Pathach pro Sceva; ut לְקֹרְתָּ acceptisti, שְׁמֻעַת audivisti.

Ad Benoni.

Si tertia radicalis est חַ, vel עַ, sit aliquando crasis in Pathach; ut נְטַע plantans.

Adhibetur etiam aliquando Kametz, & Tzere; ut אֲבָל lugens.

CAPUT IX.

De Verborum Perfectorum Conjugationibus,
ac prima eorum Kal.

		visitavit.
פָּקַר	infinitivus	עָבֵר
פָּקַר	makor	Præteritum.
פָּקַר	vel	Sing.
פָּקַר	m.	Fem. Msc.
פָּקַר	f.	3
פָּקַר	com.	תְּ 2
פָּקַר	com.	תְּ 1
פָּקַר	plur.	Plur.
פָּקַר	m.	3
פָּקַר	f.	2
פָּקַר	com.	1
פָּקַר	com.	Benoni.
פָּקַר	sing.	Plur.
פָּקַר	m.	פָּקַר
פָּקַר	f.	פָּקַר &
פָּקַר	com.	פָּקַר
פָּקַר	com.	Pabul
פָּקַר	sing.	פָּקַר
פָּקַר	m.	אֲבָל

literæ ח, ut חַלְבָּשׁ vestiebantur, 2. Sam. 13. 18. pro
תְּלִבָּשָׁנָה, & תְּלִבָּשָׁמָן audietis, pro

Verba ab נ incipientia, ex quibus aliqui peculiare
genus Verborum Quiescentium נ constituant, habent
ن in Futuro quiescens in Cholem vel expresse, ut
יְאָמַר dicit, vel occulte, ut חַקֵּפֶת adjicet, & desi-
nunt saepe in Tzere, quod propter accentum retrah-
ctum corripitur in Sægol, ut יְאָמַר ו, ו dixit.

De Conjugatione Passiva

Niphal.

נְפָקֵד visitatus fuit.

	<i>Infinit.</i>	הַפְּקֹד
	<i>Imper.</i>	הַפְּקֹד
Plur.	<i>Sing.</i>	הַפְּקֹד m. הַפְּקֹדָה f.
	<i>Futur.</i>	הַפְּקֹדָה
Fem.	<i>Sing. Masc.</i>	אֲפָקָר
com.		תְּפִקָּד
		תְּפִקָּדָה
		יְפִקָּר
Plur.		גְּפִקְדָּה
		חַפְקָדוֹת
		יְפִקְרָה

	<i>Præteritum.</i>	
	<i>Sing.</i>	
Femin.	Masc.	נְפָקָה 3
		נְפָקָה 2
		נְפָקָה 1
	<i>com.</i>	נְפָקָה
	<i>Plur.</i>	נְפָקָדוֹת 3
		נְפָקָדוֹת 2
		נְפָקָדוֹת 1
	<i>Participium.</i>	
	<i>Plur.</i>	נְפָקָרִים
	<i>Sing.</i>	נְפָקָר m. נְפָקָרָה f.
		נְפָקָרָה) נְפָקָרָה (

An-

Sæpe a fine accedit Jod Paragogicum, ut אָסָר' אָסָר ligans, pro אָסָר.

פְּקֹד

Ablatō accentu, Cholem corripitur in Kametzchaph, ut מֶלֶךְ-מֶלֶךְ regnare Regem. Cum ה paragogico Cholem pariter corripitur in Kametzchaph, sed ad primam transfertur; ut פֶּקְרָה visitare. Forma autem Pathach mutat Pathach in Sceva; ut a שְׁמָרָה dicitur שְׁמָרָה, custodire.

Ad Imperativum.

Cum ה paragogico eadem mutationis ratio, quæ in Infinitivo, ut זְכָרָה recordare: aliquando sub prima syllaba est Kametzchaph, ut מֶלֶךְ pro מֶלֶךְ regna, f. אָפָה coquite, 16. Exod. 23. irregularē cum Tzere ab אָפָה. Aliquando est Kametz sub prima syllaba, ut Exod. 20. 8. זְכָר recordare.

Ad Futurum.

Cum ה paragogico tam Cholem, quam Pathach mutatur in Sceva; ut אָפָרָה visitabo.

judicabunt; Exod. 14. 27. pro יְשִׁפּוֹתָיו, aut יְשִׁפּוֹתוֹ.

Cum 3 paragogico dicitur תְּפִקְדָּה visitabis, f. תְּפִקְרָה visitabitis.

Ultima Femin. Plur. patitur quandoque syncopam

li-

43
lem longam; quamquam multa Verba abjiciunt Daghēs sine ulla compensatione. Verbum autem **הַתְּלִין** per totam Conjugationem eorum formam sequitur, quæ secundam habent gutturalem. Ad hanc Conjugationem duo Verborum genera referuntur; primum est, quod a forma vulgo vocatur **פֹועֵל**, vel **מְרֻבָּע** quadratum a quatuor literis; ut **לוֹשֶׁן** *detraxit*: sed nihil peculiare habent hujusmodi Verba præter anomaliā Daghēs ejecti in Cholem conversi. Alterum genus est, quod loco Daghēs unam, aut alteram radicis literam geminat, aut quod habet per se quatuor, vel quinque literas; ut a **בָּלְלָה** est **בָּלְלָלָל** *volvit*; **פְּרִישָׁן** **פְּרִישָׁנָה** *expandit*: & hæc quoque analogicas flectuntur.

פָּקָר *recensuit.*

Infinit.		Præteri.	
		Sing.	Mas.
		Fem.	
P.	S.	פָּקָרָה	פָּקָר 3
P.	S.	פָּקָרָת	פָּקָרָת 2
		com.	פָּקָרָתִי 1
Futur.		Plur.	
Fem. Sing.	Masc.	com.	פָּקָרָוֹת 3
com.			פָּקָרָתוֹת 2
		com.	פָּקָרָנוֹת 1
Partic.		P. S.	
		P.	מְפָקָרִים m.
			מְפָקָרָה f.
		An-	מְפָקָרָת ( )

Annotationes

Ad Præteritum.

Cum prima radicis litera est gutturalis, *nun pro Chirech* habet Sægol, aut Pathach, ut **נְחַשֵּׁב** *re.* **נְחַתֵּב** *obsignatus est*: frequentius autem habet locum ea regula *litera gutturalis punctat se*, **וְ** *precedentem*, ut **נְאַמֵּר** *dictum est.*

Tria præter ordinem desinunt in Cholem, **נְהַפֵּךְ** *conversus est*, **נְחַתֵּב** *obsignatus est*, & **נְעַתָּזֵר** *exorius est.*

Ad Infinitivum.

Si prima radicis fuerit litera gutturalis, Daghēs excidens compensatur per Tzere sub **ה**, ut **הַאֲכָפָה** *aggregari.*

Est etiam hic terminatio Cholem non infrequens; ut **הַאֲכָל** *comedi.*

Quædam conservant **ג** Conjugationis: ut **גְּלִיחָה** *pugnando*, pro **גְּלִיחָה**.

Hæc eadem observentur in Imperativo, & Futuro.

CAPUT X.

De Conjugatione secunda Pihel & ejus Passiva Puhal.

Cum præcipua hujus Conjugationis nota sit Daghēs forte in secunda radicali, generatim observandum est, Daghēs ejectum compensari per voca- lem

תְּפִקְרָנָה ( )	תְּפִקְרֵי ( )	תְּפִקְרֶן ( )	תְּפִקְרֶר ( )
	Plur.	3	תְּפִקְרֶר ( )
	com.	2	תְּפִקְרֶן ( )

CAPUT XI.

De tertia Conjugatione Hiphil,
ejus Passiva Hophal,

Tertia Conjugatio est, quæ habet in utraque forma literam ה themati præfixam; in Activa quidem forma cum Chirek, ut רְפִקְרֵי, in Passiva autem cum Kametz Chatuph; ut רְפִקְרֶן.

Porro a Chirek per totam Conjugationem særissime abjecitur.

הַפִּקְרֵד prefecit.

Partic.	S.	Præter.	
P.	S.	Sing.	
מְפִקְרִים	m.	מְפִקְרֵי	
(מְפִקְרָה)	f.	מְפִקְרָה	
מְפִקְרֹות	(מְפִקְרָת)	מְפִקְרָת	
Inf.			
הַפִּקְרֵד	vel	הַפִּקְרֵד	
Imp.	S.		
P.	S.	Plur.	
הַפִּקְרִדוֹ	m.	הַפִּקְרִדוֹ	
הַפִּקְרִיד	f.	הַפִּקְרִיד	
הַפִּקְרָנוֹ	(הַפִּקְרָנוֹ)	הַפִּקְרָנוֹ	
הַפִּקְרָנָה	(הַפִּקְרָנָה)	הַפִּקְרָנָה	
D.	Fut.		

Annotationes

Ad Præteritum.

Sæpe in Pathach definit, præsertim si secunda, vel tertia sit gutturalis, aut ר: ut שְׁבִרְבָּר confregit.

Tria plerunque in Sægol definit, דָּבָר locutus est, lavit, כָּפָר expiavit.

Ad Infinitivum.

Aliquando retinetur forma Præteriti; ut שלם retribuere.

Ad Imperativum.

Quandoque in fine est Pathach, ut פְּלִגְנָה divide.

Cum ה paragogico סָפָרָה numera.

De Conjugatione Puhal.

Hanc Kibbutz potissimum sub prima radicali ab activa discernit. Pro Kibbutz aliquando est Kametz-chatuph, cum haec vocales in vicem permutentur. Effecto Dages ex gutturalibus, & ר, Kibbutz producitur in Cholem.

פִּקְרֵד recensitus est.

Partic.	S.	Præter.
P.	S.	
מְפִקְרִים	m.	פִּקְרֵד
(מְפִקְרָה)	f.	פִּקְרָת
מְפִקְרֹות	(מְפִקְרָת)	פִּקְרָת
Inf.		
פִּקְרֵד	com.	פִּקְרֵד
Futur.		
Fem. Sing. Maf.		
אֲפִקְרֵד	com.	אֲפִקְרֵד

De Conjugatione Hophal.

Vocalis Kametzchatauph, pro qua sape etiam est Kibbutz, & Vau Sutek, Hophal ab Hiphil discernit.

prefectus est.

וְמִפְקָרָה (מִפְקָרֹת) מִפְקָרוֹת

Fut. Sing.	Mas. com.	Prater. Sing.	Plur.
אַפְקָר	הַפְקָר	3	הַפְקָרִים
חַפְקָרִי	הַפְקָרָה	2	הַפְקָרֹת
חַפְקָרֶךָ	הַפְקָרֶת	1	הַפְקָרֶתָם
חַפְקָרֶךְ	יַפְקָרֶךְ	3	הַפְקָרֶתָנוּ
נַפְקָר	נַפְקָר	1	נַפְקָרָנוּ
חַפְקָרִי (יַפְקָרִי)	חַפְקָרֶךָ	2	חַפְקָרֶתָנוּ
חַפְקָרֶתָה (יַפְקָרֶתָה)	חַפְקָרֶתָנוּ	3	חַפְקָרֶתָנוֹת

Annotationes

Ad Præteritum.

Sub prima gutturali est Chatephkametz loco Scēva, ut **רְחַבֵּב** *vastatus* est.

Ad Participium.

וְ Aliquando est cum Kametzchatauph; ut **מְשֻׁחָת** corruptus, & prima gutturali **מְעֻטָּר** constitutus.

Plu.	Fut.	Fem.	Masc.
1 נִפְקָרִים	1 אַפְקָרִים	1 נִפְקָרִי	1 אַפְקָרִי
2 תִּפְקָרִים	2 תִּפְקָרִי ( )	2 תִּפְקָרָה ( )	2 תִּפְקָרָה ( )
3 יִפְקָרִים	3 יִפְקָרִי ( )	3 יִפְקָרָה ( )	3 יִפְקָרָה ( )

Annotationes

Ad Præteritum.

Ante literam gutturalem nota Conjugationis הַplerumque responderet gutturali; ut **חַאֲמִין** credidit.

Ad Infinitivum.

Terminatio **הַפְקָרָה** in simplici Infinitivi forma ratiōnē est; at præfixis literis **בְּכָלָם** *bachlam*, & pa-ragogico adveniente perpetua est, **לִתְעַבֵּר** ad **tra-ducendum**, **הַשְׁמִירָה** *perdere*.

Si secunda, aut tertia sit gutturalis, vel ר, potest esse Pathach pro Chirek, ut **הַפְצָר** repugnare.

Quædam retinent formam Præteriti; ut **הַרְגִּיעַ** quietum reddere; **הַרְגִּין** commovere; **הַמְלִיט** liberare, pro **הַמְלִיט**.

Ad Futurum.

Ex incipientibus ab נ quædam illud amittunt, & ab initio etiam cum Cholem sunt, ut in Kal dictum est; inde est pro **יִהְלָל** **אַנְסָסָה** colligam; **יִהְלָל** pro **תִּפְקָרָה** figer.

הַתְּפִקָּר *recensitus est.*

Inf.		Præter.	
הַתְּפִקָּר		Sing.	
P. Imp. S.	הַתְּפִקָּר	Fem.	הַתְּפִקָּרָה
m. הַתְּפִקָּרִי	הַתְּפִקָּרִי	Maf.	הַתְּפִקָּרָה
f. הַתְּפִקָּרִנָּה	הַתְּפִקָּרִנָּה	com.	הַתְּפִקָּרִתִּי
Futu.		Plur.	
Sing.		com.	הַתְּפִקָּרִי
Fem.	אֲתִפְקָר		הַתְּפִקָּרִתִּים
com.	אֲתִפְקָר		הַתְּפִקָּרִתִּים
2 תְּחִפְקָר	תְּחִפְקָר	com.	הַתְּפִקָּרָנוּ
3 תְּחִפְקָר	יְתִפְקָר	Partic.	
com.	גַּתְפָּקָר	P.	מַתְפִּקָּר
2 תְּחִפְקָרוֹ	תְּחִפְקָרוֹ	S.	מַתְפִּקָּרִים
3 תְּחִפְקָרוֹ	יְתִפְקָרוֹ		מַתְפִּקָּרָה
			מַתְפִּקָּרָות

Annotationes

Ad Præteritum.

Est cum Chirek in penultima, ut in Kal quoque observatum est, וְרֹתֶה דְשֻׁתָּם & sanctificabitis vos.

Desinit etiam in Pathach; ut חִזְקָוָק confirmavit se. Quæ terminatio reperitur etiam in Imperativo & Futuro.

CAPUT XII.

De Quarta Conjugatione Hithpahel.

Conjugatio Hithpahel formatur a Pihel, mutato Chirek in Pathach, & præfixa syllaba הַתְּ; ut תְּחִפְקָר. Ratio Daghes eadem, quæ in Pihel.

Duæ præterea observandæ sunt figuræ, quæ additæ syllabæ הַתְּ accident, scil. Syncopa, & Metathesis.

Syncopa est, cum litera הַ excidit; הַ tollitur, cum alia formativa Temporis præponitur juxta communem Grammaticorum regulam, Characteristica Temporis excludit characteristicam Conjugationis, ut מַתְפִּקָּר pro מַתְפִּקָּרָה, littera הַ vero, cum Euphoniaz caussa in primam radicalem contrahitur, præcipue si prima radicis sit una ex literis דְשֻׁתָּם datnath ut הַוְלֵמָן pro הַגְּבֵא vaticinatus est: quod tamen in Bibliis rarum, apud Talmudicos vero frequentissimum.

Metathesis est literæ הַ, quando prima radicalis est una ex literis זְסִצָּת Zaszas: tunc enim illis postponitur: præterea post הַ mutatur הַ in רַ, ut הַוְלֵמָן præparavit se a זְסִצָּת; & post זְסִצָּת in טַ צְטָרָק justificavit se; a צְטָרָק.

Annotationes

Ad Infinitivum.

Observanda Kimchii admonitio in Michlol: *Infinitivi cum defectu Nun & superaddito נ nullus usus esto, nisi quem usus Biblicus approbat.* Quare & Infinitivus perfectorum legem sequitur.

Verbi נְנָתַן dedit specialis est Anomalia; habet enim תְּתִהְנֵת pro תְּתִהְנֵת dare. Hinc Reg. 1. 6. 19. cum נ Paragogico לְתִהְנֵת, ad dandum; & 17. 14. cum נ redundantie תִּהְנֵת. In Imperat. autem habet תִּתְהֵן da, & in Futu. תִּתְהֵן dabo.

Propter gutturalem duplex est Pathach; ut עַתְּ attingere a עַתְּ קְחַת, קְחַת accipere a לְקַחַת.

Ad Imperativum.

Cum ת Paragogico שְׁשָׁה accede.

Est & terminatio Cholem maxime apud Rabbinos, ut פֹּלֶל cade: קְחַת a לְקַחַת accipe, & Analogus רְקַבַּת.

Cæterum hic Imperativus in plerisque Verbis inusitatus est; unde caute formandus, & adhibendus.

Ad Futurum.

Terminatio Cholem hic etiam usitata est, ut יְבּוֹלֶל marcescer: a לְקַחַת est אֲקַחַת accipiam.

Cum ת Paragogico אַפְּרָה custodiam.

Propter gutturalem יְתִתְהֵן descendet.

CAPUT XIII.

De Verbis Imperfectis, & primum de Deficientibus prima radicali ג.

VErba Deficientia prima litera ג compensant literam ג in conjugando deficientem per Dages forte, si vox ab initio crescat. Dages autem ex Gutturalibus, & ר ejecto, Vocalis praecedens brevis mutatur in longam. Horum Anomaliam sequuntur duo Verba לְקַבַּת accepit, & עַתְּקַבַּת commoli, quod literam ל in conjugando abjiciunt, perinde ac si inciperent a Nun. Multa autem Analogies flectuntur per omnia Tempora, & omnes Conjugationes.

De Conjugatione Kal.

Præteritum, & utrumque Participium Analoga sunt: שְׁגַנְתִּי, accessit; Benoni שְׁגַנְתִּי accedens, Pahul שְׁגַנְתִּי, admotus.

Infinit.

		גְּשַׁת		Imper.	
		תְּגַשֵּׁשׁ	תְּגַשֵּׁשׁ	P.	S.
תְּגַשֵּׁשׁ	תְּגַשֵּׁשׁ	תְּגַשֵּׁשׁ	תְּגַשֵּׁשׁ	גְּשַׁשׁ	גְּשַׁשׁ
com.	Plur.	תְּגַשֵּׁשׁ	תְּגַשֵּׁשׁ	גְּשַׁנְתִּי	גְּשַׁנְתִּי
		(2 תְּגַשְׁשׁוּ)	(3 תְּגַשְׁשׁוּ)	Fut.	Fut.
		(2 תְּגַשְׁשׁוּ)	(3 תְּגַשְׁשׁוּ)	Fem. Sing.	Mas. Sing.
		(2 תְּגַשְׁשׁוּ)	(3 תְּגַשְׁשׁוּ)	com.	com.
				אֲגַשׁ	אֲגַשׁ

Ad Participium.

Definit & in Cholem , unde נְמֻלִיכָה circumcisi .

Gen. 34, 22.

Formæ Pihel, Puhal, & Hithpahel Analogæ sunt, unde specialem doctrinam hic non requirunt.

C A P U T X I V.

*De Conjugatione Hiphil, & ejus
Passiva Hophal.*

הביאש *admovit.*

		Infin.		Præter.
הַגִּישׁ	vel	הַפֵּשׁ		
	Imp.			Sing.
P.		S.	Fem.	Maf.
הַגִּישׁ		הַגִּישׁ	הַגִּישָׁה	3 הַגִּישׁ
		m.		
				2 הַפֵּשֶׁת
הַגִּישָׁה		f.	הַפֵּשֶׁת	1 הַגִּישָׁת
	Fut.		com.	Plur.
	Sing.		com.	com.
Fem.		Maf.		3 הַגִּישׁוֹ
com.		1 אֲנִישׁ		
תְּנִינִי		2 תְּגִישׁ	הַגִּשְׁתָּם	2 הַגִּשְׁתָּם
תְּגִישׁ		3 יְגִישׁ	com.	1 הַגִּשְׁנוּ
	Plur.			
com.				
		1 גְּגִישׁ		
		2 תְּגִישׁוֹ		
תְּגִשָּׁה		3 בְּגִישׁוֹ		
	Partic.			
		P.	S.	
		מְגִישִׁים	מְגִישׁ	
		m.		
				4 מְגִישָׁה ( )
				5 מְגִישָׁת ( )

Cum Apocopa literæ וְתַפְשֵׂנִי ה accesserunt.

De Conjugatione Passiva Niphal.

Præteritum, & Participium tantum Anomala sunt;
reliqua Tempora juxta paradigma נִמְנָה flectuntur.
Verum נִמְנָה hic, ubique, & semper analogum est.

וְנִ admotus est.

Infinit.		Præter. Sing.
הַגְּשֵׁה		Fem. נָגְשָׂה 3
הַגְּשֵׁה	m. הַגְּשֵׁה	Sing. נָגְשָׂה 3
הַגְּשֵׁה	f. הַגְּשֵׁה	2 נָגְשָׂת
		1 נָגְשָׂתִי
		com. נָגְשָׂתִים 2
		Plur. נָגְשָׂוֹן 3
Futur.		
com.	1 אֲגַשׁ	
הַגְּשֵׁה	2 תְּגַשׁ	com. נָגְשָׂתוֹן 2
הַגְּשֵׁה	3 יְגַשׁ	com. נָגְשָׂנוֹן 1
Plur.		Partic.
com.	1 נָגְשָׂוֹן	P. נָגְשִׁיבָן
	2 חֲנָגְשָׂוֹן (	S. נָגְשָׂשׁ f.
	3 יְגַשְׂוֹן)	2 נָגְשָׂות (
		1 נָגְשָׂת (

Annotationes

Ad Præteritum.

Daghes ex gutturali s̄apissime excidit sine ulla compensatione; ut בְּנֵי consolationem accepit.

Est & terminatio Cholem ; ut נמול circumcisus est.

Ad

תְּנַשֵּׁנָה (	תְּנַשֶּׁוֹ 3	Plur.	תְּנַשֶּׁ	יִגְשֶׁ	3
			com.	תְּנַשֶּׁ	1

C A P U T X V.

*De Deficientibus secunda litera radicali,
ac prima eorum Conjugatione Kal.*

Alterum Deficientium genus est Verborum secundam literam radicalem geminantim, quæ in monosyllabam contracta, secundam deficientem, cum vox a fine crescit, per Dages forte compensant. Dages autem ejusdem Vocales breves in longas plerumque mutat. Hæc quoque Verba sæpe Analogos flectuntur.

סְבִבָּה circuivit.

סְבָבָה f.		סְבָבוֹת f.		Præter.	
Pabul		Fem.	Masc.	Sing.	
סְבֻבָּם m.	סְבֻבָּם	סְבָבָה	סְבָבָה	סְבָבָה	3
סְבָבָה f.	סְבָבָה	סְבָבוֹת	סְבָבוֹת	סְבָבוֹת	2
Inf.		com.	com.	סְבָבָתִי	1
סְבָבָי				סְבָבָתִי	
P.	Imp.	S.	Plur.	3	
סְבָבָם	סְבָבָם	m.	com.	סְבָבָם	
סְבָבָה f.	סְבָבָה	f.	com.	סְבָבָתִים	2
סְבָבָה	סְבָבָה			סְבָבָתִים	
Fut.				סְבָבָנוֹ	1
Fem. Sing.	Mas.			סְבָבָנוֹ	
com.				Benoni	
אֲסָבָב					
תְּסָבָבִי	תְּסָבָבִי				

Annotationes

Ad Præteritum.

Analogum est Jerem. 3. 18. הַנְּחַלְתִּי possidendum tradidi a נָחַל.

Ad Infinit.

Analogia sunt Ezech. 22. 20. לְהַנְּחַזֵּק ad fundendum & Num. 5. 22. לְהַנְּפִיל ad prosternendum.

Ad Futurum.

Propter Gutturalem est in fine Pathach, ut יִפְעַל tangent: quod per totam Conjugationem observandum. Cum Nun Paragogico תְּנִישָׁן admovetis.

De Conjugatione Hophal.

		הַנְּשֶׁ admotus est.		Præter.	
P.	Partic.	S.		Sing.	
	מְנַשֵּׁים	מְנַשָּׁה	מְנַשָּׁה	Fem.	הַנְּשֶׁ
	מְנַשָּׁות	מְנַשָּׁה	מְנַשָּׁה	Inf.	2 הַנְּשָׁתָה
		הַנְּשָׁתִי	הַנְּשָׁתִי	com.	1 הַנְּשָׁתִי
					Plur.
				3 הַנְּשָׁוֹ	
				2 הַנְּשָׁתָם	
				1 הַנְּשָׁתָנוּ	
				3 יִגְשֶׁ	

De Conjugatione Niphal.

נִסְבָּן circumdatus est.

Imper.		Præter.		
P.	S.	Fem.	Sing.	Masc.
הַסְבֵּב	הַסְבֵּב	גַּסְבָּה	גַּסְבָּן	3
הַסְבִּיבִית	הַסְבִּיבִי	גַּסְבִּית	גַּסְבִּיתָה	2
Fut.			com.	גַּסְבִּותִי
Sing.				1
Fem.	Masc.		com.	גַּסְבָּנוּ
com.	אַסְבָּב			3
תַּסְבִּי	תַּסְבֵּב	גַּסְבִּוֹתָן	גַּסְבִּוֹתָם	2
תַּסְבֵּב	יַסְבָּב	גַּסְבִּוֹנוּ	גַּסְבִּוֹנוּ	1
Plur.		P.	Part.	S.
com.	גַּסְבָּב	גַּסְבִּים	גַּסְבָּן	m.
(תַּסְבִּיבִית)	(תַּסְבֵּבִי)	גַּסְבִּות	גַּסְבָּה	f.
(תַּסְבִּיבִית)	(יַסְבָּבִי)		Inf.	הַסְבּוּב

Annotationes

Ad Præteritum.

Ante ו characteristica ג amat Chirek ; ut גְּרָר characteristica ג amat Chirek ; ut גְּרָר exsiccatur , a גְּרָר .

Sunt quoque hic terminations Tzere , & Cholem , ut גְּסָבָה liqueficit . Hinc גְּסָבָה convertit se , Ezech.

26. 2. Hinc etiam Tzere aliquando mutatur in Sceva , sublato Daghess , ut גְּבָקָה וְגְבָקָה exhaustetur , Isai.

19. 13. וְגָסְבָּה וְגָסְבָּה ambiebatur . Ezech. 41. 7.

Da-

GRAMMAT. HEBR.	58	3 יִסְבֶּב	3 תִּסְבֶּב	2 תְּסֻבּוֹנִי (תְּסֻבּוֹנִית)
GRAMMAT. HEBR.	58	3 יִסְבֶּב	3 תִּסְבֶּב	Plur. com. 1 נִסְבָּב

Annotationes

Ad Præteritum .

Est & hic forma Cholem , ut וְגָבָבִי jaculati sunt .
Daghes excidente , ut וְאֲרוֹתִי maledicam .

Ad Infinitivum .

Quædam cum Surek sunt ; ut בָּרְרָה declarare , saltare , עַתָּה tempestive loqui .

Ad Imperativum .

Et in Pathach , ut לְגַזֵּל devolve .

Accentu ad ultimam retracto , Cholem convertitur in Kametz Chatuph ; ut אַקְבָּבִי , cantate .

Ad Futurum .

Vocalis Kametz sub formativis non raro in brevem , & Daghes resolvitur , quod Chaldaës maxime proprium ; ut אַקְבָּבִי maledicam .

Est & terminatio Surek , ut יִשְׁוֹרֵד vastabit ; & Kibbutz , ut וְתִרְצַח conteretur .

Accentu ad penultimam recedente , Cholem in Kametz Chatuph , ut וְיַסְבֶּבּ circuivit . Cum הַ Pa-
ragogico , תְּרִמָּה clamitet .

De

Item flexio reliqua perficitur ad formam Analogam, sic Pihel Præter. סְבַב &c. Partic. מְסֻבָּב &c. Puhal autem Præter. סְבַב &c. Partic. מְסֻבָּב &c. Quare his omisis, pergamus ad alias Conjugationes Anomalas.

CAPUT XVII.

De Conjugatione Hiphil, & ejus Passiva Hophal.

הַסְבֵּב circumduxit.

Inf.	Præter.	
הַסְבֵּב	Sing.	Masc.
Imper.		
P. הַסְבִּבִי	S. הַסְבֵּב m.	הַסְבֵּב 3
הַסְבִּיבִית	הַסְבִּיבִי f.	הַסְבִּיבותִ 2
Fut.		
Fem. Sing. com. הַסְבִּיבִי	Mas. Sing. אַסְבֵּב 1	הַסְבִּיבִי 1
תְּסִבֵּי	תְּסִבֵּב 2	הַסְבִּיבותִ 2
תְּסִבֵּב	יְסִבֵּב 3	הַסְבִּיבותִ 3
Plu.		
com. גְּסִבֵּב 1		
(תְּסִבֵּב) 2	מְסֻבִּים m.	מְסֻבָּב m.
(גְּסִבֵּב) 3	מְסֻבָּות f.	מְסֻבָּת f.

GRAMMAT. HEBR.
Daghes excidente נָרְבָּב exardecent.

Ad Participium.

Et in Tzere; ut נָרְבָּב liquefscens.

Ad Infinit.

Et in Tzere, ut נָרְבָּב liquefscere: & in Pathach, ut חַלְל pollui.

Ad Futurum.

Ex prima gutturali excidente Daghes literæ formative notantur cum Tzere; ut אַחֲלָל profanabor. Hanc formam imitatur euphoniacauſa יְמַר amaret, pro מְרַב.

Definit & in Cholem, & in Tzere; ut יְתַבָּב absumetur; תְּהַלְלָל polluetur.

Cum ה Paragogico נָרְבָּה fileamus.

CAPUT XVI.

De Pihel, & ejus Passiva Conjugatione Puhal.

In his duabus Conjugationibus Verba Deficientia secunda aut sunt omnino Analogia, ut דָלְלָל polluit, aut ad vitandam cacophoniam trium similiūm literarum, Daghes imponendum secundæ radicali converunt in Cholem, ut סְבַב pro סְבַב: & præter Cholem

חָסֵב	3 יְסַבֵּן	Inf.
Plur.		חָסָב
com.	1 נְסַב	Futur.
	2 חָסָבִי	Sing.
(	3 יְסַבְּנוּ)	Fem.
חָסָפִינָה		Mas.
		com.
	1 אֲסַבָּן	אָסַבָּן
	2 חָסַבִּי	חָסַבִּי
	3 יְסַבְּנוּ)	חָסְבָנָה

Pro Surek per totam Conjugationem aliquando est Kibbutz ; & etiam Dages euphonicum ; ut יְסַבֵּן circumagetur , בִּתְהָבֵת conteretur .

CAPUT XVIII.

De Conjugatione Hithpahel.

HEC formam sui Pihel sequitur , & Analogice fletur : observanda solummodo in proposito paradigmate figura Metathesis , qua dicitur הַסְתֹּוּבָב convertit se pro דְּחַסְיָבָב .

CAPUT XIX.

De Verbis Quiescentibus prima radicali Jod , ac de eorum prima Conjugatione Kal.

Quiescentia prima radicali Jod sunt , quæ vel abjiciunt , vel in commutant ; ac differunt a Deficientibus , quæ & ipsa literam thematis abjiciunt ; quod Deficientia literam deficientem per Dages forte complent ; Quiescentia vero literam abjectam vocali longa indicant . Ceteram & hic multa Tempora Analogicas flectuntur ; quin etiam integræ Conjugationes

E
nes

Annotationes

Ad Præteritum.

Definit etiam in Pathach , ut רִשָּׁה depressit ; quod accidit etiam in Participio : ut מִסְבָּב circumducens .

Ad Infinitivum.

Pro Tzere non raro est Pathach , maxime ante gutturalem , ut לְהַבֵּר ad purgandum .

Ad Futurum.

Vocalis longa sub formativis resolvitur nonnunquam in brevem , & Dages ; ut תְּמִר exacerbas .

Exodi 23. 22. & præterea est sæpe terminatio Chirek , ut וְתִיּוֹם absolvet . Retracto accentu pro Tzere est Sægol , ut וְתִרְשֵׁץ confregit .

De Conjugatione Hophal.

circumductus est.

2 חָסְבָנָה	com.	חָסְבָנָה	Præter.
1 חָסְבָנוּ		חָסְבָה	Fem. Sing. Mas.
	Parti.	2 חָסְבָוִת	חָסְבָוִת
P.	S.	1 חָסְבָוִתִי	com.
m. מְסֻבִּים	m. מְסֻבָּן	2 חָסְבָוִתִי	Plur.
f. מְסֻבָּה	f. מְסֻבָּות	3 חָסְבָוִתִי	com.
			Inf.

Ad Imperativum.

Et in Pathach; maxime propter gutturalem; ut
עַ, cognoscere.

Cum ה paragogico est שְׁבָה.

Ad Futurum.

Cum prima radicalis Jod exprimitur; formativæ
Futuri habent Chirek; & in fine est Pathach ad
formam perfectorum; ut אִישׁן dormiam; Jod tamen
aliquando abjicitur; ut יְהֻנֵּה ardescet, pro יְהֻנֵּה,
וַיִּשְׁנֶן dormient pro יְשִׁנְנוּ.

Cum ה paragogico נָרַדָה, descendemus.

Specialis Anomalie est Verbum יָכַל potuit, quod
literam Jod commutat in Surek, & dicitur אָכַל, אָכַל
&c. וְאָכַל,

De Conjugatione Niphal.

נֹשֵׁב constitutus est.

Parti.	P. S.	Præter. Sing.	Fem.	Masc.
	נֹשֵׁב m.	נֹשֵׁב	נֹשְׁכָה	נֹשְׁכָה
	f. נֹשְׁכָה ( )		2 נֹשְׁבָת	2 נֹשְׁבָת
	נֹשְׁבָת ( )		com. נֹשְׁבָתִי	com. נֹשְׁבָתִי
Infin.	הֹשֵׁב		3 נֹשְׁבָתִי	3 נֹשְׁבָתִי
			com. נֹשְׁבָתִים	com. נֹשְׁבָתִים
P. Impe. S.	m. הֹשֵׁב	2 נֹשְׁבָתִים	2 נֹשְׁבָתִים	2 נֹשְׁבָתִים
	f. הֹשְׁבָתִי	com. נֹשְׁבָתָנוּ	com. נֹשְׁבָתָנוּ	com. נֹשְׁבָתָנוּ
E 2		Fu.		

nes הַחֲפַעַל, פַּעַל communem perfectorum
legem sequuntur.

Octo præterea sunt Verba, quæ Jod abjectum mo-
re Deficientium פְּנַז per Daghæ compensant, quæ a
nonnullis vocantur Deficientia פְּנַז, & secundum Ano-
maliam Deficientium גְּמַז fudit, & sunt יְצַק יְצַק
finxit, יְצַח flagravit, יְקַפָּה ambivit, יְנַח statuit,
יְצַב erexit, יְצַג collocavit, יְצַב stravit.

Kal.

Præteritum, & utrumque Participium Analogia
sunt; ut יָשַׁב sedidit; Benoni יָשַׁב, Pahul יָשַׁוב.

תְּשִׁבָּה	2	תְּשִׁיבָה	Infinit.
תְּשִׁבָּה	3	תְּשִׁיבָה	שְׁבָתָה.
Plur.		1 נֹשְׁבָת	P. Imper. S.
com.		2 תְּשִׁבָּה ( )	שְׁבָנוּ
		תְּשִׁבָּה ( )	שְׁבָנוּ f.
		3 יָשַׁבָּה ( )	Futur.
		1 יָשַׁבָּה ( )	Fem. Sing. Mas.
		2 אִישָׁבָה ( )	אִישָׁבָה

Annotationes

Ad Infinit.

Propter gutturalem duplex Pathach; ut דְּעַת scire.
לִיסּוֹר analogiam servat, ut יָשַׁוב manere;
Sæpe Analogiam servat, ut יָשַׁוב manere; ad fundandum. A יְבַשָּׁה est יְכַלָּת posse, & a יְבַשָּׁה est
יבְשַׁת exsiccari. Cum ה paragogico שְׁבָתָה sedere.

Ad

הוֹשִׁיב collocavit.

Infinit.	הוֹשִׁיב
vel	הוֹשִׁיב
P. Imper.	S. הוֹשִׁיב
m.	הוֹשִׁיב
f.	הוֹשִׁיבי
Fut.	
Fem. Sing.	אָושֵׁב
com.	אָושֵׁב
2	תוֹשִׁיב
3	תוֹשִׁיב
com.	תוֹשִׁיב
Plur.	
com.	נוֹשִׁיב
2	תוֹשִׁיב
3	תוֹשִׁיב

Præter.	
Sing.	
Fem.	הוֹשִׁיבָה
Masc.	3 הוֹשִׁיב
com.	הוֹשְׁבַתָּה
	2 הוֹשְׁבָתָה
com.	הוֹשְׁבָתִי
Plur.	
com.	הוֹשְׁבִים
2	הוֹשְׁבָתִים
com.	הוֹשְׁבָתִים
P. Partic.	
S.	
m.	מוֹשִׁיב
	מוֹשִׁיבִים
2	מוֹשִׁיבָה
3	מוֹשִׁיבָה

Annotations

Ad Futurum.

Quandoque characteristica Conjugationis **ה** expressa hic legitur; ut יהוֹרָה laudabit, pro יְרָחָה.

Et in Pathach; ut תְּזַהֵר relinquas.

Et cum ה paragogico תְּזַמֵּפָן adderis.

De Conjugatione Hophal.

הוֹשִׁיב collocatus fuit.

2	הוֹשְׁבָתָה	Præterit.
com.	הוֹשְׁבָתִי	Fem. Sing. Masc.
1	הוֹשְׁבָתָה	3 הוֹשִׁיב

GRAMMAT. HEBR.		66
Plur.		Futur.
com.	1 נֹשֶׁב	Fem. Sing. Masc.
	2 תְּנַשֵּׁבָה)	1 אָושֵׁב
	3 תְּנַשֵּׁבָה)	2 תְּנַשֵּׁבָה
	3 תְּנַשֵּׁבָה)	3 יְנַשֵּׁבָה

Annotationes

Ad Præteritum.

Vau aliquando supprimitur; ut נִעַרְתִּי conveniam, נִזְעַרְתִּי pro נִזְעַרְתִּי.

Ad Futurum.

א Est etiam cum Chirek; ut אָושֵׁב, pro אָושֵׁב. Et in Pathach; ut וַיַּעֲשֵׂה & consilium init. Et loco Vau est radicale Jod, ut יְרָחָה Exodus 19. 13. jaculis utique conficitur.

Conjugationes Pihel, & Puhal Analogæ sunt, ac propterea earum ratio ex communi Verborum perfectorum doctrina repetenda est.

C A P U T X X .

De Conjugatione Hiphil, & ejus Passiva Hophal.

A Nomalia est in prima radicali **ה**, quæ commutatur in **ה**, quod in forma Hiphil quiescit in Cholem, & in Hophal in Surek. Quædam tamen in forma activa **ה** radicale retinent, sed quiescens in Tzere, ut הִטְבִּיב benefits: verum aliquando hoc Jod abicitur, sicut & alterum ad Conjugationis formam pertinens.

Præ-

vocantur Quiescentia; ut קם surgere, בין intelligere. Ratio autem flectendi utramque formam eadem est, cuius Anomalia perpetua est in radicali vel quiescente, vel abjecta. Cum autem hæc Verba duas tantum literas radicales exprimant in Præterito, ideo eorum origo, & forma sumitur ab Infinitivo, ubi omnes tres literæ radicales exprimuntur.

Ex hoc genere Quiescentium excipiuntur omnia Verba, quæ desinunt in ה; illa enim medium radicalem sive Vau, sive Jod semper efferunt.

קם surrexit.

Infin.

קם.

P. Imper. S. קומו m.

הוּמָה f. קומנה

Futur.

Fem. Sing. Mas. com. אקים

תְּקַומִי תְּקֻומָם

תְּקַומִים

Plur.

com. נקים

תְּקֻומָנָה תְּקֻומָנוּ ( )

Præteri.

Fem. Sing. Mas. קמה

2 קמְתָה com. קמְתִי

com. קמו

2 קמְתָּה com. קמְנוּ

com. קמְנוּ

P. Partic. S. קמִים

com. קמִות

P. Pahul S. קומִים

com. קומִות

com. קומִתָה

com. קומִתִי

com. קומִתִות

com. קומִתָות

De Conjugatione Niphal.

נִקּוֹם excitatus est.

Infin.	Præter.	
	Sing.	Mas.
P. Imper. הַקּוֹם	נִקּוֹם	3 נִקּוֹם
m. הַקּוֹמוֹ	נִקּוֹמוֹת	2 נִקּוֹמוֹת
f. הַקּוֹמָה	נִקּוֹמָת	1 נִקּוֹמָת
Futur.	com.	Plur.
Fem. Sing. Masc.	אֲקּוֹם	3 נִקּוֹמוֹ
com.	אֲקּוֹם	2 נִקּוֹמוֹת
הַקּוֹמִי	אֲקּוֹם	1 נִקּוֹמוֹת
הַקּוֹם	אֲקּוֹם	com. נִקּוֹמָנוֹ
Plur.	Partic.	
com.	1 נִקּוֹם	P. S.
(	2 תְּקֻמוֹ	נִקּוֹמִים
)	3 יְקֻמוֹ	m. נִקּוֹמָה
תְּקֻמָּה	תְּקֻמָּה	f. נִקּוֹמָה
תְּקֻמָּה	תְּקֻמָּה	

Annotationes

Ad Præteritum.

Semel reperitur Nun cum Tzere. Zach. 2. 13. גֵּעוֹר suscitatus est.

Ad Infinitivum.

Si prima litera radicalis sit gutturalis, pro Chirech sub ה erit Tzere, et illustrari. Sic & in Imperativo & in Futuro.

CA.

Annotationes

Ad Præteritum.

Desinit & in Tzere, ut מַתְּה mortuus est: & in Cholem, ut בָּשָׁע erubuit. Tzere quidem manet tantum in tertii personis, ut תְּהִתְהַ מַתְּה; Cholem autem ubique, ut בָּין erubui. A בָּין est intellexit.

Ad Participium.

Est & hic Tzere, ut עַ vigilans; quin & Cholem, ut אָזְר lucens: & quandoque etiam Surek; ut סָרוּה fugitiva, שָׁבֵב reduces Mich. 2. 8.

Ad Infinitivum.

Et cum Cholem, ut קָם surgere, quæ terminatio frequens est etiam in Imperativo & Futuro. Unde cum ה paragogico בְּבוֹאָה intrando.

Ad Futurum.

Ex terminatione Cholem accentu retranslato est וַיַּעֲלֵה surrexit: propter gutturalem desinit etiam in Pathach; ut וַיַּעֲלֵה commotum est.

Cum ה paragogico accentus fere transfertur ad ultimam; quapropter Kametz sub formativa Futuri convertitur in Sceva, ut וַיַּעֲשֵׂה revertentur.

Verbum בָּשָׁע erubuit sub Characteristicis Futuri habuit Tzere, forma a בָּשָׁע, & יְבָשָׁע composita; ut יְבָשָׁה, תְּבָשָׁה, אֲבָשׁ &c.

De

תְּקוּמָנָה

(יְקוּמָנוּ)
com.זְקוּםָב
com.

De Conjugatione Puhal.

Infinit.

קוּםָב

Futur.

Fem. Sing. Masc.
com. אֲקוּםָם2 תְּקוּמָב
3 תְּקוּמָם2 יְקוּמָב
3 יְקוּמָם

Plur.

1 נְקוּמָב
2 תְּקוּמָי
3 יְקוּמָיתְּקוּמָנָה
3 יְקוּמָנוּ

Sola prima vox cujusque Temporis per terminationem Pathach differt a forma Activa; reliquæ omnes cum ea convenient; quæ caute ex sensu distinguenda sunt.

C A P U T X X I V.

De Conjugatione Hiphil, & ejus
Passiva Hophal.הַקִּים
*fuscitavit.*2 הַקִּימָת
com. הַקִּימָותPræter.
Fem. Sing. Masc.
com. הַקִּימה
2 הַקִּימָב
3 הַקִּימָם

Plur.

Præter.
Fem. Sing. Masc.3 קוּמָה
2 קוּמָת
1 קוּמָתִיcom. 3 קוּמָנוּ
2 קוּמָתָם
1 קוּמָתָנוּ

Plur.

P. Partic. S.

מִקְוּמָב
מִקְוּמָם

m. com. מִקְוּמָמוֹת

f. P. Partic. S.

מִקְוּמָי
מִקְוּמָי

m. com. מִקְוּמָמוֹת

f. P. Partic. S.

מִקְוּמָנוּ
מִקְוּמָנוֹת

m. com. מִקְוּמָנוֹת

f. P. Partic. S.

מִקְוּמָתִי
מִקְוּמָתָנוּ

m. com. מִקְוּמָתָנוֹת

f. P. Partic. S.

מִקְוּמָנוּ
מִקְוּמָנוֹת

m. com. מִקְוּמָנוֹת

f. P. Partic. S.

מִקְוּמָנוּ
מִקְוּמָנוֹת

m. com. מִקְוּמָנוֹת

CAPUT XXIII.

De Conjugatione Pihel, & ejus
Passiva Puhal.

DUplex Anomalia hic occurrit; prima est, cum prima, & tertia thematis litera geminatur; ut a בְּלֵב est כָּלֶב: altera, cum Vau media radicalis quiescit in Cholem, & loco illius geminanda per Dages forte, geminatur ultima; cujusmodi forma fuit etiam in Deficientibus secunda; ut קְמַב.

In paucis quibusdam communis servatur Analogia; ut קִם erexit, חִב reum peregit. Rarior quidem hæc forma apud priscos Hebraeos fuit, at apud posteriores Rabbinos admodum trita.

קוּמָב erexit.

	Præter.	Sing.	Præter.	Sing.
Femin.	קוּמָה	3 קוּמָת	Masc.	קוּמָתִי
P. Imper.	קוּמָת	2 קוּמָתָם	com.	קוּמָתָנוּ
	1 קוּמָתִי	3 קוּמָתָנוֹת		
Futur.		com.		
		3 קוּמָטוּ		
Sing.		2 קוּמָתָה		
Fem. com.	אֲקוּמָם	1 קוּמָנוּ		
P. Parti.	תְּקוּמָב	2 תְּקוּמָת		
	3 יְקוּמָם	3 יְקוּמָתִי		
		תְּקוּמָתָם		
		תְּקוּמָתָנוּ		
		תְּקוּמָתָנוֹת		
		מִקְוּמָב		
		מִקְוּמָם		
		מִקְוּמָמוֹת		
		Plur.		

Ad Infinitivum.

Præposita litera servili ל & ב extruditur aliquando
characteristica ה, ut לְהַרִין ad judicandum, pro לְהַרִין.
Verum & alias simpliciter est aphæresis ה; ut גַּיְל exultare, pro הַגִּיל, quod frequens est etiam in Imperativo, ut שֵׁם pone, pro השם.

Ad Futurum.

De Conjugatione Hophal.

Infinit.		Præter.
הַיּוֹק		3 הַיּוֹק
Futur. Sing.		2 הַוְקִמָת
Fem. com.	אֲוֹקֶם	1 הַוְקִמָתִי
חוֹקָמִי	2 תְוִיקֵס	com.
חוֹקָק	3 יְוִיקֵק	Plur.
Plur. com.	1 נִיקְס	3 הַוְקִמָתִים
	2 תְוִיקְנוּ	2 הַוְקִמָתִין
	3 יוֹקְמוּ	1 הַוְקִמָנוּ
P. Partic. S.		
	מִוְקָמָס	m. מִוְקָמָס
	מִוְקָמִים	f. מִוְקָמִה
	מִוְקָמוֹת	V.

PLATE.

3 הקימוט

הקיימות המימדי

הקייזון | www.haikaron.com

Alia forma

Fem. Sing. Mas.

๓ הַקִּים

הבראה ה-2

卷之三

הנְּבָאָה

Plur.

3 תקינמי

הקדמה 2 הקמתם

הנְּצָרָה

二

Particip. S.

Annotationes

Ad Præteritum.

Definit quandoque in Tzere; ut הַתֵּר irritum fecit; & in Pathach, maxime propter gutturalem, ut המר malefecit: quæ terminations reperiuntur etiam in Participio. Et Tzere sub ה resolvitur sæpe in Chirek, & Dages, ut הַזְּלָבָד vilipendunt, pro הַזְּלָבָד: & Tzere sub prima radicali loco Chirech, ut Exod. 19. 23. העדרתה contestatus es, pro העדרתך.

Ad

RUDIMENTA

77 P. Imperat. S.

מִצְאָת m. **מִצְאָת**

מִצְאָנָה f. **מִצְאָת**

Futur.

Fem. Sing. Masc.

אֲמִצְאָת

מִצְאָתָה 2

מִצְאָתָה 3

Plur.

אֲמִצְאָתָה

מִצְאָתָה 2

מִצְאָתָה 3

Annotationes

Ad Præteritum.

Nonnulla habent Tzere; ut **יָרָא** *timuit*. Ad formam Quiescentium **ה** est pro **מַלְאָא** *impleverunt*.

Ad Participium.

Et in Sægol ad formam Quiescentium **ה**; ut **מִצְאָת** *inveniens*.

Ad Infinitivum.

Cum **ה** paragogico Cholem, ut in Verbis perfidis, mutatur, & transfertur; ut **לִטְמֹאת** *ad coquinandum*.

Ad

com.	מִצְאָת	3
	מִצְאָתָב	2
com.	מִצְאָתָן	1
P. Benoni	מִצְאָתָם	
	מִצְאָתָם	m.
	מִצְאָתָה	f.
P. Pahul	מִצְאָתָם	
	מִצְאָתָם	m.
	מִצְאָתָה	f.
Infin.	מִצְאָתָה	
	מִצְאָתָה	

GRAMMAT. HEBR. 76
Vocalis longa Surek per totam Conjugationem aliquando resolvitur in brevem, & Dages, ut **רָקֶם** constitutus est.

CAPUT XXV.

De Conjugatione Hirphahel.

Hæc Conjugatio sola syllaba **הַ** differt a Pihel.
Est & hic altera forma Analogia, quæ in Pi-
hel posita, **הַתְקִים**, *insurrexit*.

Præteri. **הַתְקִים**, &c.

Partic. **מַתְקִים** &c.

Infin. **הַתְקִים**.

Imper. **הַתְקִים** &c.

Futur. **אַתְקִים** &c.

CAPUT XXVI.

De Verbis Quiescentibus ultima radicali **נ** & prima ipsorum Conjugatione Kal.

Tertiū genus Verborum Quiescentium est, quo-
rum tertia radicalis est **נ**, ut plurimum in Ka-
metz, vel Tzere quiescens. Sæpe autem cum quarta
Quiescentium **ה** specie formam commutant; sicut &
illa vicissim non raro horum formam subeunt.

מִצְאָת invenit.

מִצְאָת	מִצְאָת	2
Fem.		
מִצְאָתִי	מִצְאָתִי	1

Præter.

Fem. Sing. Masc.

מִצְאָת 3

Plur.

Ad Participium.

Vox feminina aliquando patitur contractionem; ut
נִפְלָאת occultata, pro נִפְלָאת polluta, pro
נִטְמָתָה.

Ad Infinitivum.

Daghes ejecto רַפְאָה sanari, pro רַפְאָה.

CAPUT XXVII.

De Conjugatione Pihel, & ejus
Passiva Puhal.

מִצְאֵת exhibit.

Imperat.		Præter.		
P.	S.	Fem.	Sing.	Masc.
מִצְאֵת	מִצְאָת	מִצְאָת	מִצְאָת	3
מִצְאָתָה		מִצְאָתָה	2	
מִצְאָתָה		מִצְאָתָה	1	
Futur.				
Sing.				
Fem.	Masc.	Plur.		
com.	מִצְאָת	3		
תְּמִצְאָתָה	תְּמִצְאָת	2	מִצְאָתָה	2
תְּמִצְאָתָה	יְמִצְאָת	1	מִצְאָתָה	1
Plur.				
com.	מִצְאָתָה			
תְּמִצְאָתָה	תְּמִצְאָתָה			
	תְּמִצְאָתָה			

F Ans.

Ad Imperativum.

Cum ה paragogico רַפְאָה sana.

Ad formam Quiescentium רַפְאָה ה cura.

De Conjugatione Niphal.

גִּמְצָא inventus est.

Infinit.		Præteri.		
המִצְאָת		Sing.		
P.	Imper.	S.	Femin.	Masc.
	המִצְאָת	המִצְאָת	גִּמְצָא	גִּמְצָא
	המִצְאָת	המִצְאָת	גִּמְצָאת	גִּמְצָאת
			גִּמְצָאת	גִּמְצָאות
			com.	גִּמְצָאות
				Plur.
				גִּמְצָאות
				גִּמְצָאות
				com.
				גִּמְצָאות
				Partic.
			P.	S.
			המִצְאָת	המִצְאָת
			המִצְאָת	המִצְאָת
			וְמִצְאָת	וְמִצְאָת
			וְמִצְאָת	וְמִצְאָת

Annotationes

Ad Præteritum.

Ad formam Quiescentium נִפְלִיתִי ה cum ו, pro
נִפְלִיתִי ה cum נ, admiratus sum.

Ad

	תְּמִצְיָה	3 יִמְצֵיאָה	Futur.
Plur.			Sing.
com.	1 נִמְצֵיאָה		Fem. Maf.
	2 תְּמִצְיוֹאָה		com. אַמְצֵיאָה
	תְּמִצְאָנָה	תְּמִצְיאָה	2 תְּמִצְיאָה
	(יִמְצֵיאָה)	תְּמִצְיאָה	
	(יִמְצֵיאָה)		

Sæpe נ in fine deficit per totam Conjugationem, ut רְחַטֵּי ad peccandum induxit, pro רְחַטִּיא.

De Conjugatione Passiva Hophal.

traditus est.

	תְּמִצְיָה	tradidit.	Præter.
	& תְּמִצְאָת		Fem. Sing. Maf.
	תְּמִצְאָה	תְּמִצְיָה	3 חַמְצֵיאָה
		תְּמִצְאָת	2 חַמְצֵיאָת
		תְּמִצְאָת	1 חַמְצֵיאָת
			Plur.
			com. 3 חַמְצֵיאָו
			com. 2 חַמְצֵיאָו
			com. 1 חַמְצֵיאָו
			P. Partic. S.
			m. מַחֲצֵיאָה
			f. מַחֲצֵיאָה
			m. מַחֲצֵיאָה
			f. מַחֲצֵיאָה
			P. Imper.
			m. הַמְצֵיאָה
			f. הַמְצֵיאָה
			com. הַמְצֵיאָנָה

Annotationes

Ad Præteritum.

Quædam desinunt in Kametz ad formam Quiescentium
דְּבָא חַחָא ut דְּבָא contrivit, pro.

De Conjugatione Puhal.

Quam paucissima hic usitata reperiuntur. Ceterum forma solo Kibbutz ab Activa differt. Quare sat is erit primas cujusque Temporis voces tradere.
Præter. נִמְצֵיאָה &c. Infinit. נִמְצֵאתָ vel אַמְצֵיאָה &c.
Partic. נִמְצֵיאָה &c. Futur. אַמְצֵיאָה &c.

CAPUT XXVIII.

De Conjugatione Hiphil, & ejus Passiva Hophal.

tradidit.

		Præterit.
		Fem. Sing. Maf.
	3 חַמְצֵיאָה	תְּמִצְיָה
	2 חַמְצֵיאָת	תְּמִצְאָת
	1 חַמְצֵיאָת	תְּמִצְאָת
		Plur.
		com. 3 חַמְצֵיאָו
		com. 2 חַמְצֵיאָו
		com. 1 חַמְצֵיאָו
		P. Partic. S.
		m. מַחֲצֵיאָה
		f. מַחֲצֵיאָה
		m. מַחֲצֵיאָה
		f. מַחֲצֵיאָה
		P. Imper.
		m. הַמְצֵיאָה
		f. הַמְצֵיאָה
		com. הַמְצֵיאָנָה
		Plur.
		com. 3 חַמְצֵיאָו
		2 חַמְצֵיאָו
		1 חַמְצֵיאָו
		Fut.

enim definit in Kametz: Participium (excepto Pahul Kal) & Futurum in Sægol, Imperativus in Tzere, Infinitivus in Cholem, aut וְנִ.

Non raro etiam Quiescentium tertia **N** formam assumunt.

Denique accedit Imperativo (exceptis Kal, & Niphal) & Futuro Apocope, quæ varia in singulis Conjugationibus est.

גָּלַה migravit.

Inf.
גָּלַה גָּלוֹת גָּלוֹת
גָּלוֹת

P. Imp. S.
גָּלוֹת גָּלוֹת m.
גָּלוֹת גָּלוֹת f.

Fut.
Fem. Sing. Masf.

com. אֶגְלָה
תְּגֵלָה
תְּגֵלָה

Plu.
com. אֶגְלָה
תְּגֵלָה
תְּגֵלָה

(
תְּגֵלִינָה
)
(
תְּגֵלִינָה
)
(
תְּגֵלִינָה
)

Præter.
Fem. Sing. Masf.

גָּלַה גָּלוֹת גָּלוֹת
גָּלוֹת גָּלוֹת
com. גָּלוֹת

Plur.
com. גָּלוֹת גָּלוֹת
גָּלוֹת גָּלוֹת
com. גָּלוֹת

P. Benoni S.
גָּלוֹת גָּלוֹת m.

P. Pahul S.
גָּלוֹת גָּלוֹת m.

גָּלוֹת גָּלוֹת f.

Annotationes

Ad Præteritum.

Jod e medio saepe excidit tum hic, tum in aliis Conjugationibus; ut וְרִיתָ cum simplici Jod, וְרִיתָ pro וְרִיתָ cum duplice Jod.

CAPUT XXIX.

De Conjugatione Hithpahel.

הַתְּמִצְאָא inventus est.

Infin.	הַתְּמִצְאָא	Præter.	
P. Imper.	הַתְּמִצְאָא	S.	m. הַתְּמִצְאָא הַתְּמִצְאָו
	f. הַתְּמִצְאָא		f. הַתְּמִצְאָת הַתְּמִצְאָת
			z. הַתְּמִצְאָא הַתְּמִצְאָא
		Fut.	com. הַתְּמִצְאָא
		Fem. Sing. Masf.	אֶתְמִצְאָא
		com.	תְּמִצְאָא
		P. Benoni S.	יְתִמְצָא
		com.	נִתְמִצְאָא
		P. Pahul S.	מִתְמִצְאָא
		com.	מִתְמִצְאָת
			מִתְמִצְאָה

CAPUT XXX.

De Quiescentibus tertia radicali **ה**, וְ prima eorum Conjugatione Kal.

Ultima species Verborum Quiescentium est, quorum ultima radicalis est litera **ה**, vel quiescens in vocali longa, vel in Jod, aut Vau mutata, vel penitus abjecta.

Habent præterea hæc Verba in singulis fere Temporibus cuiusque Conjugationis terminationem propriam a communi Analogia discrepantem. Præteritum enim

4. Verba **חִיָּה**, & **חַיָּה** sub formativis recipiunt Sceva, sequente Chirek : ut **וְיִחְיֶה** erit, pro **יְחִיָּה**, **יְחַיָּה** vivet pro **יְחִיָּה**.

5. Verba Deficientia נָנָן retainent unicam radicalem ; ut **תְּמַטֵּת** pro **תְּמַתָּה** **תְּמַתָּה** rendes, a **נָנָתָה**.

De Conjugatione Niphal.

נְגַלָּה transportatus est.

	Inf.	Partic.
	הַגְלָה vel הַגְלָה	
P.	Imper.	Sing.
	הַגְלָה m.	נְגַלָּה 1
	הַגְלִינָה f.	נְגַלִּית 2
Futur.		נְגַלִּיתִי 3
Fem. Sing.	Masc.	
com.	אֲגַלָּה 1	
תְּגַלָּה 2	נְגַלָּה 3	
תְּגִלָּה 3	יְגַלָּה	
Plur.		
com.	נְגַלָּה 1	
תְּגַלָּה 2	תְּגַלָּה 3	
תְּגִלָּה 3	יְגַלָּה	

Annotationes

Ad Futurum.

Apocopa tollit tantum literam **ה** cum praecedenti vocali, ut **תְּגַלָּה** retegeris, pro **תְּגַלָּה**.

Aliquando exprimitur litera radicalis **ה**, ut **תְּמַתָּה** et admirati sunt, pro **תְּמַתָּה** : nonnunquam etiam mutatur in Jod, ut **נְגַטָּה** extenderunt, pro **נְגַטָּה**.

Ex forma Quiescentium tertia נ est 2. Sam. 21. 12. **תְּלָאֹבָב** suspenunt eos.

Ad Participium.

Et cum נ loco **ה**, ut **נְשָׁא** exigens.

Ad Futurum.

Et in Tzere ex terminatione Imperativi, vel potius forma Chaldaica ; ut **תְּעַשָּׂה** facies.

Apocopa hic varie fit.

1. Cum literæ characteristicæ propriam retinent vocalem, & Sægol ultimæ syllabæ ad primam radicalem recedit, abjecto **ה**, fitque vox penacula : ut **יְגַלָּמַרְיָה**, pro **יְגַלָּה** : quod si prima, aut secunda erit gutturalis, pro Sægol est Pathach ; ut **יְמַחָּדְלָה** delebit pro **יְמַחָּה** : & quandoque etiam sub formativis pro Chirek est Pathach ; ut **תְּעַשָּׂה** **תְּעַשָּׂה** facies, pro **תְּעַשָּׂה**.

2. Quando literæ formativæ Futuri habent Tzere ; ut **נְרָאֵה** videbit, pro **וְרָאֵה**.

3. Cum literæ characteristicæ habent Chirek, vel Tzere, & vox definit in duplex Sceva ; ut **וְיַדְךָ** **domi-**
nabitur, pro **וְיַדְךָ** **captivam** faciet, pro **וְיַדְךָ** **וְשַׁבָּה** : **וְשַׁבָּה** : & propter gutturalem loco prioris Sceva est Pathach ; ut **וְיַדְךָ** **gaudebit** pro **וְהַרְחָה** : & propter נ finale abjetur ultimum Sceva ; ut **וְרָאֵה** vidit.

Ad Imperativum.

Apocopa tollit ultimam syllabam tam hic, quam
in Futuro; ut לְ retege, pro גִּילָה; תַּבְסֵם teges, pro
תַּכְסֵה.

De Conjugatione Puhal.

בָּלְתָן revelatus est.

			Præter.
		Fem. Sing.	Mas.
	גָּלוֹת	גָּלוֹת	גָּלוֹת
Infin.	vel גָּלוֹה	גָּלוֹת	גָּלוֹת
Fut.		גָּלוֹת	גָּלוֹת
Sing.		גָּלוֹת	גָּלוֹת
Fem.	Mas.		
com.	אַנְגָּלוֹה	גָּלוֹת	גָּלוֹת
Tgal.	תְּגָלוֹה	גָּלוֹת	גָּלוֹת
Tgal.	תְּגָלוֹה	גָּלוֹת	גָּלוֹת
		com.	גָּלוֹת
		Plur.	גָּלוֹת
		com.	גָּלוֹת
		com.	גָּלוֹת
		com.	גָּלוֹת
		P.	מְגָלוֹת
		Parti.	מְגָלוֹת
		S.	מְגָלוֹת
			מְגָלוֹת
			מְגָלוֹת

Annotationes

Ad Præteritum.

Exidente Dages Kibbutz mutatur in Cholem,
ut הרה conceptus est.

Est & Kametzchatuph loco Kibbutz: ut **לְפָנֶיךָ** finiuntur.

CA-

CAPUT XXXI.

*De Conjugatione Pihel, & ejus
Passiva Puhal.*

לה גָּלוֹת revelavit.

Inf.			Præter.	
	Fem.	Sing.	Sing.	
גָּלוֹת	גָּלוֹת	גָּלוֹת	גָּלוֹת	גָּלוֹת
P. Imper.		S.		
גָּלוֹ	גָּלוֹה	m. גָּלוֹה	גָּלוֹת	גָּלוֹת
		f. גָּלוֹת		
גָּלוֹנָה	גָּלוֹנָה		גָּלוֹנָה	גָּלוֹנָה
Futur.				
Fem. Sing.	Masc.			
com.	אֲגָלָה	1 אֲגָלָה	com.	גָּלוֹן
תָּגָלִי	תָּגָלָה	2 תָּגָלָה	com.	גָּלוֹתָן
תָּגָלָה	תָּגָלָה	3 תָּגָלָה	com.	גָּלוֹנָה
Plur.				
com.	גָּלוֹת	1 גָּלוֹת	Partic.	
תָּגָלְנוּ	תָּגָלְנוּ	2 תָּגָלְנוּ	P.	מְגָלָה
תָּגָלְנוּ	תָּגָלְנוּ	3 תָּגָלְנוּ	S.	m. מְגָלָה

Annotationes

Ad Præteritum.

Et cum Chirek in secundis, & primis personis,
ut Exod. 23. 12. צוותיך præcepi tibi.

Cum $\aleph$ loco $\aleph$ ex forma præcedentis speciei Quiescen-

Ex Deficientibus prima Nun per Apocopam est
ט inclina pro הַתָּה, הַתְּ percute pro הַכָּה.

Ad Futurum.

Hic quoque duplex Sægol propter Apocopam, ut
יִפְרַח produceat, pro **רִקְבָּה**. Si vero secunda radicis fue-
nit gutturalis, pro altero Sægol est Pathach; ut
יִשְׁרֵץ respiciat pro **רִשְׁתָּה**: si autem prima fuerit gut-
turalis, semper est duplex Pathach; ut **וְאַעֲלֵה** ob-
iuli pro **וְאַעֲלָה**. Quandoque est etiam duplex Sceva,
ut in Kal; ut **וְרֹדֶה** dominari faciet pro **רִקְבָּת**
alliciet, pro **רִפְתָּח**.

Ex Deficientibus prima Nun per Apocopam est יְנָה
asperget pro יְנָה percutiet pro יְבָה & ex Qui-
scientibus prima Jod וְיָד ejaculatus est pro וְיָדָה.

De Conjugatione Hophal.

הנְלָה *transportatus est.*

C A P U T . XXXII.

*De Conjugatione Hiphil, & ejus
Passiva Hophal.*

הגלה deportavit.

			Præter.
P.	S.		Fem. Sing. Mas.
הַגְלָה	מִהְגָּלָה	m.	הַגְלָתָה
הַגְלִיָּה	מִהְגִּלָּה	f.	הַגְלִיתָה
			com.
Fut.			com.
Sing.	Masc.		Plu.
com.	אֲגָלָה	1	com.
הַגְלִי	תְּגִלָּה	2	הַגְלִיתָן
הַגְלָה	גִּילָּה	3	הַגְלִינָג
			com.
Plur.			P.
com.	גְּגָלָה	1	Partic.
	חַגְלָה	2	S.
	גִּילָּה	3	מְגָלָה
Tanlínah			m.
			מְגָלִים
			מְגָלָות
			f.
			מְגָלָה
			Infin.
			הַגְלָה vel הַגְלִוֹת vel הַגְלָה

Annotationes

Ad Præteritum.

Characteristica ḥ quandoque habet Sægol etiam non sequente gutturali, ut **הַגְלָה deportavit**.

Ad Imperativum.

Per Apocopam tollitur $\bar{v}$, & vox duplice notatur
Sx.

	2 הַתְּגִלֵּתֶם הַתְּגִלָּה f. הַתְּגִלָּה
Fut. Fem. Sing. Masc.	com. 1 הַתְּגִלֵּנוּ Partic.
com.	P. S. 2 מִתְגִּלָּה m. מִתְגִּלִּים 3 מִתְגִּלָּה מִתְגִּלוֹת
Plur.	Inf. הַתְּגִלּוֹת
com.	P. Imp. S. 2 הַתְּגִלָּה הַתְּגִלָּוּ 3 יִתְגִּלוּ

Annotationes

Ad Præteritum.

Anomalia specialis Verbi **שָׁחָה** *incurvatus est* notanda est, quod tertiam radicalem geminat; sed prior convertitur in **ח** consonantem commodioris pronunciationis causa, ut **שָׁחָה** *incurvavit se;* **ח** autem, & **ש** pro more transponuntur.

Ad Imperativum.

Cum Apocopa est **הַתְּגִלָּל** *egrotum age.*

Ad

	תְּגִלָּה 3 יִגְלֶה	Fut.
com.	1 נִגְלָה	Sing.
Plur.	2 הַתְּגִלָּה (תְּגִלִּין)	Fem. Masc.
	3 יִגְלָוּ	

Annotationes

Ad Præteritum.

Contractum in **ת** reperitur Jerem. 13. 19. **אָגָלָת**. **חִגְלָתָה** est pro **הַגְלָתָה** deportata est pro **הַמְגָלִים**.

Ad Participium.

Loco Kametzchatauph est aliquando Kibbutz, ut Jerem. 40. 1. **הַמְגָלִים** deportati.

C A P U T XXXIII.

De Conjugatione Hithpahel.

הַחֲנִילָה *recessit se.*

	2 הַחֲנִילִית הַחֲנִילָה	Præter.
com.	1 הַחֲנִילִית	Sing.
Plur.	3 הַחֲנִילָה	Fem. Masc.
com.	2 הַחֲנִילִים	

P.	Imper.	S.
	שָׁא	נִשְׁאָן vel נִשְׁאָן
Shanah		שָׁאֵן f.
Futur.		
Fem. Sing.	Maf.	
com.	נִשְׁאָן I	
נִשְׁאָן II	נִשְׁאָן II	נִשְׁאָן II
נִשְׁאָן III	נִשְׁאָן III	נִשְׁאָן III
Plur.		
com.	נִשְׁאָן I	
(תְּשַׁאֲנָה)	נִשְׁאָן II	נִשְׁאָן vel שָׁאָן
(תְּשַׁאֲנָה)	נִשְׁאָן III	שָׁאָן vel שָׁאָן & שָׁאָן

Niphil.

P.	Imper.	S.
	הִנְשַׁא	נִשְׁאָן
Fut.		
Fem. Sing.	Maf.	
com.	נִשְׁאָן I	
הִנְשַׁא II	הִנְשַׁא II	הִנְשַׁא II
הִנְשַׁא III	הִנְשַׁא III	הִנְשַׁא III

P.	Partic.	S.
	נִשְׁאָנִים	נִשְׁאָן m.
		נִשְׁאָה)
		נִשְׁאָת)
	Pahul	
P.		S.
	נִשְׁאָנִים	נִשְׁאָן m.
		נִשְׁאָה)
		נִשְׁאָת)
	Infin.	
	נִשְׁאָן vel שָׁאָן	
	שָׁאָן vel שָׁאָן & שָׁאָן	

Plur.

P.	Præter.	
	Fem. Sing. Maf.	
	נִשְׁאָה	נִשְׁאָן 3
	נִשְׁאָת	נִשְׁאָת 2
	com.	נִשְׁאָר 1
	Plur.	
	com.	נִשְׁאָנוֹן 3
		נִשְׁאָרכָם 2
		נִשְׁאָרָנוֹן 1
P.	Partic. S.	
	נִשְׁאָנִים	נִשְׁאָן m.

Ad Futurum.

Apocope; יִתְגַּל reteget se.

Anomalia יִשְׁתַּחוּ incurvabit se, quod regulariter Apocopæ ratione deberet esse יִשְׁתַּחוּ vel sed euphoniaz caussa in fine sumtum est Surek, ut יִשְׁתַּחוּ sit pro יִשְׁתַּחוּ.

CAPUT XXXIV.

De Verbis dupliciter imperfectis.

Cum haec Verba plurimum negotii studiosæ jumenti propter duplē Anomaliam facilius soleant, visum est nonnulla & horum paradigmata per singulas Conjugationes proponere, ut facilior ad Hebraicam, ut ajunt, veritatem illi pateret aditus. Ac primo quidem

De Verbis Deficientibus, פְּנַי.

Quiescentibus לְאַל.

Kal.

נִשְׁאָן tulit.

com.	נִשְׁאָן 3	Præter.
נִשְׁאָת 2	נִשְׁאָת 2	Fem. Sing. Maf.
נִשְׁאָר 1	נִשְׁאָר 1	נִשְׁאָת 2

Par-

Fut.	Parti.	
Fem. Sing.	Masc.	S.
com.	אֲשִׁיא	מְשִׁיאָם
תְּשִׁיא	תְּשִׁיא	מְשִׁיאָה
תְּשִׁיא	וְשִׁיא	מְשִׁיאָות
Plur.		Inf.
com.	גְּשִׁיאָם	דְּשִׁיא
	2 תְּשִׁיאָו ()	vel
תְּשִׁיאָה	3 יְשִׁיאָו ()	הַשִּׁיא

Hophal.

Fut.	Præter.	
Fem. Sing.	Masc.	S.
com.	אֲשִׁיא	הַשִּׁיא
תְּשִׁיא	תְּשִׁיא	הַשִּׁיאָת
תְּשִׁיא		com.
Plur.		Plur.
com.	גְּשִׁיאָם	3 הַשִּׁיא
	2 תְּשִׁיאָם	2 הַשִּׁיאָת
תְּשִׁיאָה	3 יְשִׁיאָם	1 הַשִּׁיאָתִי

2 תְּנִשְׁאָר ()	תְּנִשְׁאָר	3 יְנִשְׁאָר ()
	com.	com.

Pihel.

Præter.	Infinit.	
Fem. Sing.	Masc.	S.
תְּנִשְׁאָה	תְּנִשְׁאָה	נִשְׁאָן
תְּנִשְׁאָה	תְּנִשְׁאָה	2 תְּנִשְׁאָה
תְּנִשְׁאָה	תְּנִשְׁאָה	3 תְּנִשְׁאָה
com.		Fut.
	1 אֲנִשָּׁא	Fem. Sing. Masc.
	2 תְּנִשְׁאָה	com.
	3 יְנִשְׁאָה	com.
		Plur.
	1 גְּנִשָּׁא	com.
	2 נְשִׁאָהָם	com.
	3 יְנִשְׁאָהָם	com.
		Partic.
	P. S.	
	מְנִשְׁאָם	2 תְּנִשְׁאָה ()
	מְנִשְׁאָה	3 יְנִשְׁאָה ()

Hiphil.

Præter.	Plur.	
Fem. Sing.	Masc.	S.
הַשִּׁיא	3 הַשִּׁיאָו	com.
הַשִּׁיא	2 הַשִּׁיאָת	com.
הַשִּׁיא	1 חַשְׁאָנוּ	com.

RUDIMENTA

	P.	Partic.	S.
נְטִינָה f.	נְטִי f.	נְטִים	נְטוֹתָה m.
Futur.			נְטוֹתָה f.
Fem. Sing. Mas.	אַטְהָ		
com.			
תְּטִי	תְּטֵה	תְּטֵה	P. Pahul S.
תְּטָה	תְּטָה	תְּטָה	גְּטָיִים m.
תְּטָה	יְטָה	יְטָה	גְּטָיוֹת f.
Plur.			
com.	גְּטָה	גְּטָה	Infinit.
(תְּטָה)	(תְּטָה)	(תְּטָה)	גְּטָה vel גְּטָה
תְּטִינָה	יְטָה	יְטָה	P. Imp. S.
			גְּטָה

Niphal.

	Imper.		Præter.
	P.	S.	Fem. Sing. Masc.
הַגְּטִינָה	הַגְּטִי	הַגְּטִיה	גְּטָה 3
Futur.			גְּטִית 2
Sing.			גְּטִית 1
Fem.	Masc.		Plur.
com.	אַגְּטָה		גְּטָה 3
תְּגִטִּי	תְּגִטִּה	תְּגִטִּיכְךָ	גְּטִיתְךָ 2
תְּגִטִּיה	יְגִטָּה	גְּטִינְךָ	גְּטִינְךָ 1
Plur.			P. Partic. S.
com.	גְּטָה	גְּטָה	גְּטִינָה m.
(תְּגִטִּי)	(תְּגִטִּי)	גְּטָה	מְתֻנְשָׁא מְתֻנְשָׁא
(תְּגִטִּיה)	(יְגִטָּה)	הַגְּטִינָה	מְתֻנְשָׁא כְּמְתֻנְשָׁאות

GRAMMAT. HEBR.

Hithpahel.

	Imp.		Præter.
	P.	S.	Fem. Sing. Masc.
הַתְּנִשָּׂא	הַתְּנִשָּׂא	הַתְּנִשָּׂא	הַתְּנִשָּׂא
הַתְּנִשָּׂא	הַתְּנִשָּׂא	הַתְּנִשָּׂא	הַתְּנִשָּׂאת
Futur.			com. אַתְּנִשָּׂא
Sing.			com. אַתְּנִשָּׂא
Fem.	Masc.		com. אַתְּנִשָּׂא
com.	אַתְּנִשָּׂא		com. אַתְּנִשָּׂא
תְּהַנְּשָׂא	תְּהַנְּשָׂא	תְּהַנְּשָׂא	תְּהַנְּשָׂא
תְּהַנְּשָׂא	תְּהַנְּשָׂא	תְּהַנְּשָׂא	תְּהַנְּשָׂא
Inf.			com. אַתְּנִשָּׂא
			P. Partic. S.
			מְתֻנְשָׁא מְתֻנְשָׁאים
			מְתֻנְשָׁא כְּמְתֻנְשָׁאות
			הַתְּנִשָּׂא

De Verbis Deficientibus פְּנִים

Quiescentibus לְהַ

Kal.

גְּטָה extendit.

	Plur.		Præter.
com.	גְּטָה 3		Fem. Sing. Masc.
גְּטִיתְךָ 2		גְּטִיתְךָ 2	גְּטָה 3
גְּטִינְךָ 1		גְּטִינְךָ 1	גְּטִית 2

	Plur.	Fut.	
com.	גַּנְתָּה	אֲנָגְנָתָה	
	תַּנְתָּו ( )	תַּנְתָּו ( )	
תַּנְתִּינָה	יַנְתָּה ( )	יַנְתָּה ( )	

Animadverce, litteram τοῦ hujus pagee Daghes insigniendam esse.

Hiphil.

	Infin.	Præter.	
הַטָּה	הַמֹּות vel	הַטָּה	
הַטָּה		הַטָּה	
הַטָּה	m.	הַטָּה	
הַטִּינָה	f.	הַטִּינָה	
	Futur.		
Fem.	Sing.	Masc.	
com.	אַטָּה		
חַטֵּן	חַטָּה	3	
חַטָּה	יַטָּה	2	
Plur.		Partic.	
com.	גַּנְתָּה	P.	
תַּנְתָּו ( )	2	S.	
תַּנְתִּינָה	3	m.	
		f.	

Hophal.

	Præter.	
com.	הַטִּיתָה	2
	הַטִּיתָה	
הַטִּיתָה	1	3

	Pihel.		Præter.
	P.	S.	Fem. Sing. Masc.
	גַּנְתָּה	גַּנְתָּה	גַּנְתָּה 3
	גַּנְתִּינָה	גַּנְתִּינָה	גַּנְתִּינָה 2
			גַּנְתִּינָה com.
	Futur.		Plu.
	Sing.		com.
	אֲנָגְנָתָה		גַּנְתָּן 3
	תַּנְתָּה	תַּנְתָּה	גַּנְתִּינָם
	יַנְתָּה	יַנְתָּה	גַּנְתִּינָךְ
			גַּנְתִּינָךְ com.
	Plur.		P.
	com.		Partic. S.
	גַּנְתָּה		מַנְטִים 3
	תַּנְתָּו ( )	תַּנְתָּו ( )	מַנְטִים com.
	יַנְתָּה ( )	יַנְתָּה ( )	מַנְטִים f.
	Infinit.		Puhal.

	Præter.	
גַּנְתָּה	גַּנְתָּה	גַּנְתָּה 3
גַּנְתִּינָה	גַּנְתִּינָה	גַּנְתִּינָה 2
גַּנְתִּינָה com.	גַּנְתִּינָה	גַּנְתִּינָה com.
	Parti.	
P.	S.	
מַנְטִים	מַנְטִים	מַנְטִים 3
מַנְטָה	מַנְטָה	מַנְטָה com.
מַנְטָות	מַנְטָות	מַנְטָות com.

Hiphil.

Imper.

P. **רֹצִיא** S. **רֹצִיאָה**
m. **רֹצִיאָה** f. **רֹצִיאָה**

Futur.

Sing. Fem. **רֹצִיאָה** Mas. **רֹצִיאָה**
רֹצִיאָה com. **רֹצִיאָה** f. **רֹצִיאָה**

Plur.

com. **רֹצִיאָה** f. **רֹצִיאָה**
רֹצִיאָה) **רֹצִיאָה**)
רֹצִיאָה) **רֹצִיאָה**)

Hophal.

רֹצִיאָה **רֹצִיאָה**
com. **רֹצִיאָה** f. **רֹצִיאָה**

Partic.

P. **רֹצִיאָם** S. **רֹצִיאָה**
m. **רֹצִיאָה** f. **רֹצִיאָה**

Præter.

Fem. Sing. Masc. **רֹצִיאָה**
רֹצִיאָה com. **רֹצִיאָה**

Plur.

com. **רֹצִיאָה** f. **רֹצִיאָה**
רֹצִיאָה com. **רֹצִיאָה**

P. Partic. S.

רֹצִיאָה **רֹצִיאָה**
רֹצִיאָה f. **רֹצִיאָה**

Infinit.

רֹצִיאָה

GRAMMAT. HEBR.

Futur.

Fem. Sing. Masc. **אָתָה**
com. **אָתָה**

חֲטֹף **חֲטֹף**
com. **חֲטֹף**

תְּתַהָּה **תְּתַהָּה**
com. **תְּתַהָּה**

גַּנְתָּה **גַּנְתָּה**
com. **גַּנְתָּה**

חֲטֹפָה **חֲטֹפָה**
(**חֲטֹפָה**) **חֲטֹפָה**
(**חֲטֹפָה**) **חֲטֹפָה**

Plur.

com. **גַּנְתָּה** f. **גַּנְתָּה**

חֲטֹפָה f. **חֲטֹפָה**

צָאת **צָאת**
vel **צָאת**

יָצָא **יָצָא**
P. Imper. S.

צָאוֹת **צָאוֹת**
com. **צָאוֹת**

צָאָה **צָאָה**
f. **צָאָה**

פָּעָן **פָּעָן**
Futur. Fem. Sing. Masc. **אָנָּה**

com. **אָנָּה**

חֲצָאָה **חֲצָאָה**
com. **חֲצָאָה**

חֲצָאָה **חֲצָאָה**
com. **חֲצָאָה**

נָאָה **נָאָה**
Plur. com. **נָאָה**

חֲצָאָה f. **חֲצָאָה**
(**חֲצָאָה**) **חֲצָאָה**
(**חֲצָאָה**) **חֲצָאָה**

Plur.

com. **חֲטֹפָה** **חֲטֹפָה**
com. **חֲטֹפָה**

הַטְּוִתָּה **הַטְּוִתָּה**
com. **הַטְּוִתָּה**

כְּפָתָה **כְּפָתָה**
m. **כְּפָתָה**

מְפָתָה **מְפָתָה**
f. **מְפָתָה**

הַטְּוִתָּה **הַטְּוִתָּה**
Inf. vel **הַטְּוִתָּה**

לֹא **לֹא**
לֹא **לֹא**

De Verbis Quiescentibus פִּי סֶלֶב.

Kal.

אָנָּה **אָנָּה**
אָנָּה **אָנָּה**

צָאת **צָאת**
Infinit. vel **צָאת**

יָצָא **יָצָא**
P. Imper. S.

צָאוֹת **צָאוֹת**
com. **צָאוֹת**

צָאָה **צָאָה**
f. **צָאָה**

פָּעָן **פָּעָן**
Futur. Fem. Sing. Masc. **אָנָּה**

com. **אָנָּה**

חֲצָאָה **חֲצָאָה**
com. **חֲצָאָה**

חֲצָאָה **חֲצָאָה**
com. **חֲצָאָה**

נָאָה **נָאָה**
Plur. com. **נָאָה**

חֲצָאָה f. **חֲצָאָה**
(**חֲצָאָה**) **חֲצָאָה**
(**חֲצָאָה**) **חֲצָאָה**

פָּרָטָה **פָּרָטָה**
Præteri. Fem. Sing. Masc. **יָצָא**

יָצָא **יָצָא**
com. **יָצָא**

יָצָא **יָצָא**
f. **יָצָא**

יָצָא **יָצָא**
Plur. com. **יָצָא**

יָצָא **יָצָא**
com. **יָצָא**

יָצָא **יָצָא**
com. **יָצָא**

יָצָא **יָצָא**
Partic. P. **יָצָאִים**

יָצָאִים **יָצָאִים**
S. **יָצָא**

יָצָאִים **יָצָאִים**
f. **יָצָאִים**

יָצָאִים **יָצָאִים**
Hi.

Niphil.

	תְּרוֹת		vel	תְּרוֹת	vel		Præter.
	Imper.			Fem. Sing.		Maf.	
P.		S.					
	הִרְוֹ	m. הִרְיָה		נוֹרָה	3	נוֹרָה	3
	הִרְיָה	f. הִרְיִי		נוֹרִית	2	נוֹרִית	2
	הִרְיָה	f. הִרְיִי		com.		נוֹרִיתִי	1
	Futur.			Plur.			
Fem.	Sing.	Maf.		com.		נוֹרֹת	3
				נוֹרִיתָן	2	נוֹרִיתָם	2
	com.	I. אַירָה		com.		נוֹרִינָה	1
		תִּירָה	2				
		תִּירָה	3				
		תִּירָה	3				
	Plur.			P.	Partic.	S.	
com.		I. נִרְהָה		נוֹרִים	תְּרוֹת	נוֹרָה	m.
		תִּירְיוֹ	2	נוֹרָת		נוֹרָה	2
		תִּירְיוֹ	3				
		תִּירְיוֹ	3				
	Infin.						
				הִרְיָה	vel	הִרְוֹה	

Hiphil.

2 הַוִּיתֶם	הַוִּיתֶם		Præteri.
com.	הַוִּינוֹ	Sing.	Sing.
P. Partic.	S.	Femin.	Masc.
מָוִירִים	מָוִיָּה	הַזְרָתָה	3 הַזְרָה
מָוֹרוֹת	מָוֹרָה	הַוִּיתָה	2 הַוִּיתָה
		com.	com.
Infinit.			Plur.
הַוִּיתָה	vel	הַוִּיתָה	3 הַוִּיתָה
הַוִּוּרָות			

Im-

GRAMMAT. HEBR.				102
	Plur.	Futur.		
com.	נִצְאָן 1	Fem. Sing.		Maf.
	(תְּנִצְאָן 2)	נִצְעָן	com.	נִצְאָן 1
חוֹצִינָה	(וַיֵּצֵא 3)	חוֹצִיאָן		חוֹצִיאָן 2

לה ש פ' , Quiescentibus De

Kal.

ירה ejaculatus est.

Infin.		Præter.
רָוֹת	יְרָא	יְרָאָה
Imper.		יְרָאָה
רָוֹן	יְרָא	יְרָאָה
יְרָנָה	יְרָא	יְרָאָה
P.	S.	com.
רָוֹת	יְרָא m.	
יְרָנָה	יְרָא f.	
		Plur.

Future

Fem.	Sing.	Masc.		יריתם	יריתם
com.		אִירָה	1	ירינו	ירינו
	תִּירָה	תִּירָה	2		
	תִּירָה	יְרִיחָה	3	יְרִיחָה	יְרִיחָה
	Plur.			יְרוֹתָה	יְרוֹתָה
com.		גִּירָה	1	P. Pahul	S. יְרוֹתָה
		תִּירָוֶה	2	יְרוֹתָה	תִּירָוֶה
		יְרִיחָוֶה	3	יְרוֹתָה	יְרוֹתָה

Ni-

rudimenta
f. בּוֹאָה בּוֹאָה

Futur.		com.	3 בְּאֹא
Fem. Sing. Masc.		2 בְּאַתָּם	2 בְּאַתָּה
com.	1 אֲבֹא	1 אֲבֹא	1 אֲבֹא
	תְּבֹא	2 תְּבֹא	2 תְּבֹא
	תְּבֹאָה	3 יְבֹא	3 יְבֹא
Plur.		P. Parti. S.	מִבְּאִים
com.	1 נְבֹא	בְּאֹהֶת	בְּאֹהֶת
	2 תְּבֹאוֹ	בְּאָה	בְּאָה
	תְּבֹאָה	3 יְבֹאוֹ	3 יְבֹאוֹ
		Infinit.	
		P. Imper. S.	בּוֹא
		com.	בּוֹא

Hiphil.

Imper.

P. S.
הַבִּיא

Futur.
Sing.

Masc.
אֲבִיא

com.
תְּבִיא

תְּבִיא

תְּבִיא

com.
נְבִיא

תְּבִיא

תְּבִיא

Plur.

com.
מִבְּבִיא

תְּבִיא

תְּבִיא

Præter.

Fem. Sing. Masc.
הַבִּיאָה

2 הַבִּאתָת

com.
הַבִּאתִי

Plur.

com.
הַבִּיאָה

2 הַבִּאתָם

com.
הַבִּיאָנוֹ

P. Partic. S.

m. מִבְּבִיאִים

3 מִבְּבִיאָה

Infinit.

Ho-

GRAMMAT. HEBR.

104

2 תּוֹרֵה	תּוֹרֵה	2 תּוֹרֵה	תּוֹרֵה
3 יְוֹרֵה	יְוֹרֵה	3 יְוֹרֵה	יְוֹרֵה
com.	נְזֹרָה	2 תּוֹרוֹת	תּוֹרִינָה
	(	) 3 יְוֹרָה	(

P. S.

הַוּרָה

מִהּוּרָה

הַוּרִיןָה

Futur.

Fem. Sing. Masc.

אִירָה

מִוּרָה

פְּרָצְטֶר.

Fem. Sing.

תּוֹרָה

מִתּוֹרָה

2 הַוּרִית

com.

הַוּרִית

3 הַוּרָה

מִתּוֹרָה

2 הַוּרִים

com.

הַוּרִים

P. Partic. S.

מִוּרָה

מִוּרִים

Hophal.

2 מְלֹוֶת	f. מְלֹוֶת	Præter.	
3 יְוֹרָה	יְוֹרָה	Fem. Sing.	Maf.
com.	נְזֹרָה	תּוֹרָה	תּוֹרָה
	(	2 תּוֹרֵה	(
		3 יְוֹרָה	
		Plur.	
		com.	3 הַוּרָה
			מִתּוֹרָה
			2 הַוּרִים
			com.
			2 הַוּרִים
			(
			3 יְוֹרָה
			)

De Quiescentibus עַ, שׁ, לָא.

Kal.

venit.

בָּאָה	בָּאָה	Præter.	
2 בָּאָתָה	2 בָּאָתָה	Fem. Sing.	Maf.
com.	בָּאָתִי	בָּאָה	בָּאָה
	(	3 בָּאָה	3 בָּאָה
		Plur.	

Ex fit כִּי, כִּי, מֵ eos.

Ex fit הָיָה, הָיָה, & נָה eam.

Ex fit יְהִי, יְהִי eos.

Cæterum cum eisdem pene leges, & mutandorum punctorum caussæ Verbis, & Nominibus communes sint, non est, quod quisquam novam ex hoc capite difficultatem sibi oriri existimet. Hæc in genere notentur.

1. כִּי me; נָה nos jungi Præterito tantum; nam reliquis, נָה, & נָנוּ.

2. נָה, & הָיָה illum, נָה illam omnibus Temporibus affigi, excepto Præterito, quod amat הָיָה, vel יְהִי & הָיָה, vel הָיָה.

3. כִּי, & יְהִי Imperativo, & Futuro tantum; alijs כִּי, & יְהִי. Multa tamen excipiuntur.

4. Secunda pluralis Præter. in utroque genere ultimam terminationem mutat in Vau Surek; ut a fit פְּקָרְתָּו visitastis illum.

5. Vox vocali finita nudum affixum recipit: ut fit פְּקָרְתָּו visitaverunt illum.

6. Affixa adduntur etiam Verbo, quod habeat vel ה, vel Nun paragogicum; ה autem mutatur in ח, ut Exod. 40. 32. בְּקָרְבָּם accendentibus ipsis, pro

بְּקָרְבָּם invenient eam, Jerem. 2. 24. pro يَمْتَأْنُونَهُ; بְּקָרְבָּם يَمْتَأْנֹתָה.

Hophal.

f. מובאה מובאות	Futur. Sing.	Fem. Sing. Mas.
	Fem. com.	3 הוּבָא
	1 אָוְבָא	2 הוּבָאת
	2 תּוּבָא	1 הוּבָאתִי
	3 יוּבָא	Plur.
	com.	3 הוּבָאוּ
	1 נּוּבָא	2 הוּבָאָתִים
	2 תּוּבָאָתִים	1 הוּבָאָנוּ
	3 יוּבָאָתִים	P. Partic. S. מּוּבָאָתִים
		מּוּבָאָתִים m.

CAPUT XXXV.

De Verborum Affixis.

A FFixa, quæ Verbis adduntur, ex integris nata sunt hujusmodi.

Ex fit נָנוּ, נָנוּ אני me.

Ex fit נָנוּ, נָנוּ, נָנוּ nos.

Ex fit הָאָתָה te.

Ex fit כָּס אָתָּה vos.

Ex fit הָאָתָּה te.

Ex fit כָּן אָתָּן vos.

Ex fit הָאָתָּה הוֹא illum.

פְּקָרַתִּי *visitasti*, m.

פְּקָרַתֶּכָּה (eos)	פְּקָרַתָּה (eum)
פְּקָרַתָּמוֹ (eas)	פְּקָרַתָּהוֹ (eam)
פְּקָרַתָּנוּ (nos)	פְּקָרַתָּנִי (me)

Terminatio Cholem mutatur in Kametzchatauph ;
or *יְכָלַתָּה prevaluisti ei.*

פְּקָרַתִּי (eos)	פְּקָרַתִּי <i>visitasti</i> , f.
פְּקָרַתִּיכָּם (eas)	פְּקָרַתִּיהָ (eam)
פְּקָרַתִּינוּ (nos)	פְּקָרַתִּינִי (me)

Sceva ultimum mutatur in Chirek, post quod additur Jod, tanquam altera nota feminini generis.

Hac eadem ratione adduntur affixa voci
visitari; quæ sensu a secunda persona distinguenda.

פְּקָרָה *visitaverunt*.

פְּקָרָות (eos)	פְּקָרָות (eum)
פְּקָרָותֵן (eas)	פְּקָרָותֵה (eam)
פְּקָרָותֵם (nos)	פְּקָרָותֵךְ (te)
פְּקָרָותֵנוּ (nos)	פְּקָרָותֵנוּ (nos)
	פְּקָרָותֵנִי (me)

פְּקָרָותִים

Verba Perfecta cum affixis.

Kal.

Præteritum.

פְּקָרָה *visitavistis* m.

פְּקָרָה (eos)	פְּקָרָה (eum)
פְּקָרָתוֹ (eas)	פְּקָרָתוֹ (eam)
פְּקָרָתֵךְ (nos)	פְּקָרָתֵךְ (te)
	פְּקָרָתֵנִי (me)

Kametz penult. mutatur in Sceva, & Pathach in Kametz, exceptis בְּ, & נְ, ante quæ manet.

פְּקָרָה *visitavit* f.

פְּקָרָתִים (eos)	פְּקָרָתִים (eum)
פְּקָרָתֵךְ (eas)	פְּקָרָתֵךְ (te)
פְּקָרָתֵנִי (nos)	פְּקָרָתֵנִי (me)
	פְּקָרָתִים

פְּקָרָתִים

Kametz, & Sceva transponuntur, & terminatio ה mutatur in ח, exceptis בְּ, & נְ, ante quæ est ה.

vos	(פְּקַרְכָּנוּ)	te	(פְּקַרְךָ)
	(פְּקַרְכָּנוּ)		(פְּקַרְנִי)
nos	(פְּקַרְנוּ)	me	(פְּקַרְנִי)

Terminatio Cholem corripitur in Kametzchatuph, & transfertur ad primam radicalem, cuius Sceva ad secundam. Terminatio vero Pathach mutatur in Sceva, propter quod antecedens Sceva in Chirek, ut aperiente me, Ezech. 37. 13.

Cum secunda est gutturalis, pro Sceva adhibetur Chatephkametz, ut בְּחֵרִי eligere me. Aliquando pro Kametzchatuph est Kibbutz, ut Levit. 23. 22. בְּקַצְבָּךְ cum metas tu, pro בְּקַצְבָּךְ.

Imperativi masculina singularis suscipit affixa ad formam Infinitivi. Secundæ femininæ singul. & secundæ plur. nuda adduntur affixa. Secunda vero feminina plur. amat Pronomina separata.

Futurum.

visitabit.

eos	יִפְקֹד	(יִפְקֹדוּ)
nos	יִפְקֹדים	(יִפְקֹדרוּ)
eas	יִפְקֹדוּ	(יִפְקֹדרה)
vos	יִפְקֹדרְכֶם	(יִפְקֹדרְכֶם)
	H	יִפְקֹדרְךָ

פְּקַרְתָּב visitavisti.

eos	פְּקַרְתָּהוּ	eum
eas	פְּקַרְתָּהוֹן	eam
nos	פְּקַרְתָּהוֹנוּ	me

פְּקַרְנוּ visitavimus.

eos	פְּקַרְנוּם	eum
eas	פְּקַרְנוּה	eam
vos	פְּקַרְנוּכָם	te
	פְּקַרְנוּכָם	te

Participiorum Syntaxim cum Affixis
vide in Nominibus.

Infinitivus.

פְּקֹד visitare.

eos	פְּקֹד	eum
eas	פְּקֹד	eam
vos	פְּקֹדְכֶם	te
	פְּקֹדְךָ	te

פְּקֹד

Imperativus Pathach mutat in Kametz, ut in perfectis, ut קָרַבְנָא accipe eum: idem fit in Futuro, ut יִקְרֹבְנָא accipiet eum.

Pihel, & Hiphil communem sequuntur Analogiam.

Verba Deficientia וּ cum Affixis.

Kal.

In Præterito nulla mutatio.

In Infinit. & Imper. & Futuro Cholem corripitur in Kibbutz, aut Kametzchatush sequente Dages; ut סְבִבֵּנו circumdare me, סְבִבֵּנו circumdabit eum.

Kametz præterea sub characteristicis Futuri convertitur in Sceva; ut וְיִשְׁלַחֲנָה valetibit eos.

Pihel.

Omnia Analogia.

Hiphil.

In Præterito tertiaræ personæ mutant Tzere in Sceva compositum; reliquæ immutatae manent; ut קָרְמָנָה silere fecit nos.

In Futuro, Imperat. & Infinit. Kametz sub formatis corripitur in Sceva; ut יִסְבְּנָה circumduxit me.

Verba Quiescentia נּ cum Affixis.

Kal.

Præteritum ad formam פְּקֻדָּה.

vos יִפְקֹדְךָ te

nos יִפְקֹדְנוּ me

Cholem corripitur in Sceva, exceptis בְּ, כְּ, &

נְ, ante quæ mutatur in Kametzchatush.

Terminatio autem Pathach mutatur in Kametz, ut שְׁלַחֲנָה mittere; quod observetur & in Imperativo.

Quod ad reliquas personas attinet, vel hoc eodem modo junguntur affixa, vel nuda sine ulla mutatio ne usurpantur.

Pihel cum Affixis.

Tzere mutatur per totam Conjugationem in Sceva, ut פְּקֹדָה præposuit eum: si vero aliud Sceva sequatur, ut ante נְ, בְּ, כְּ, тunc transit in Sægol, vel Pathach; ut בְּנֹכֶב benedixit tibi. Cæterum eadem omnino affigendi Affixa ratio in Pihel, quæ observata fuit in Kal.

Hiphil.

Nullam patitur difficultatem, quia Affixa adduntur formæ Chirek.

Verba Deficientia וּ cum Affixis.

Kal.

Præteritum formam פְּקֻדָּה prorsus imitatur.

Infinitivus ad Nominum syntaxim, quæ duplice gaudet Sægol; ut נְשֹׁתָה accedere eum a נְשֹׁתָה recipere me.

Verba Quiescentia נִלְלָה cum Affixis.

Kal.

In Præterito semper retinetur posterius Kametz; prius de more in Sceva mutatur; ut מִצְאָה invenit eam.

Infinitivus mutatur, ut in perfectis; ut בְּקַרְאֵי cum clamarem ego.

In Imperativo, & Futuro nulla mutatio, ut יְמִצְאָה inveniet eam.

Pihel, & Hiphil perfectorum legem sequuntur.

Verba Quiescentia נִלְלָה cum Affixis.

Kal.

Præteritum in tertii personis abjicit נִלְלָה, & retinet prius Kametz; ut בָּעֲשָׂה fecit eum. In reliquis mutat de more Kametz in Sceva: ut קָנִיתָ acquisiisti eum.

Infinitivus נִלְלָה propriæ suscipit Affixa; ut בְּבִנְיָתֶךָ in extruendo vos.

In Imperativo abjicitur נִלְלָה, ut נְהַנֵּי deduc me; idem accidit Futuro.

In Pihel, & Hiphil abjecto נִלְלָה reliqua sunt Analogæ.

Infinitivus ad formam Nominum cum duplice Segol; ut בְּשַׁבְּתִי cum federem ego.

Imperativus vel definit in Pathach, & mutatur in Kametz, ut רְעַזְרֵךְ cognosc eum; vel definit in Tzere, & transit in Sceva.

In Futuro eadem mutationis ratio, ac in Imperativo.

Pihel, & Hiphil ad formam perfectorum suscipiunt Affixa.

Verba Quiescentia נִלְלָה cum Affixis.

Kal.

Præteritum retinet semper suum Kametz; ut שָׁמֹן posuit illum.

In Infinitivo, & Imper. nihil mutatur, ut שׁוֹמֵן ponere eum; aliquando tamen Euphoniaz causa convertitur Surek in Kibbutz, ut בְּקַבְּתָה cum surgeret ipsa.

In Futuro Kametz sub formativis transit in Sceva; ut תְּצַדְּקֵנִי venaberis me.

Pihel.

Omnia ad formam בְּקַרְךָ.

Hiphil.

In Præterito Tzere sub tertii personis in Sceva compositum mutatur; ut חַמְתִּינִי morte affeci eum.

In Infinitivo Kametz in Sceva compositum; ut בְּחַכְמֵנוּ cum aptaret ille: idem in Imperat. & Futuro.

adjectivi circumscriptio; Judic. 7. 13. אֲשֶׁר לְשׂוֹן viij lingue; idest, maledicus: sic Luc. 22. ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάραξτος de sermonibus gratiae, idest gratiosus. In hac structura saepe accidere solet Hypallage, qua id, quod loco epitheti, & adjectivi est, praecedit; Psal. I. I. אֲשֶׁר הָאִישׁ beatitudines viri, pro vir beatitudinum, idest vir beatus. Sic Matth. 5. 22. γένεννα πυρὸς gehenna ignis, pro ignis gehenna. Multæ huc referendæ elegantia, & Hebraismi insignes cum nomine filius: dicitur enim בֶּן קַשְׁתָּה filius arcus, idest sagitta: בֶּן מִיתָּה filius mortis, idest reus mortis; בֶּן בָּרְנֵי filius bovis, idest vitulus subrumus: בֶּן areae meæ, idest frumentum in area mea trituratum, בֶּן שָׁנָה filius octo annorum, idest octo natus annos; & alia id genus prope innumera, quæ & apud Græcos, & Latinos usitatissima sunt. Sic Matth. 9. οἱ οὗτοι τῆς βασιλείας filii regni, & 81. ὁ οὗτος τῆς ἀπολείας filius perditionis.

5. Nomina יְהֹוָה, אֱלֹהִים, אֱלֹהִים pro adjectivis divinum, summum, excellentissimum sæpiissime in Scripturis usurpantur; Psal. 80. II. אֱרֹץ אֱלֹהִים cedri Dei, idest maxima, הָזֶה יְהֹוָה לְפָנֵי יְהֹוָה חַטָּאִים peccatores coram Deo, idest maximi.

6. Genitivus possessoris per ל indicator, Psal. 90. טהרה לְמַשְׁחָה oratio Mosis, quod Rabbini exprimunt per שׁ.

7. Cum duo synonyma se invicem regunt, auxesis indicator; Psal. 16. 5. יְהֹוָה מֶנֶת חָלֵק dominus pars partis meæ, hoc est, omnimoda pars mea.

PARS SECUNDA

De Syntaxi, sive vocum Structura.

CAPUT I.

De Nominum Constructione,

1. Substantivum cum substantivo ejusdem rei generale, & numero eti fere semper convenit, aliquando tamen genere discrepat; Exod. 22. 31. בְּשָׂר בְּשָׂר caro in agro discerptum, idest בְּשָׂר בְּשָׂר que sit discerpta, vel discerptum quid, cui respondet locutio Græca: ἵπος ἡ βαλὴ sacram consultatio, & Latina, Fama malum.

2. Periphrasice pro adiectivo usurpatur substantivum præpositis præpositionibus בְּ, מְ, five כְּ, aut לְ; Jer. 5. 6. אַרְדָּה מִיעּר leo de sylva, idest sylvæ: cuius generis est apud Latinos aper de sylva. aliquando eriam sine ulla præpositione, ut Exodi 17. 13. וַיַּעֲשֵׂה יְהוָה אֶת־בְּרִית מִמְּנִיעּר manus ejus firmatas, idest firmæ, & constantes. In hoc loquendi genere saepe adhibetur Infinitivus pro Nominе; Psal. 38. מִזְמָר לְהֻכִּיר I. Psalmus ad commemorandum, idest uniuersitatis.

3. Aliquando etiam est adverbium loco adiectivi, Prov. 3. 25. מִפְּחַת פְּרָאָם a pavore subito. Talia Græcis, & Latinis familiaria; sic apud Virgil. I. Æneidos neque enim ignari sumus ante malorum, idest, præcedentium.

4. Duorum substantivorum posterius frequenter est ad-

ni vero usurpant etiam adverbium יְמִינָה magis : ut בְּדוֹלָה תּוֹרָה יוֹחֶרֶת magna lex magis, quam sapientia.

14. Superlativum vero exprimitur 1. per adverbium Genes. 1. פָּאֵל טֻוב optimum. 2. per repetitionem ejusdem substantivi. Cant. 1. 1. שִׁיר הַשִׁירִים canticum canticorum : hoc est canticum elegantissimum. 3. per præposit. בְּ Cant. 1. 8. pulcherrima mulierum. 4. per adjективum continuo repetitum, ut רַע רָע pessimus.

15. Distributio apud Hebraeos notatur repetito substantivo in numero singulari. Alterum enim loco adjectivi distributivi est, quo carent Hebrei, Genes. 7. 9. שְׁנָים שְׁנָים duo duo, idest bina ingressa sunt. Substantivum autem plur. numeri continuo geminarum majorem multitudinem significat: Joel. 3. 14. המִינִים המִינִים turbæ, turbæ; nempe, maxima populorum multitudo.

Appendices.

1. Nomina בָּעֵל, אֱלֹהִים, אָרוֹן ex usu linguae ad summam personæ dignitatem significandam efferuntur numero plurali, antecedente singulari: Genes. 42. 30. הבָּאֵש אֲדֹנֵי הארץ vir dominus terræ, pro אָרוֹן.

2. Substantivum plurale jungitur cum adjективo singulari ad denotandam distributionem, seu partitionem: Psal. 119. 139. יְשָׁרָם מִשְׁפְּטִיךְ rectum iu-

di-

8. Regimen Nominum fit etiam intercedentibus præpositionibus, & Pronomine אֲשֶׁר, vel שׁ expresso, vel subintellecto. Ezech. 21. 12. כְּנֹגְרִי אֶל חֶרְבָּה for-micines ad gladium, idest gladii, pro מקומות: מְגֹוְרִים loco, quo cadit arbor, pro מקומות שְׂפִיטָל הַעַז 18. 21. קְרִיתָה דָּרָךְ urbs (in qua) castig metatus est David, pro קְרִיתָה; Jes. 29. 1.

9. Substantiva sæpe regunt Infinitivum, tanquam Nomen Genitivi casus: Ruth. 1. 1. בַּיִת שְׁפָטָה הַשְׁפָטִים in diebus judicare Judices; idest, quibus judicabantur Judices. Et quandoque pro Infinitivo reperitur Participium, Jer. 2. 17. בִּיאַת מָלוּכָה tempore, quo dñe-re, pro חַזְקָה.

10. Substantiva Verbalia sive constructa, sive absolute aliquando etiam regunt casum suorum Verborum, quæ Nomina juxta Kimchium Infinitivi vicem gerunt: Jes. 11. 9. מְלָאָה הָאָרֶץ לְעֵה אֶתְהִרְיוֹה plena terra cognitione Dominum, pro דעת יהָוה cognitione Domini. Sic apud Plautum quid tibi hanc curatio est rem?

11. Adjektiva, quæ cupiditatem, desiderium, curam, copiam, metum, notitiam significant, quæque partitive, ac distributive sumuntur, hisque similia, & contraria, Genitivo gaudent; Jerem. 32. 19. גַּרְוָל הָעֵצָה וּרְבָה הַעֲלִילָה magnus consilio, & multus opere.

12. Comparativum exprimitur beneficio præpositio-nis; Ezech. 28. 3. חַכְמָה אַתָּה מִלְנִיאָל sapiens tu præ Daniele; hoc est, sapientior Daniele. Rabbini

RUDIMENTA
CAPUT II.

*De Syntaxi Pronominum cum Nominibus,
et primo*

Præfixorum, שׁ, & הָ

¶ Präfigitur omnibus Nominibus, Pronominibus, Verbis, & Participiis. Eccl. 2. 21. בְּחִכְמַה שְׁעִמְלֵלْ cuius labor est in sapientia.

¶ Quadruplici de causa potissimum adhibetur; primo valet articulum Græcorum ὁ, ὅ, τὸ: secundo emphasis denotat, ac ad rem certam, & notam significandam usurpatur, & dicitur הָא הַרְוִישׁ be cognitionis. Tertio ex lingua usu præfigitur ad luxuriam, eam tamen elegantem; quarto vicem gerit aliquando pronominis שׁ. Ios. 10. 24. הַהְלֵם אֲתָךְ qui iherunt cum eo. Non præfigitur Nominibus constructis, nec propriis hominum, nec cum affixis constructis; quia hujusmodi Nomina per se ipsa sui notitiam exhibent, ac alio cognitionis signo opus non habent.

Secundo Pronominis Separati cum Nomine.

1. Pronomen separatum eleganter ponitur loco Verbi substantivi היה fuit, præsertim si careat præfixo ¶ Eccles. 1. 10. הַיְהֵי חֶרֶשׁ הִיא hoc novum est.

2. Quoties Pronomen demonstrativum repetitur, distributio indicatur: Jes. 6. 3. וַיֹּקַרְא וְהִי אֵלֶיךָ & clamavit hic ad hunc, idest, alter ad alterum.

3.

GRAMMAT. HEBR. 120
dicia tua; hoc est, rectum unumquodque judiciorum tuorum.

3. Quandoque duobus substantivis subjicitur adjektivum, quod posteriori convenit, cum deberet convenire priori: 1. Sam. 2. 4. קָשֶׁת בְּנֹוֹרֶכֶת חַיִם arcus fortium confractorum, pro חַתָּה confactus.

4. Nonnunquam est ellipsis substantivi commode subintelleciti: Gen. 8. 5. בְּעֵשֶׂרֶב בְּאַחֲרֵי לְחֶדֶשׁ in decimo in uno mensis; pro בְּעֵשֶׂרֶב לְחֶדֶשׁ mense decimo, primo die mensis.

5. Aliquando adjektivum deficit: Prov. 18. 22. מֵצָא אִשָּׁה inveniens uxorem invenit bonum; nempe אִשָּׁה טוֹבָה uxorem bonam.

6. Enallage figura apud Hebreos hic frequentissima est: 1. numeri הַמְקֻדְשָׁה sacerdotibus sanctificato, pro המְקֻדְשָׁים sanctificatis.

2. numeri cardinalis pro ordinali; Genes. 1. 5. יּוֹם אֶחָד dies unus, pro רָאשֵׁון primus: sic 1. Corinth. πατέρα μιαν σαββάτων in unam Sabbathorum; idest πρώτην ροή גְּדוֹלָה וּחֹק primam. 3. generis: 1. Reg. 19. 11. טוֹרֵחַ וּחֹקָה magnus, et vehemens, pro Nomines טוֹרִים אַבָּנוֹ: 4. Nomines absoluti pro constructo: Exod. 28. 17. טוֹרִים lapidis, pro constructi pro absoluto: Num. 5. 18. מִים מֵי הַמְּפִירִים aque amare, pro

C A.

7. sequente relativo שׁ exponitur per *id*: מה שׁ sequente relativo שׁ exponitur per *id*: מה שׁ *shēhîhâ* הוּא שִׁיחָה ; *id quod fuit, idem, quod erit.* Sic apud Rabbinos מי שׁ *is qui*, מה שׁ *id*, *quod frequentissima locutio est.*

Appendices.

1. Latinorum more Pronomen aliquando numero, & genere cum substantivo propiore convenit, cum remotori respondere deberet antecedenti : Levit. 25. 33. בַּתְיַ עֲרֵי הַלְוִים רֹא אֶחָותָם *nam domus civitatum Levitarum ipsa possessio eorum*, pro **הָ**: sic Cic. & nunc *domicilia conjuncta, quas urbes dicimus.*

2. Pronomen זה pleonastice, eleganter tamen, Nominibus numeralibus, adverbio עַתָּה, & Pronominibus מה, & למה additur : Num. 14. 22. זה עַשְׁר *jam decem* vicibus. 1. Reg. 17. 24. עַתָּה זה *nunc jam cognosco.*

3. Usitatissima est hic ellipsis, primo Nominis substantivi ; Num. 13. 18. עַלְוֹזֶה *ascendite hac*, pro *per viam hanc.* Secundo relativi שׁ, vel Psalm. 71. 18. לְכָלִ בְּיָא *omni veniet*, pro *qui veniet.* Tertio substantivi antecedentis, & relativi simul : 1. Paral. 15. 12. אלְ *ad preparavi ei*, scilicet *הַכִּנּוֹתִי לוֹ* *ad locum, quem preparavi ei.*

4. Eleganter tum Nominibus, tum Verbis additur Pro-

3. Eleganter Hebrei cum Pronomine אשר relative conjungunt personale vel integrum, vel affixum, quod ad sensum plane redundant; quæ loquendi ratio Latinis, Græcisque ignota est : 2. Sam. 6. 22. אשר אֶמְרָתָה עַמָּם *quibus locuta es cum eis.* Quia in constructione saepe est ellipsis relativi אשר ; Psal. 11. 4. אשר בְּשָׁמָיִם כְּסָאוֹ *dominus in cælo sedes ejus*, pro יְהֹוָה *dominus, cuius &c.* Et pro altero Pronomine frequentissime usurpatur adverbium שָׁבֵךְ, præcipue cum de loco sermo habetur : Gen. 3. 23. עברו אֶת־הַדָּרְמָה אשר לְקַח מִשְׁבֵּךְ *ad colendam terram, ex qua sumptus erat inde*; pro לך מִמְּנָה *ad colendam terram, ex qua sumptus erat inde*.

4. Aliquando Pronomen additur substantivo pleonastice ad majorem emphasm, & evidentiam, cum alioquin etiam solum substantivum sufficeret. Jes. 8. 13. אֶת־יְהֹוָה הַצְבָּאות אָתוֹ *dominum exercituum ipsum sanctificate.*

5. Pronomen interrogativum personæ substantivo postpositum possessoris Genitivum denotat ; & saepe gaudet præp. ל : Genes. 24. 23. בְּתַדְמִי אַתָּה *filia cuius tu?* & Gen. 32. 17. לְמַי אַתָּה *cujus tu?* Videatur aliquando esse & interrogativum rei : Jud. 23. 17. מַי שְׁמֵךְ *quod nomen tuum?*

6. Interrogativum rei מה usurpatur non raro citra interrogationem. Psal. 89. 48. זְכָר־אָנִי מַה *recordare, ego quod tempus, scil. vitæ habeam.*

125 RUDIMENTA
multiplex elegantia elucescit. Cumque nota Genitivi casus nulla sit apud Hebreos, ab iis Verbis incipiemus, quae Dativum amant, quorum fere omnia Accusativum regunt apud Latinos.

Dativo gaudent.

1. Verba arctandi, premendi, הַצּוֹק, *hazzik* Jud.

16. *cum premeret illum.*

2. Dimittendi, הניחת לִי, *hinnachta li*, Exod. 32. 30. *sine fine me.*

3. Expectandi, חֲפֵה, יְחַל, כָּתַר, קָנַה: Job 36. 2. *expecta me: aliquando tamen etiam cum præposit. אל & על reperiuntur.*

4. Interrogandi, consulendi, שָׁאַל: *quoniam in sensu consulendi frequentius amat Accusativum vel nudum, vel cum præpositione ב.* 1. Sam. 10. 4. וְשָׁאַלּוּ *interrogabunt te de pace.*

5. Subsanndi, irridendi, להען, החריל *&c. non raro etiam cum Accusativo & præpositione ב.* Job. 13. 9. תִּרְחַלְתּוּ בָּם *illudetis ipsi.*

6. Spernendi, בְּזַח, *quaer etiam Accusativum amant:* Jes. 37. 22. בְּזַח לְךָ *spernit te.*

7. Osculandi, נִשְׁקָה: *cum Accusativo rarius;* 1. Reg.

19. 18. אַשְׁקָה נָא לְאַבִי *osculer queso patrem meum.*

8. Decipiendi, הַשִּׁיא: *etiam cum Accusativo.* Jer.

4. השאת לְעַמְּךָ הַזֶּה *seducis populum hunc.*

וְפָרָא בַּדֵּר לוֹ Hof. 8. 9. nager solitarius sibi.

5. Elegans etiam est, & emphatica repetitio affixa, & ejusdem integri; Psal. 9. 7. **הַמָּה זֶכְרָם** אָכֵר זֶכְרָם *periret memoria eorum ipsi; scil. ipsi, inquam, perierunt.*

6. Est etiam in Pronominum constructione figura Enallage, per quam primo Pronomen discrepat genere a suo antecedente: Genes. 2. 15. **בְּנֵי עָדָן** וַיִּתְחַזֵּהוּ בְּנֵי עָדָן *collocavit illum in horto Eden ad colendum eum, & custodiendum eum; propter Hebrew וּלְשֹׁמֶן: secundo substantivo plurali respondet Pronomen singulare, aut contra, quo locutionis genere distributio notatur: & haec dicitur Enallage numeri: Jos. 2. 4. וְתַקְרֵב רִאשָׁה אֶת־שְׁנִי הָאנְשִׁים וְתַצְפֵּן, & accepit mulier duos viros, & abscondit ilium; idest unumquemque eorum.*

7. Verba etiam; quæ Dativum, vel Accusativum, vel Ablativum cum præpositione regunt, elliptico quodam loquendi genere amant affixa, quæ addi non solent, nisi Verbis, quæ nudum Accusativum desiderant: ut **נָתַתִּי** pro *dedisti mibi.* Jos. 15. 19.

C A P U T III.

De Verborum Syntaxi.

O Missis illis, quæ communem Latinorum structuram sequuntur, ea tantum proponemus, quorum Syntaxis ab aliis aliena Linguae Sanctæ propria est; ex quibus proprietas Hebraici sermonis, ejusque mul-

Accusativo gaudent.

1. Verba maledicendi אָרֶר, קְבַב, קִלְל : item be-
nedicendi וַיַּקְלֵל אֲתִיזֹמָן : בְּרַך : ma-
ledixit dei suo.

2. Serviendi, ministrandi, שְׁרִתָּה, עַבְדָּה, quorum posterius sumitur pro *colere*, quando de *Deo*, *Idolis*, & *terra* dicitur; ad homines relatum est *servire servitutem*.

3. Recordandi הַזְכֵּר, & obliscendi נִשְׁאָה, זְכַר aliquando cum לִקְנֹת construitur; & שְׁכָחָה זְכֵר & בְּמַעֲנָה אֶל אַבְרָהָם יְזִקְנָת memento Abrahami.

פָּנָע יִקְרָה . Eccles. 9. 11. אַתְ-כָּלָם , *casus accidit omnibus istis* : semel cum Dativio . Daniel. 10. 14.

אֶבְשָׁרָה אַחֲדָה מֶלֶךְ בִּשְׁר 2. Sam. 18. 5. Nunciandi nunciabo Regi.

6. Respondendi ענה, השיב cum Dativo etiam aliquando; Num. 22. 8. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַתָּחָס דָּבָר respondebo vobis verbum.

7. Präcipiendo אָזַח : & s̄epe cum Dativo. Num.
 27. 19. וְצִוָּה אָזַח & precipies illi.

8. Amandi עַגְבָּן cum præpositione לְy. Ezech. 23.

9. Persequendi רְבָה & דָלַם cum præpositione

אַחֲרֵי I

אחריו:

9. Sanandi, medendi רַפָּאָה; & non raro cum Accusativo. 2. Reg. 2. 21. רִפְאָתִי לְמַיִם חַאֲלָה *sanavi* aquas istas.

10 Vocandi, clamandi קְרָא : interdum etiam Accusativum amat, & præpositionem אֶל ; & aliquando etsi raro, בְּ & עַל . Atque vocare in nomine קְרָא : בִּשְׁמֵךְ cum de Deo dicitur, est invocare nomen Dei per preces, & laudes : ut Genes. 4. 26. אֵין הוֹחֶל בִּשְׁמֵךְ קְרָא tunc cœptum est invocari in nomine Domini : nempe, tunc cœperunt homines preces, Et laudes Deo offerre. Cum vero ad creaturas refertur, est nominatim aliquem appellare : Jesa. 43. 1. קְרָאתִי בִּשְׁמֵךְ vocavi in nomine tuo : hoc est, vocavi te nomine tuo.

11. Honorandi כִּיר, quod etiam Accusativum ferre regit; Psal. 86. 9. וַיְכַבְּרוּ לְשָׁמֶךָ honorant nomen tuum.

12. Servandi, juvandi עִישָׁנָה, עַזְרָה : unde illud Matth. 21. 9. ἀτανάτη τῷ ιησοῦ Δαυίδ, Hosanna filio David; hoc est נָא לְבָד קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ, ut est Psal. 118. salva queso filium David. Alias etiam cum Accusativo.

13. Verba nuncupandi præter Nominativum regunt
Dativum personæ, quem Latini per alterum Nomina-
tivum exprimunt: Genes. 2. 23. **לֹא תִקְרָא אַשְׁה**. ^{אֲשֶׁר}
huc vocabitur virago, idest, *hæc vocabitur*.

במעט pluris : minoris .

2. Verba comparationis cum præpositione **מִן**: 2.

Sam. i. 23. **מְנַשֵּׁרִים** קָלוּ *pre aquilis pernices sunt.*

3. Verba copiæ, & inopiæ vel cum præpositione
בַּ, aut בְּ, vel sine præpositione. Jer. 51. 34. נִלְאָנָה

כִּרְשׁוֹ מַעֲרֵנִי implevit ventrem suum deliciis meis : vi-
detur & Accusativus aliquando addi ; וְשָׁבְעַתָּם אֶתְךָ
& saturabimini illo .

4. Gaudendi, lætandi, exultandi cum præpositione
בְּ, vel שָׁשׁ אֲנִי עַל אֶמְרָתֶךָ: gaudeo ego ser-
mone tuo.

5. Verba quietem, aut statum in loco significantia
cum præpositione ב: 2. Paral. 25. 19. עתָה שְׁבָה
כִּי: nunc sede in domo tua.

6. Motum de loco significantia cum præpositione
מִן. Genes. 31. 13. צָא מִן הָרֶץ egredere ex terra hac.

7. Quodvis Verbum admittit Ablativum cum praepositione significante causam, instrumentum, aut modum actionis. Proverb. 24. 3. בְּחִכָּתָה יִפְנַח בֵּית, sapientia edificabitur domus.

בשנה ש מאה שנה. ב. Genel. 7. 11.

לְחֵי נָחָם, *in anno sexcentesimo vitae Noachi*. Aliquando etiam tempus Accusativo vel Ablativo sine præpositione effertur.

9. Verba Passiva cum præpositione מִן : & sæpe pro Ablativo regunt Dativum : Ies. 65. 1. לְלָא נֶדֶר שָׁחַתִי

שָׁאַלְגָּה

רָפַף אַחֲרֵי דָּנָנִים 4. Gen. 44. 4. *perseguere viros illos.*

10. Tegendi חַפְתָּה, סִבְרָה, גִּנְוִי nunc amant
nudum Accusativum, nunc intercedente præpositione
לֹעֲלֵי. Deut. 33. 12. חַפְתָּה הַפְתָּחָה protegens eum.

11. Docendi Verba pro Accusativo personæ aliquando habent Dativum. Hos. 10. 12. זִירָה צַרְקָה לְבָם

¶ doceat justitiam vos.

12. Verba voluntatis, studii, notitiae, metus, ira,
vindictae, poenitentiae, pudoris, tardii, miserationis,
invidiae saepius regunt Accusativum cum prapositio-
ne. Jes. 19.3. וְרַשּׁוֹ אֶל־הָאֱלִילִים [¶] consulerent I-
dola.

13. Verba significantia motum ad, vel per locum
Accusativum amant cum præpositione עַד, אֶל, לְ,
בְ, vel הַ locali ad finem addito . Jud. 11. 17.
אַעֲבֹרָה נָא בְּאֶרְצָךְ transeam quæso per terram tuam.

14. Verba maxime intransitiva, ad Linguę elegan-
tiam, & majorem evidentiam regunt nomen conjugat-
um in casu Accusativo, quæ locutio s̄pē a Latinis
per Ablativum exprimitur: **אָמַר** **מִאָר** **גְּדוֹלָה** **בְּכָל** **בְּכָל** Ae-
verunt planctu magno valde.

Ablativo gaudent.

I. Verba, quæ pretium significant, cum præpositio-
ne ב. Deut. 2. 6. אֶל תשׁבוּ מִאֵתָכֶם בְּכֹסֶת ci-
bum emetis ab eis pecunia. Sic Rabbini dicunt בְּכֹסֶת

quān-

men plerumque discrepant genere: וְהִיָּה חֲנֻכָּה, שֶׁ
erit puella. Genel. 24. 14.

7. Notandum tandem in Verborum constructione frequentem esse, & usitissimam præpositionum ellipsum, & casuum Enallagm: quæ omnia assida & diligens Bibliorum Hebraicorum lectio apprime docet.

C A P U T I V.

De Syntaxi Verbi Substantivi

חַיָּה.

1. Alter Nominativus eleganter in Accusativum convertitur cum præpositione בְּ in, vel inter; Psal. 118. 7. יְהֹוָה לֵי בְעֵזֵר. Deus mibi in auxiliatoriis meis, idest, auxiliator meus. Hoc solemne est etiam Latinis: in meis intimis, maximeque necessariis scias esse, apud Ciceronem.

2. Nomina substantiva pro adjectivis posita cum Verbo substantivo sive expresso, sive intellecto, vim habent superlativi. Genel. 12. 2. וְהִיָּה בְּרָכָה: & esto benedictio; idest, summe benedictus.

3. Aliquando hoc Verbum regit Accusativum cum præpositione לְ, quæ Latine reddi potest per in, vel loco, vice, aut pro: Exod. 2. 20. וְיִתְהַלֵּךְ לְבָנֶן fuit illi in filium, vel loco filii. Et hoc genere loquendi sæpe notatur unius rei in aliam conversio. Exod. 4.

9. וְהִיָּה לְרַם שֶׁ sint in sanguinem; hoc est, convertantur in sanguinem. Quæ locutio exprimitur etiam per Verba נָתַן, & שָׂוָם: Jer. 9. 11. וְנַחֲתֵי

I 3

אַחֲרָיו

quaesitus sum ab iis, qui non interrogabant.

Appendices.

1. Verbo singulari Nomen plurale adjunctum distributionem significat. Thre. 3. 38. מְפִיעַלְיוֹן לֹא חַצְאָה ex ore Altissimi non egreditur mala, nempe, ullum malum: quod etiam fit Nominis singulari Verbo plurali addito, sed rarius. Psal. 119. 103. בְּרִית נְמַלְאָה לְחַבֵּי אָבָרְתָּךְ quam dulcia palato meo eloquium tuum, hoc est, singula eloquia tua.

2. Verbum aliquando concordat cum substantivo resto, cum deberet respondere substantivo regenti. Genel. 4. 10. קֹול רְמֵי אָחִיךְ צֹעֲקִים אֵלִי: vox sanguinum fratris tui clamantium ad me, pro זִעְקָה clamans.

3. Verba tertiarum personarum, nullo Nominativo expresso, quasi impersonaliter usurpantur. Jes. 9. 6. וְיִקְרָא שָׁמוֹν vocavit nomen ejus, scil. & vocatum est.

4. Latinorum locutiones, quod me spectat, quod ad me &c. explicantur per Nominativum absolute positum. Psal. 18. 31. דָּאֵל תִּמְבַּשְׁ דָּרְכֵי Deus, perfecta via ejus: idest, quod ad Deum attinet.

5. Nomina dominii pluralia ad indicandum, ut Hebrew loquuntur, רְבִי הַבָּחוֹת multitudinem virtutum, Verbo singulari junguntur. Genel. 1. 1. בְּרָאשְׁתָּךְ אֱלֹהִים in principio creavit Deus.

6. Certo, & peculiari linguis usu Verbum, & nomen

RUDIMENTA

133. **בָּרוֹךְ בָּרוֹךְ אֶתְכֶם** benedixit benedicto vobis; scil. sine intermissione benedixit vobis.

3. Latinorum Accusativus ante Verba infinita in hac lingua rarissimus est; communiter hujusmodi locutiones efferuntur per Nominativum cum Verbo finito, addita conjunctione **בַּיִן**, **אֲשֶׁר**, **שֶׁ**. Genes. 3. 11.

מֵי חָנִיד לְךָ כִּי עַרְוֵב אַתָּה; quis indicavit tibi, te nudum esse? Aliquando hujusmodi conjunctiones desiderantur. Psal. 9. 21. **יְדֻעַו גּוֹיִם אֲנִישׁ הַמֶּה co-**

gnoscēt gentes (quod) homo sint.

4. Literis servilibus **בְּכָלָם** *bachlam* additis Infinitivo, formantur Latinorum Gerundia, ablativi absoluti, conjunctiones causales &c. & quidem **כִּי** facit Gerundium *in do*, & est temporis, explicaturque per *dum*, *quando*, vel per *Ablativum absolutum*; ut Psal. 102. 23. **בְּרַקְבַּץ עַמִּים** congregantibus se populis, vel *cum congregarentur populi*. **כִּי** explicatur per *quando*, *postquam*, vel per *ablativum absolutum*. Genes. 27.

34. **כִּשְׁמַע יְשַׁוְּאֵת דְּבָרֵי אָבִיו** *cum audiret Esau verba patris sui*; vel *audiente Esau verba patris sui*.

לִ facit Gerundium *in dum*, quandoque etiam Gerundium *in di*. Eccles. 3. 5. **עַת לְהַשְׁלִיךְ אָבָנִים** *tempus projiciendi lapides*: **טָ** tandem facit Gerundium *in do*, & fere negative sumitur, explicaturque per *ne*; 1. Sam. 8. 7. **אַתִּי מְאֹשֵׁט טָמֵלָךְ עַלְיָהָכְ** *me spreverunt a regnando super eos*; idest *ne regnem super eos*.

Observa literas **כְּלָב** Calev sape extrudere **הַ** characteristicum Infinitivi Niphal, & Hiphil; & ejus vocalem literam suscipere; ut **לְרֹאֹות** *ad comprehendendum*

GRAMMAT. HEBR.

132. **אַתְּ-יְרֹשְׁלָם לְגָלִים** *dabo*, idest, redigam *Ierusalem in acervos*.

4. Habendi significatione usurpatum Dativum personæ admittit. Num. 20. 2. **כִּי לְעַדְךָ מִים** *non erat aqua cœtui*.

5. Eodem modo adhibetur Verbum **יש** est. Genes. 44. 19. **הַיָּשֵׁךְ אָבָ אָחָת** *suntne vobis pater, aue frater?* **הַיָּשֵׁךְ פָּעוֹת** *suntne vobis nummi?*

CAPUT V.

De Syntaxi Verbi Infiniti.

1. **C**um duo Verba sese mutuo regunt, alterum semper modi Infinitivi est; in qua structura id peculiare Hebreis est, quod Verbum finitum eleganter non raro per adverbium explicatur, ac pro eo ponitur; infinitum vero finiti vicem subit. Psal.

126. 2. **הַגְּדוֹלָה יְהֹוָה לְעֹשֹׂת עִם אֱלֹהִים magnificat** *Dominus facere cum illis*; idest *magnifice facit*.

2. Quodvis Verbum finitum regere potest suum infinitum ad majorem certitudinem, & evidentiam & infinitum plerumque præcedit. Genes. 2. 16.

כִּכְלָל עַצְמָתְךָ אֲכַל הַאֲכָל *ex omni ligno horti comedendo comedes*; hoc est, *libere, prorsus comedes*. Ut autem haec locutio, quando affirmativa est, efficacius affirmat, ita addita negatione vehementius negat.

Genes. 3. 4. **לֹא מוֹת תָּמֹת** *non moriendo moriemini*, nempe, *plane, nullo modo moriemini*. Quod si Infinitivus sequatur, tunc actionis continuatio denotatur. Jos.

RUDIMENTA
CAPUT VI.

De Syntaxi Adverbiorum.

Adverbia sunt in duplice classe; alia dicuntur *inseparabilia*, alia *separata*. *Inseparabilia* sunt **כ, ה, נ, שׁ**.

ה Admiratio inservit, & interrogationi; præfigitur vocibus fere cum Cateph Pathach; ante Sceva tamen habet simplex Pathach; sequente autem gutturali vocali Kametz notata, gaudet Sægol. Joel. 1. 2. **הַרְחָה** *num fuit hoc?*

כ Nota similitudinis notatur cum Sceva, & ante Nomina excludit communiter articulum **ה**, & suscipit ejus vocalem. Quando autem duas res ex æquo comparantur, præfigitur utriusque voci **כ**, ita ut prius protatim, alterum apodosim similitudinis significet. Jes. 24. 2. **כַּעֲם בְּכַהּן** *sicut populus, ita Sacerdos.*

שׁ Dages post se requirit, explicaturque per quando, cum. Eccl. 10. 3. **בְּשֶׁפֶכְל הַלֵּךְ** *cum stolidus ambulat.*

Separata.

Adverbiorum negandi, & Temporis Syntaxis præcipue observanda est.

1. **אֵין** Particípio tantum jungitur. Exod. 5. 15. **תִּבְנֵי** *palea nulla est data.*

2. **אֵין** adhibetur in oratione elliptica: ut Genef. 30. 1. **וְאֵם אֵין מְתָה אָנֹכִי.** *sin minus, morior ego.*

3. **אֵל**

GRAMMAT. HEBR. 134
בְּהַשְׁמֵיד, **בְּשִׁמְיר**; *in disperendo pro להַרְאֹות*

Appendix.

Enallage Verbi infiniti varia est:

1. Pro Præterito. Ezech. 1. 14. **רָצָא** *et ruerunt.* וְשָׂבָע, *animalia currere, et redire; id est, et sibi turrebant, et redibant.*

2. Pro Participio. Genef. 8. 5. **תָּחַם** *et laborabat.* וְאָקֵעָה erant eundo, et deficiendo; scilicet וְחַסּוּר *eunt, et deficiuntur.*

3. Pro Imperativo. Exod. 20. 8. **זְכֹר** *et recordari diei Sabbathi, hoc est, recordare.*

4. Pro Futuro. Ezech. 11. 7. **אַחֲרֵיכֶם** *et vos educere ex medio ejus; pro מִתְוֹכָה* *et educam.*

5. Pro Nomine. Psal. 161. 3. **עֲשֵׂה** *et facere declinantum odi; pro מעשה opus.*

Sæpe ante Infinitum est ellipsis Verbi finiti, aut adjectivi, quod Infinitum regat: Judi. 1. 12. **כִּי לֹא** *et huiusmodi non ad expellendum habitatores vallis; scil. non poterat expellere; cuius generis apud Latinos, solvendo non sum.*

CA-

bachlām hic notabimus, qui quod ad punctuationem va-
rius est.

¶ pingitur cum Chirek sequente Daghēs: est enim
loco חַיָּה: unde in locum Nun abjecti succedit Da-

ghes, quod ex gutturalibus excidens, per Tzere com-
pensatur: aliquando tamen excidit Daghēs sine ulla
compensatione. Ante Jod autem Scevatum fit crasis,
Daghēs, & Sceva euphoniaz causa sublati; ut מִירֵי

et manibus.

בְּכָל gaudent Sceva, aut Chirek sequente alio Sce-
va, aut gutturalibus obsequuntur, & saepe extrudunt
articulum הַ, ejusque vocalem suscipiunt; ut בְּדָבָר
secundum verbum pro בְּשָׁמִים, כְּהַדְּבָר, in cœlis
pro בְּחַשְׁמִים. Suscipiunt etiam aliquando syllabam
expletivam מֹ, maxime in libris Poeticis. Job. 37. 8.
בְּכוֹן אֶרֶב in insidiis. Ceterum ל ante monosyllaba,
& bisyllaba penacula amat ut plurimum Kametz: ut
לְלָכַת ad eundum.

Est etiam alia præpositio inseparabilis, quæ Nomini-
bus a fine apponitur; estque ה notans terminum
ad quem, habetque ante se Kametz, & vocem con-
stituit penacutam: ut סְדֻמָּה Sodomam versus: אֲרֹצָה
terram versus.

Literæ Paragogice.

Sunt quinque אֲרוֹנִין ehevìn, quæ tum Nominibus,
tum Verbis solius euphoniaz causa a fine adduntur;
ut apud Latinos syllaba er in amarier.

¶ Paucis additum reperitur.

¶ Ap-

אֶל הַגְּנָעָה Futuro convenit. Prov. 23. 4. אֶל labores.

בְּלָי jungitur Præterito & Futuro. Prov. 9. 13. וּבְלָי יְרֻעָה מֵת.

בְּלָי חִשְׁךְ כָּלִי Præterito & Futuro. Jes. 14. 6. non cohibuit.

לֹא omnibus Temporibus additur.

פָּנָה יְשִׁלָּח Futuro tantum. Genes. 3. 22. פָּנָה forte extendat.

אֶחָרִי, vel אֶחָרִי cum Præterito, & Futuro u-
surpatur; quibus aliquando pleonastice additur vocu-
la כִּי, Genes. 15. 14. וְאֶחָרִי כִּי יִצְאֹו postea egre-
dientur: additum Infinitivo significat postquam; Ge-
nes. 5. 4. אֶחָרִי הַלִּירֹו אֶת־דִּשְׁחָה postquam genuit ille
Setubum.

טְרַם. 24. טְרַם. Futuro & Præterito. Genes. 24. 25. בְּלָה לְרַבָּר
antequam desisset loqui.

C A P U T VII.

De prepositionibus, בְּכָל, bachlām & literis
Paragogicis, אֲהַיִן, evehìn.

Cum nulla sit casum certa nota apud Hebreos,
quemnam casum potissimum singulæ Linguæ San-
ctæ præpositiones regant, haud dici potest. Quare
usum solummodo quatuor inseparabilium בְּכָל bcc
bachlām

139 R U D I M E N T A
in Verbis **חיה**, & **חיה** habet Chirek : ut **וַיְהִי**
בָּרוּךְ ו **חיה** **בָּרוּךְ** vivetis.

Siduo Nomina copulet, quorum posterius sit monosyllabum, aut bisyllabum penacutum, notatur cum Kametz, etiam ante literas **בְּוֹמָת**: Jes. 24. 17. פְּנָר pavor, וְפֻתָּה **פֻתָּה**.

אֵם Si conditionalis ellipticum dicendi genus efficit in juramentis, quod norandum est, inducitque figuram, quam Rethores Aposiopesis appellant. Recitat enim profanas illas Ethniconim imprecations, **peream**, **dispeream**, & alias id genus, a quibus Lingua Hebraica sanctitas abhorret. Et quidem haec conditionalis simpliciter posita negat, addita negatione affirms. Gen. 14. 23. **אֵם מִחוֹת יְהִיד שָׁרוֹךְ** **בַּעַל אֵם אֶקְחֶה נִכְלָל אֲשֶׁר לְךָ** si a filo usque ad corrigium calceamenti, & si accepero de omni, quod tibi est: idest, **אָבֶס**, ut ego accipiam, **peream**, si accepero; nempe, **juro**, me nihil accepturum ex omnibus, que tibi sunt &c. Jes. 14. 24. **בְּשַׁבָּע יְהִיה אֵם**:

לֹא בָּאֵשֶׁר דָּמַץ בְּנֵי juravit Dominus, si non, sicut cogitavi, sic fiet: idest, **peream**, si non erit, ut cogitavi; quod valet, **juro**, ita futurum, ut cogitavi. Sic Marc. 8. 12. οὐλι κατέων μετέν, εἰδοθέτου signum. Aliquando tamen addita negatione magis, magisque negat, ut Exod. 22. 8. **אֵם לֹא שָׁלַח**, si non misit manum suam, idest, juravit, se non misisse.

Et hæc satis de soluta oratione; nunc ad ligatam, certoque metro, ac syllabarum numero conclusam.

D^e

GRAMMAT. HEBR. 138
ה Apponitur primo Futuro, Imperativo, & Infinitivo, ut **לִפְקָרָה** ad visitandum: secundo Pronominibus, quæ desinunt in **כ**, **נ**, & **ל**; ut **הַפָּה illi**: **יְדָכָה manus tua**. Exod. 13. 16. tertio dictionibus in Kämetz finitis, ut **פְּקָרָתָה** **vistasti**.

ו Raro redundat; ut **חִוּזָה bestia**.

ו Primo redundat in Nominibus adjectivis femin. ut **מַלְאָה plena**. Secundo in Benoni, & Pahul; ut **יְוָשָׁבִי sedens**, pro **יְוָשָׁב**. Tertio in affixis femin. Psal. 103. 3. **עַונְכִּי iniquitas tua** pro **עַונְךָ**. Quarto, sed raro, in Nominibus substantivis, ut 1. Samuel. 20. 38. **חַצִּי sagitta** pro **חַצֵּן**.

ג Apponitur tertia personæ pluralis numeri Præteriti & secundæ, & tertia plur. Futuri; ut **יְלַעֲנָה sciverunt**; **תְּשִׁמְרוּ custodietis**.

C A P U T VIII.

De Conjunctionibus ו, ו, אֵם.

ו ו חבור **Vau chibbur**, **Vau copulativum** præponitur omnibus vocibus proprie cum Sceva; ante gutturalem communem sequitur doctrinam. Ante literas **בְּוֹמָת bumaph**, & ante alterum Sceva amat Surek, ut **וּמְשָׁה** **וּMoyses**: ו **שְׁמָרָתָם custodietis**: hoc autem Vau Surek stat pro Vocali brevi, scilicet Chirek, unde Sceva sequens non legitur: ante **ה**, & **ח** cum Sceva in

pedes habet, populari usu magis exculta fuit; atque de ea tantum nos hic verba facimus.

Pes igitur duplex est; חַנּוּעָה *motio*, & constat una syllaba longa; (quem semispondeum dicere possumus) ut לְ illi: & יִתְרֵךְ *clavus*, constans duabus syllabis, una brevi & altera longa, ut Latinorum *Jambus*; רַלְלֵךְ *tibi*.

Ex his duobus pedibus חַנּוּעָה, & יִתְרֵךְ varie permixtis quatuor alii sunt pedes: scil. spondeus ex continuo repetito, ut סְפִירָה *liber*; Molossus, quando חַנּוּעָה ter repetitur; ut סְפִירָה *manus*; Creticus constans *Tenuah*, & *Jathbed*, ut רַבְרַבְרָה *servus tuus*; & tandem *Bacchius* ex *Jathbed*, & *Tenuah*; ut דְּבָרִים *verba*.

Syllabam longam efficiunt vocales quinque tam breves, quam longæ: brevem vero quatuor vocales brevissimæ.

Sed de syllaba brevi observandum est.

1. Initio dictionis, non sequente Sceva, breve esse; ponitur enim loco Sceva; ut הַתְּ וּquid. Sequente autem Sceva esse longum; quia adhibetur pro Chirek vocali longa, ut צְשִׁירָה, & nomen ejus.

2. Metri causa Sceva post vocalem longam potest quiescere, si syllaba brevi opus non habeas, & post vocalem brevem potest legi, si syllaba brevis necessaria sit: ut תְּנַאֲצֵא *lances tuae*, תְּהִרְחָה *eris*. A principio

De Prosodia Metrica Hebraeorum.

Antiquam Prophetarum Poemam nimium turpiter oblii Rabbini, novam suis punctis accommodatam excogitarunt, certo syllabarum numero, & quantitate, certaque pedum dimensione constantem.

Ac quidem numeri Poetici partes duas sunt, metrum, & Rhythmus.

De Metro.

Metrum est, quod certum syllabarum numerum tantum, vel certæ mensuræ pedes certis locis collocatos simul continet.

Eius partes duas sunt, quæ Græco vocabulo hemistichia dici possunt; ex quibus singuli Hebraici versus constant ad normam Elegiarum apud Latinos, ita ut prius hemistichium respondeat Hexametro, posterius Pentametro.

Prima pars, sive prius hemistichium Hebraice dicitur דְלַת, vel דְלַת oſlium, quasi sit ingressus metri: alterum סְנֶר *clausula*, quia carmen concludit. Utrumque autem conjunctum vocant בֵּית domum, quasi perfectam metri structuram, & ædificium, quod nos Distichon appellare possumus.

Porro metrum, quod solo ac certo syllabarum numero constat, est, quando utrumque hemistichium nulla servata syllabarum quantitate, nec rhythmo, vel pari syllabarum numero componitur, vel alterum numero excedit; ut sunt Poemata sacra *Jobi*, *Psalmorum*, ac *Proverbiorum*: quæ carminis ratio cum occulta quadam, ac penitus ignota accentuum dispositione conficeretur, jamdiu exolevit, & neglecta est.

Altera autem metri species, quæ certæ mensuræ pe-

thach Kametz &c. Bonus tamen Poeta etiam ab hujusmodi rhythmo facile abstinebit.

Sed jam videndum est, quibus locis Rhythmus adhiberi solet.

1. Igitur bina quæque hemistichia eodem rhythmo claudi possunt.

2. Omnimodum omnino hemistichiorum finis potest esse idem; & hujusmodi carmen proprie dicitur **שִׁיר חֲרוּץ**, **carmen rhythmicum**.

3. Secundum quodque hemistichium eodem semper rhythmo terminari potest, nulla plane habita rhythmi ratione in primo.

4. Primo hemistichio potest respondere rhythmo tertium, secundo quartum.

5. Bina quæque hemistichia quatuor membris incidenti possunt, quorum tria priora semper eodem rhythmo absolvantur, quartum vero peculiarem rhythmum sibi vendicet in toto carmine similem: & hujusmodi carmen dicitur **שִׁיר מְחֻלָּק** *carmen divisum*.

De Carmine Simplici, & Composito.

שִׁיר פְּשָׁוֹת carmen simplex, quod & **שִׁיר טְבַע** quadratum appellatur, octo constat Tenuoth, sive quatuor spondeis, & unius est tantum generis: ut

סְלָא אֵמִים

עַל לְאַפְשָׁע

צְהַק תְּמִים

מֵאֵשׁ רְמִים

Iustus, integer repletus est terroribus a viro sanguinolento, sine iniuitate.

Observa bina hemistichia in quatuor membra inserita secundum quintam Rhythmi rationem superius traditam.

pio autem dictio[n]is, & in media voce post alterum Sceva absorberi nequit.

3. Sceva compositum in media dictione, quod per se semper mobile est, in simplex, & ἀφωνος resolvi potest; ut pro **גְּעַשֶּׁה** **גְּעַשֶּׁה**, factum est.

De Rhythmo.

Rhythmus est numerus Poeticus certum syllabarum numerum certis clausulis terminatum continens, qui Hebreis dicitur **שִׁיר חֲרוּץ**, & inde **שִׁיר חֲרוּץ** *carmen rhythmicum*. Fit autem tribus modis.

1. Solæ literæ simplices, sive una, sive plures, nulla habita punctorum ratione, convenient; ut **verbū**, **דְּבָרֶת** *pensis*, & hujusmodi rhythmus dicitur **שִׁיר עֲבָרֶת** *carmen transiens*, idest, quod ferri potest, et si parum habeat elegantiae.

2. Fines versuum duabus literis, & punctis sibi respondent: ut **לִשְׁמָר** *ad custodiendum*, **לִגְמָר** *ad perficiendum*: & hujusmodi carmen vocatur **שִׁיר רְאֵי** *carmen conveniens*, & est usitissimum.

3. Tribus literis; ut **דְּבָרִים** *verba*, **גְּבָרִים** *viri*: & id genus carmen appellatur **שִׁיר מְשֻׁבָּח** *carmen laudabile*.

In his Rhythmi modis ex literis, & vocalibus, quæ pronunciatione, & sono affines sunt, una pro alia aliquando ponitur; hinc istæ syllabæ, **בָּא**, **וָא**, **נָא**.

נָא Rhythnum efficiunt in canticis Eliæ: quamquam hic rhythmus virtuosus a Buxtorphio habetur. In vocalibus vero id magis licitum videtur: quare Tzere optime respondet Sægol, Cholem Vau Surek, Pathach

בְּעֵת תִּהְיוֹן שָׁפֹט צֶדֶק

Tempore, quo fueris judex, judica iuste.

2. Ex spondeo, jambo, spondeo, jambo, spondeo; ut

הַשְׁבֵל וּרְזֻעַ אֲשֶׁר נִכְחַי

Intellectum, & scientiam disponam coram me.

3. Ex spondeo, jambo, spondeo, jambo, molloso; ut

אֲשֶׁר נָא לְבָבֵי נָא אֱלֹהִים

Levabo cor meum nunc cum manibus.

4. Ex spondeo, jambo, dupli spondeo, & bacchio; ut

כִּי אֲשֶׁר שָׁבַת אֵל יְשַׁמְרֵנִי

5. Ex jambo, spondeo, jambo, spondeo, & bacchio; ut

וְהִיא לְמַקְבֵּל הַתְּפִלָּה

O Deus, qui suscipes preces.

6. Tetrametron quatuor constat pedibus: duas ejus dantur species.

1. Constat spondeo, jambo, & dupli spondeo; ut

אֱלֹהִים מְלֹכֶס הַעֲשָׂרָה

Illi Reges decem.

2. Alternis jambo, & spondeo; ut

אָנוּ אָנְגָּלָה שְׁלַשׁ אָלָה

Ego revelabo tria illa:

7. Trimetrum tres habet dimensiones: scilicet jambo, & duplice spondeum; & quarternis membris

Compositum מְרַכֵּב carmen est, quod ex omnibus pedibus simul mixtis conficitur: estque quadruplex, Hexametrum, Pentametrum, Tetrametrum, & Trimeterum.

Hexametrum sex pedibus constat; & hujus quinque sunt species.

1. Constat ex spondeo, jambo, dupli spondeo, & jambo, & spondeo: ut

זְכָרִי וְהַנְּקִי מְכַל - בְּרִילִיךְ

Recordare, & munda te ab omni aerugine tua.

2. Ex spondeo, & jambo alternatim ter positis: ut

בְּבָר אֲשֶׁר תָּבָא לְהַחֲלֵל לְבִית

Vir, qui venis ad orandum in domum.

3. Conficitur ex spondeo, bacchio, jambo, spondeo, jambo, spondeo: ut

צַיָּו הַלְאֵה שָׁלֹום אַסְרָוֵךְ

Sion annon requires pacem viictorum tuorum?

4. Ex spondeo, jambo, spondeo gemino, jambo, spondeo: ut

לְבִי מַאֲדָר הַרְחָה בְּלִי יְמִין וְלִא וְשָׁקוֹת

Cor meum valde tumultuatur quotidie, nec quiescit.

5. Ex bacchio, jambo, spondeo, bacchio, jambo, spondeo: ut

אֲמַת אֵל אֲמַת אַתָּה וְאֶם לֹא רְאִיתָךְ

In veritate Deus veritatis es, et si non viderim te.

6. Pentametrum quinque habet dimensiones, cuius plures recensentur a Rabbinis species; nos usitatores dabimus quinque.

1. Species conficitur ex jambo, spondeo gemino, jambo, & spondeo: ut

CATALOGUS

*Et per brevis explicatio vocum fere omnium,
quarum forma, & flexio in Bibliis
Hebraicis est Anomala.*

Cum multæ sint voces in Hebraicis Bibliis a communi flexionis, & Grammaticæ ratione admodum remotæ, quæ Philohebræa juventuris studia immorari nonnihil solent, nobis, qui faciliorē aditum illi ad sacras literas perscrutandas hactenus aperimus, operæ pretium visum est, earum indicem, & catalogum exhibere, eamque Anomaliam paucis explicare; ut nihil esset omnino in re Grammatica, quod ab hoc præclarissimo studio eam absterret.

א

אָפְרַק *perdam te*, Ezech. 28. 16. contractum est pro אָפְרַק. Sic 2. Sam. 22. 40. וְתַעֲנִי & accingis me, pro וְתַאֲנִי.

אָבֵא *voluerunt*: Jes. 28. 12. cum נ paragogico ab *velle*.

אָבֵי *adducam*: Mich. 5. 15. per Apocopam pro בְּאָ, אָבֵא, a בְּאָ *venire*.

אָבְרַךְ *genua flectere*: Genes. 41. 43. pro הָבְרַךְ, de quo variae sunt Interpretum sententiae: Kimchius facit Infinitivum Hiphil ex בְּרַךְ & maxime ob structuram

fere semper inciditur, servata communi Rhythmi ratione: ut

מְאֹר נֶפֶשִׁי חָגַל לְכָל-אֲגַשִּׁי מְעַל

בְּמִכְרָס נֶפֶשִׁם עַל צְרוֹרָת בְּסִפְרָה

Valde anima mea fastidit omnes homines prævaricationis,

Cum vendant animas suas pro loculis pecuniarum suarum.

Tandem datur alia species carminis compositi, שיר מְחֻלָּק *carmen incisum*, quod excellens, & varium est. Constat enim vel ex duobus spondeis; ut

וְזֹהַר pulchritudo Zohar.

vel ex duobus Bacchiis: ut

אָנוֹשׁ חַשׁ לִרְיָעִים homo sollicitus malorum.

vel ex duobus Creticis; quod rude, & inelegans est, ut

אָדָרְשָׁה קָסְרָה require benicitatem tuam.

Sic quoque fuit hodierna Hebræorum Poesis in variis, ac multiplices rationes transformata: qui plura desiderat, adeat Thesaurum Buxtorphii, R. Mosce Scem Tov, R. Eliam, R. David Jechai, aliasque Hebræos.

Ie, & more Quiescentium נ desinit in Kametz pro אַהֲרָה, a radice רְהִמָּה.

אֲחִילָה dolebo, Jerem. 4. 19. forma est composita a חִיל, & חֹל, addito ה paragogico, pro אֲחִיל: unde in quibusdam exemplaribus scribitur cum ו in medio, אֲחוֹלָה, quod Masorethæ notarunt, legendum cum Jod.

אֲוֹצֶרֶת thesaurarios constitui, Nehem. 13. 13. Kimchius censet esse Futurum Conjugationis Hiphil pro אֲוֹצֶרֶת propter Activam significationem; Chitek longo pronunciationis causa converso in Sceva.

אֲוֹלֶת abiit, Deut. 32. 36. in ת ad formam Chaldaicam pro אֲוֹלֶת.

אֲחַזֵּן prehende, Ruth. 3. 15. præter normam Chateph Kametz habet ante se Sægol.

אֲחַתְּנָבָה luebam illud, Genes. 31. 39. Futurum Pihel contractum pro אֲחַתְּנָבָה.

אֲחַל profanabo, Ezech. 39. 7. cum Pathach distinguendæ significationis causa; לְאַחֲלָה enim significat incipiam a חַל.

אֲחַר differunt, Jud. 5. 28. Sægol sub נ est omnino Anomalum: est enim pro אֲחַר, vel אֲחַר Præterito Conjugationis Pihel.

אֲוֹלֵל ejulabo, Jer. 48. 31. pro אֲיַלֵּל vel אֲלֵל.

אֲיַסְטָם integer ero; Psal. 19. 14. cum Epenthesi li-

loci, in qno aliud Verbum infinitum sequitur, אֲבָרֶךְ נָתָן; nempe, proclaimatum fuit per precones Regios genua flectenda esse coram Joseph, & Regem Pharaonem eum constituisse Ägypti præfectum. Quibusdam est prima persona Futuri, quasi quis clamaret ex turba, genua flectam. Talmudicis autem est vox composita ex אָב pater, & רַקְבָּא five Rex, quasi אֲבָרֶךְ sit pater Regni, vel Regis, eo modo, quo Romani dicebant pater patriæ. Quidam tandem vocem Ägyptiacam esse existimant. Kimchii opinio præfenda.

אֲגָנָלָתִי contaminari: Jes. 63. 3. compositam habet formam ex Futuro אֲגָנָל, & Præterito Hiphil אֲגָנָלָתִי, quasi jam antea contaminaverit & contaminatus esset se in posterum sanguine. Quidam volunt נ simpliciter esse loco ה pro אֲגָנָלָתִי: alii deinde censem, נ ex usu linguae Chaldaicæ esse adjectum.

אֲדָרָה sensim progrediar, Jes. 38. 15. cum syncopa literæ formativæ Hithpahel ת pro אֲתָדָרָה: sic אֲתָדָרָה Jes. 14. 14. equabo me pro אֲתָדָרָה.

אֲרוֹש riturare, Jes. 28. 28. cum prothesi literæ נ pro דָשׁ. אֲהָב diligam, Proverb. 8. 16. ex forma Chaldaica נ quiescit in Tzere; pro אֲהָב אֲהָב moratus sum, Genes. 32. 4.

אֲחַתְּבָה perfrepam, Psal. 77. 4. cum ה paragogico, cuius causa ה radicalē mutatum est in mobile,

אָקְרָאתָה *invocabo*, 1. Sam. 28. 15. cum ה paragogico, sed Sægol loco Kametz. Est enim pro אָקְרָאתָה: aut duplex est terminatio; altera Quiescentium נ aut propria, altera ex Quiescentibus ה petita.

אָקְרָה obveniam, Num. 23. 15. cum Syncopa formativæ Hithpahel, pro אָחִקְרָה.

אָרָה maledic, Num. 22. 6. Imperat. cum ה paragogico ab אָרָה pro אָרָה: vel secundum R. Jehuda formæ Pihel contractæ pro אָרָה.

אָרוֹםָם exaltabor, Jes. 33. 10. cum Syncopa literæ ה pro אָרוֹםָם: est autem Tzere sub נ, quia litera sequens non est capax Dagesh.

אָרוֹמָטָק exaltabo te, Jes. 25. 1. cum Chirek pro Sægol.

אָרְיוֹךְ irrigabo te, Jes. 16. 9. pro אָרְיוֹךְ Conjugat. Pihel; ubi media radicalis נ commutata est in י, & tertia in נ præter morem: Kametz autem est propter accentum; a radice רוחה.

אָרֵיקָם evacuatebo eos, Psal. 18. 43. Dagesh fortis in Chirek longum resoluto. Est enim pro אָרֵיקָם Futur. Hiphil a רקם.

אָרְפָּה curabo, Lev. 3. 22. נ commutato in ה pro אָרְפָּה.

אָשְׁפִּים mane surgere, Jer. 25. 3. habet נ loco ה ad formam Chaldaicam, pro השְׁבִיבָה Hiphil, cum Epenthesi etiam literæ Jod.

אַשְׁקִוָתָה

teræ Jod pro אֲתָם, & hoc rursus pro אֲמָתָם Futur. Niphal a תְּמֻמָתָה.

אָמָסָק spernam te, Hos. 4. 6. cum נ Epen-thetico pro אָמָסָק.

אָכְבָּר honorabor. Hag. 1. 8. cum paragoge literæ ה, sed scriptum sine ה; cuius ratio traditura Talmudistis tractatu אַיִלָנָא cap. i. quia quinque res defecerunt in Sanctuario secundo, nempe Arca cum Propitiatorio, & Cherubim, Ignis, Præsentia Majestatis Divinæ, Spiritus Propheticus, & Urim Tummim.

אָכְלָה comedere, 1. Sam. 1. 9. novæ omnino formæ, & Cholem plane alienum est pro אָכְלָה cum ה paragogico.

אָכְלָנָד consumam te. Exod. 33. 3. pro אָכְלָנָד futurum Pihel a בְּלָה.

אָסִיָּה recipiam, Soph. 1. 2. pro אָסִיָּה, unde Jerem. 8. 13. אָסִיָּם recipiam eos.

אָסְעָרֶב procellis agitabo eos: Zach. 7. 14. pro אָסְעָרֶב ex forma Pihel; aut אָסְעָרֶב ex forma Niphal.

אָפְאִיחָה in angulos relegabo eos, Deut. 32. 26. pro אָפְאִיחָה ab Hiphil, ה radicali converso in Jod.

אָפְנָן coquite. Exod. 15. 23. ab אָפְנָן cum Tzere ad dilatandam pronunciationem gutturalis נ, pro אָפְנָן.

אָקְרָאתָה

R U D I M E N T A

153   **בָּהַלְוִי** *cum illustraret ille*, Job. 29. 3. ה characte-
risticum Hiphil elisum est; pro **בָּהַלְוִי** ab **הַלְלִי**.

בָּהַרְגֵּן *in occidendo*, Ezech. 26. 15. cum Sægol lo-
co Tzere. Est enim pro **בָּהַרְגֵּן** Infinit. Niphal: ב
autem suscipit vocalem exclusi **ה**.

בָּהַשְׁמָתָה *cum desolata esset ipsa*, Levit. 26. 43. Pri-
mo est Metathesis punctorum pro **כְּהַשְׁמָתָה**. Secundo
Surek resolutum est in Kametzchatuph, pro **בְּהַשְׁמָתָה**;
est enim Infinitivus Hophala radice שְׁמַטָּה. Tertio
affixum ה caret Mappik pro **בְּהַשְׁמָתָה**.

בִּישְׁסָכֶם *conculcare vos*, Amos 5. 11. commodioris
pronunciationis caussa retinet Cholem, pro **בִּשְׁסָכֶם**.

בְּנֵי *sprevit*, Zach. 4. 13. definit in Pathach ad for-
mam Defectivorum secunda, pro **בְּנֵי** a.

בִּיאָה *diripiunt*, Jes. 18. 2. pro **בְּוֹזָה**. Quidam au-
tem volunt esse a ה in נ commutato; alii pec-
culiarem radicem ex ea conficiunt: quid? si Epenthe-
sim נ agnoscas pro **בְּוֹזָה**; a **בְּוֹזָה**.

בִּינּוֹתִי *consideravi*: Dan. 9. 2. est Aphæresis char-
acteristica pro **ה**; a **בִּינּוֹתִי**.

בְּכִיה *flens*, Thren. 1. 16. ה mutato in י pro **בְּכִיה**.
בְּמַצְאָכָם *in inveniendo vos*: Gen. 32. 19. Cho-
lem retinetur facilioris pronunciationis caussa, pro
בְּמַצְאָכָם.

בְּמוֹתִי

GRAMMAT. H E B R.

152

אַשְׁקָרְתָּה *quiesco*; Jes. 18. 4. cum Vau redundant-
e, & Chateph Kametz sub ק loco simplicis Sceva:
hujus generis est **אַשְׁקָלָה**, *appendi* pro אַשְׁקָלָה:
Esdræ 8. 25. & **אַפְשָׁעָה** *incedam* pro Jes.

27. 4.

אַשְׁתּוֹלָלָה *in predam dederunt se*: cum נ pro ה
ad formam Chaldæis usitatam.

אֲחֹתָו *venite*, Jes. 21. 12. tertia radicali ה expressa
per Jod, pro אֲתָה ab אֲתָה. Sic Jes. 41. 23. legitur
אֲחֹתָה *ventura* pro אֲחֹתָה.

אֲחָנָה *venimus*, Jer. 3. 22. ad formam Quiescentium
tertia נ, pro אֲתָנוּ.

אֲתִקְנָה *evellam te*, Jer. 22. 24. cum נ Epentheti-
co pro אֲתִקְקָה a radice נְתָקָה.

ב

בְּאַהֲבָתָה *cum amaret ille*, Genes. 29. 20. cum ה
paragogico mutato in ח, pro **בְּאַהֲבָה**.

בְּכָאָנָה *cum venissent ipse*: Ruth. 1. 19. cum ה pa-
ragogico præter morem, pro **בְּכָאָנָה**.

בְּבָנוֹתִיךְ *cum edificares tu*: Ezech. 16. 31. ad for-
mam Nominum feminin. pluralium pro **בְּבָנוֹתִיךְ**:
בְּנָה.

בָּהַלְוִי

RUDIMENTA

155 prima ה pro ו ; secunda ה radicale mutatum est in ו , pro רְמֹה .

רְלִיּוֹ tollite, Proverb. 26. 7. ה in ו commutatum est, pro רְלִיּוֹ a רְלָה .

דְּנַנְיָר judicabit me; Genes. 30. 5. cum Dages, pro דְּנַנְיָר a דְּנַנְיָר .

ה

הָאֲדוֹרֶשׁ an consulendo? Ezech. 14. 3. Infinit. Niphal, ה characteristico facilioris pronunciationis gratia in א commutato, pro הָהֲדוֹרֶשׁ , quod rursus pro הָהֲדוֹרֶשׁ .

הָאָזְנָתָה audite, Genes. 4. 23. cum Syncopa tertiae radicalis ג pro הָאָזְנָה ; ab אָזְנָה .

הָבָאתָה adducta est, Genes. 33. 11. femin. contratum in ת pro הָבָאתָה .

הָנָה amoris fuit, 2. Sam. 20. 13. pro הָנָה , Dages præter necessitatem ejecto: nec audiendi sunt R. Juda, & R. Jona, qui volunt esse ex Hiphil יְנָה .

הָגְלָתָה deportabitur, Jer. 13. 19. contractum in ת pro הָגְלָתָה .

הָרְיוֹשָׁתָה trituri, Jes. 25. 10. unicum est cum Surrek loco Cholem in Infinit. Niphal a רוֹשָׁה .

הָרְשָׁנָה pingueſcit, Jes. 34. 6. compositam habet formam ex Hithpahel, & Hophal, cum Syncopali te.

GRAMMAT. HEBR.

154 בְּמוֹתָה excelsa, Deut. 32. 13. forma masculina, & feminina in unum concurrente, pro בְּmoֹתָה a בְּmoֹתָה .

בְּנֵי venimus, 1. Sam. 25. 8. abjecto א pro בְּאָנָי a בְּנֵי .

בְּנִירִי edificavi, 1. Reg. 8. 48. abjecto ו , pro בְּנִירִי . בְּעִירִי querite, Jes. 21. 12. radicalis ה expressa est per ו , pro בְּעִירִי , a בְּעִירִי .

בְּצִדְקָתְךָ in justificando te; Ezech. 16. 52. Infinit. Pihel cum ה paragogico mutato in ת propter affixum, pro בְּצִדְקָתְךָ .

בְּקָרְבָּתָכָם accendentibus ipsis, Exod. 40. 32. Infinit. Kal cum ה paragogico mutato in ת , pro בְּקָרְבָּתָכָם .

בְּשִׁלְחָךְ cum dimiseris, Deut. 15. 18. cum Tzere loco Sceva, pro בְּשִׁלְחָךְ .

ג

גְּבָרָה extulit se, Ezech. 31. 5. cum א loco ה , ne duo ה concurrant, pro גְּבָרָה , quod rursus pro גְּבָרָה a גְּבָרָה .

גְּבָרָתִי furro ablatum; Genes. 31. 39. pro גְּבָרָתִי cum Jod paragogico.

ה

רוּמִיה silens: Psal. 62. 2. duplex est Anomalia; pri-

157 RUDIMENTA

plicat Kimchi **הַחֲבִיאָה יְפֵה יְפֵה** *abscondit diligentissime.*

הַחֲבֵה *abscondere se*, 2. Paral. 7. 12. Infinit. Niphal a **הַכְּבָא** *A mutato in הַהָ*.

הַחֲרֹלֶתִי *an desisterem?* Jud. 9. 9. specialis est Anomalia, ubi ה duplice fungitur munere, & est characteristicum Conjugat. Hophal, & est interrogatum: quidam autem volunt esse ex Hiphil, pro **הַחֲרֹלֶתִי**. Vide Cornelium Bertramus.

הַחֲטִי *ad peccandum inducere*, Jerem. 32. 35. cum Apocope נ, pro **הַחֲטִיא**: idem judicium de **הַחֲטִי** 2. Reg. 13. 16.

הַחֲשֹׁו *silete*, 2. Reg. 2. 3. pro **הַחֲשֹׁו** Imperat. Hiphil.

הַטְמָאָה *polluta est*, Deut. 24. 4. forma est composita ex Hithpahel, & Hophal cum Syncopa literę ת, pro **הַטְמָאָה**.

הַחְבָּרָךְ *an consociaretur tibi?* Psal. 34. 20. ex Puhal specialis Anomalia pro **הַחְבָּרָךְ**.

הַנִּינִיקָה *lacta eum*, Exod. 2. 9. secunda persona femin. Imperativi Hiphil a נק pro **הַנִּינִיקָה**.

הַיּוֹצֵא *qua egreditur*, Deuter. 28. 57. cum defectu א pro **הַיּוֹצֵא**, quod contractum pro **הַיּוֹצֵא**.

הַפְּכָבָם *lavari*, Levit. 13. 56. est forma composita ex Hophal, & Hithpahel, ת contracto in כ per Dages, pro **הַפְּכָבָם**.

הַכְּבָעָה

GRAMMAT. HEBR.

158
terę ת formativa Hithpahel, & Kibbutz ex Hophal ascito, pro **הַתְּרִשְׁנָה**:

הַהִימֵר *an mutavit?* Jere. 2. 10. cum Jod inserto post Tzere, quasi esset a **יִמְרָא**.

הַזְּבִישׁ *pudefecit*, Jes. 30. 5. Præter. Hiphil forma composita a כויש, & ex Quiescentibus prima Jod, pro **הַבִּישׁ**.

הַהִיא *eſio*, Job. 37. 6. ה in נ commutato ad formam Chaldaicam; pro **הַהִיא**.

הַאֱלֹרֶת *nasci*, Ezech. 16. 4. compositam habet formam ex Infinit. Kal **לְרֹתָה**, & Hophal; Dages autem est euphonicum; a radice **יָלֵךְ**.

הַמְצָא *educ*, Genes. 8. 17. Imperat. Hiphil Verbi נצָא, ubi prima radicalis communem analogiam imitatur; Vau autem legendum est per Jod; quasi sit נצָא, sicut dicitur **הַמְצָא**.

הַוּשָׁר *dirige*, Psal. 5. 9. Imperat. Hiphil Verbi שָׁר juxtapta formam analogam; sed Masorethæ legendum admonent, **הַוּשָׁר**.

הַוּכָו *purificate vos*, Jes. 1. 16. Imperat. Hithpahel à litera characteristica ת in ו contracta pro **הַוּכָו**, vel potius **הַוּכָבוֹ**.

הַחֲבָאתָה *abscondit*, Jos. 6. 17. nota generis feminini est geminata, quasi **הַחֲבָאתָה** *abscondit*, etiamque *abscondit*; pro **הַחֲבִיאָה**, idest, ut ex-

pli:

159 R U D I M E N T A

Tzere. Tzere enim ultimæ syllabæ, non præcedentē Kametz, mutatur in Sceva.

הַסְתָּה *incitavit*, 1. Reg. 21. 25. pro Hiphil a סֹתָה, vocali longa Chirek in brevem, & Dages resoluta.

הַעֲרָתָה *contestatus es*, Exod. 18. 23. cum simplici Pathach sub ה formativa Hiphil propter sequentem gutturalem, quæ Sceva compositum ante se aduersatur; pro הַעֲרָתָה a radice עֲרוֹד.

הַעֲבָרָת *traduxisti*, Jos. 7. 7. cum Tzere sub ה loco Pathach. Est enim Præterit. Hiphil.

הַעֲוֹהֶה *obfirmavit*, Proverb. 7. 13. sine Dages euphoniaz caussa, pro הַעֲוֹהֶה a עֹו.

הַעֲלָה, *oblatus fuit*, Jud. 6. 28. habet Cholem latioris pronunciationis caussa ob sequentem gutturalem; pro הַעֲלָה.

הַעֲשֵׂה *qui factus est*, Job. 41. 24. Participium Pahulex speciali Anomalia sine Jod. Est enim loco עֲשֵׂה; cuiusmodi est & illud ibid. 15. 22. וְצִפְאָרָה *exploratus, pro* צִפְאָרָה.

הַעֲשֹׂה *fieri illud*, Ezech. 43. 18. ה habet Sægol occulta plane de caussa; pro הַעֲשֹׂה. Est enim Infinit. Niphal.

הַפְתִּיחָה *fatuum agis*, Proverb. 24. 28. formam habet compositam vel ex duabus Conjugationibus, vel ex duabus radicibus. A פְתִּיחָה enim in Pihel dicetur פְתִּיחָה, cui ה adjectum est ex Conjugat. Hiphil; aut ex פְתִּיחָה, & פְתִּיחָה in Conjugat. Hiphil.

GRAMMAT. HEBR.

158

הַכְּנָנוּ *comparavimus*, 2. Paral. 29. 9. cum Syncopa radicalis נ, & ad formam analogam pro הַכְּנָנוּ, *הַכְּנָנוּ*, a כּוֹן. quod pro הַכְּנָנוּ, a כּוֹן.

הַלְּאָתָה *fatigavit*, Ezech. 24. 12. contractum in ה pro הַלְּאָתָה, ubi & ה cum Sægol, quasi sequeretur gutturalis, a לְאָתָה.

הַמְּפֻכָּה *deprimuntur*, Job. 24. 24. Hophal a radice הַמְּפֻכָּה, pro מְפֻכָּה.

הַמְּזֹחִים *qui morte afficiebantur*, 2. Reg. 11. 2. scriptum est literis ה, & מ transpositis, & legendum est, ut notant Masorethæ, a מות הַמְּזֹחִים, a מות.

הַמְּנַכְּבָת *multiplicare vos*, Ezech. 5. 7. puto cum Kimchio esse Verbum infinitum, ab חַנְנָה, non autem a Nomine הַמְּנַכְּבָת, quia hujusmodi Nomina retinent Cholem cum affixis.

הַמְּסִיָּה *liquefecerunt*, Jos. 14. 8. habet formam Chaldaicam, pro הַמְּסִיָּה; a מְסִיָּה.

הַמְּצִירָה *exhibui te*, 2. Sam. 3. 8. cum Jod in medio ad formam Quiescentium ה, & defectu ה formati primæ personæ, pro הַמְּצִירָה.

הַמְּמַצְּאִים *qui inventi sunt*, Esth. 1. 5. cum Sceva sub secunda radicali præter normam, pro נְמַצְּאִים, cuius generis duo alia sunt, unum Ezech. 20. 30. נְמַצְּאִים polluti, alterum Jos. 10. 17. נְתַבְּאִים absconditi; quæ R. Jacob scribit esse ex terminatione Tze-

הַרְחִי *venite*, Jes. 21. 14. duplex Anomalia; prima est **ה** radicalis tertia expressa per Jod; altera **ה** ab initio loco **א**; est enim pro **אָתָּה**; vel potius **אָתָּה** ab **אָתָּה**.

הַרְחִיבְנִי *num bona eris?* Nah. 3. 8. Futur. Hiphil **הַרְחִיבְנִי** pro **יָטַב**, Chirek longo in Sceva commutato acceleranda pronunciationis causa.

הַחֲפֹקְרִי *recensisti fuerunt*, Num. 1. 47. forma est composita ex Hóphal, & Hithpahel: ubi præterea est Kametz loco Pathach, & Dages; dicendum enim Analogice erat **הַחֲפֹקְרִי**.

וְאֶבְסַף *operui te*, Ezech. 16. 10. Vau Hippuch habet præter morem Pathach ante **א** pro Kametz: cui simile 2. Sam. 1. 10. **וְאֶמְתַּחַתָּהוּ** *occidi eum*.

וְאֶגְעַלְלֵךְ *calceavi te*, Ezech. 16. 10. cum Pathach loco Kametz. Pathach enim in Futuro Kal producitur cum affixis in Kametz.

וְאֶעֱגַּה *affligam*; 1. Reg. 11. 39. crasis est pro **וְאֶעֱגַּה**.

וְאֶעֱשֵׂר *ditatus sum*, Zachar. 11. 5. contractum est, pro **וְאֶעֱשֵׂר**.

וְבָאתְךָ *ingredieris*; 2. Sam. 14. 3. cum Sceva in fine, quod in his Verbis inusitatum est: cui simile habetur 1. Reg. 17. 13. **וְרוֹצִיאָתָה** *afferis*.

וְבָנִיתְךָ *adificabis*; Proverb. 24. 27. sine Kametz:

dicitur **הַפְתָּחִית**, & a **פָתָח** est, & hinc videtur esse forma mixta. Plura sunt de hac voce apud Eliam in libro *Harcabba*; & apud Aben Esra, qui perperam contendit **ה** esse admirativum: litera enim non quam præponitur **ה** interrogationis, aut admirationis. **הַצְטִירָנוּ** in *viaticum accepimus*; Jos. 9. 12. est unicum ad formam analogam cum mutatione, & transpositione literæ characteristicæ Hithpahel **ה**, pro **צְוָרָנוּ**, a **צְוָרָה**.

הַצְפִּינָה *abscondere eum*, Exod. 2. 3. cum Dages Euphonico sine ulla causa, pro **צְפָנָה**; a **צְפָן**.

הַקְצֹות *detrahere*, Lev. 14. 43. retinet Chirek ad formam Præteriti; pro **הַקְצֹות** Infinit. Hiphil a **קְצָה**.

הַרְכָּבָה *multiplicare*, Genes. 3. 16. retinet Kametz ex terminatione Præteriti; inde cum Pathach legitur ad formam Nominis constructi 2. Sam. 14. 11. **מִרְכָּבָה** ne multiplicetur, pro **הַרְכָּבָה**, vel **הַרְכָּבָות**, Infinit. Hiphil.

הַרְכִּיבָה *sublatus est*, Dan. 8. 11. cum Jod Epentheticus, vel in mutatione est, & transpositum, pro **רָם**; a **רָם**;

הַרְצָחָה *acquiescit*, Levit. 26. 34. contractum est in **רְצָחָה** *הַרְצָחָה* a **רְצָחָה**.

הַשְּׁמָה *præshema* Levit. 26. 35. Vide vocem.

הַשְּׁעָה *respice*, Psal. 39. 14. formam habet a **שְׁעָה**, significationem autem a **שְׁעָה**; pro **עַשְׁעָה** per Apostopem, quod loco **הַשְׁעָה**.

pro Kametz, quod compensare debebat Dages ejus, ne duo Kametz concurrerent; est insuper Syncopa literæ ח, pro וְהַחֲתָרֶת. Kametz autem secunda radicali est propter accentum: huic simile est וְהַגְּמָרֶת, consolabor me, Ezech. 5. 13. pro וְהַתְּנִחֵת.

וְהַיְתָה ερις, 2. Sam. 14. 2. cum Sceva in fine, quod ratissimum est in Verbis Quiescentibus Tertiaה; sic עַשְׂתָה fecisti, Genes. 3. 13.

וְהַנִּיחָה ϕ collocetur, Zach. 5. 11. habet formam compositam ex Hiphil, & Hophal. Chirek enim est ex Hiphil, & Kibbutz ex Hophal pro נְהָרָה a radice יִנְחָה.

וְהַקְאָתָה ϕ evomes illud, Proverb. 25. 16. mixtam habet formam ex Quiescentibus tertia נ, & ex Quiescentibus secunda: ex illis enim assumptum est Tzere, ex istis Cholem, pro וְהַקְאָתָה a radice קַיָּה.

וְהַחֲנֹעַשׁ ϕ concutiantur; Jerem. 25. 16. pro וְהַחֲנֹעַשׁ, Cholem assumpto ex forma Puhal.

וְהַתְּנִבְתִּי ϕ prophetabis; 1. Sam. 10. 6. נ ad formam Quiescentium ה mutato in י, pro וְהַתְּנִבְתִּי.

וְהַיְתָה ϕ vivat illa; Exod. 1. 16. juxta Kimchium pro חַיָּה: quidam deducunt a חַיָּה, quasi dicendum fuisset חַיָּה ad formam סְבָה, unde Dages, & vocalis brevis in longam coaluerint. Sed literæ י, & ו, ut ait Aben Esra, in fine nunquam sunt radicales.

וְהַקְתָּאת ϕ peccavit, Exod. 15. 16. Aben Esra, & Kimchi putant esse contractum pro וְהַטְּאָה, sed cum

metz: debet enim esse masculinum בְּנִין.

וְבִתְקָומְתִי ϕ in insurgentes contra te; Psal. 139.

21. Particip. cum Syncopa literæ מ, ne quatuor literæ serviles ab initio thematis concurrent; pro וְבִמְחֻקּוּמְמִיקָה.

וְפִסְכָּבָנְתָרְאָתָה ϕ piscabuntur eos, Jer. 16. 16. cum Apharesi ה characteristici pro רְאֵג וְהַרְגִּינּוֹת a: quidam sumunt pro Præter. Pihel, pro דִּינּוֹבָה.

וְרָאֵנְיוֹת ϕ retro abjecerunt, Jes. 19. 6. De hae voce variæ sunt Rabbinorum sententiaz. R. D. Kimchius censet, ה aliunde advenisse, & נ vicem generæ characteristicæ Conjugationis Hiphil, quia, inquit, litera Epenthistica, que legatur, media in dictione occurrere non solet. R. Moses Davidis frater, ה esse interrogationis; cui opponitur Elias, literam וְהַ interrogationalis nunquam præponi. Alii denique existimant esse formæ Hebraicæ, & Chaldaicæ. Nam Chaldaei pro ה in Hiphil usurpant נ. Quidquid sit, vox hæc est loco וְהַגְּנִיחָה.

וְהַגְּנִיחָה ϕ meditari; Jes. 59. 13. habet Cholem ab initio loco Kametz, pro הָגְנִיחָה, cui simile ibidem concipere.

וְהַשְׁבָּזָתִים ϕ collocabo eos, Zach. 10. 6. prima persona Præterit. Hiphil habens formam compositam, ex יְשָׁבָה; unde esset שׁוּבְּזָתִים, & ex הַשְׁבָּזָתִים, unde dicetur הַשְׁבָּזָתִים. Chirek autem accelerandæ pronunciationis caussa est correptum in Sceva. Hanc Anomaliam imitatur וְהַטִּיבָּתִי ϕ beneficiam, Ezech. 36. 11.

וְהַטְּהָרָה ϕ purificabunt se; Num. 8. 7. cum Sægol

¹⁶⁵ RUDIMENTA
est pro וַיְהִי a יָגֵן: sic ibidem 53. וַיְרֹא & projecta
runt pro וַיְרֹא, a יָרָה. 8. moveat et his similes rurum

וְיָמִים וְcoxit, Genes. 25. 29. Daghēs præter necessitatē in vocalem longam commutato pro וַיַּזֶּה a; simile huic 1. Paral. 20. 3. יְשִׁיבָה serra dissegit, a נְשָׁר.

לְיִחְיָה ו expectavit, Genes. 8. 10. cum Aphæresi
Jod radicalis pro לְיִחְיָה, a לְ.

incalescabant, Genes. 30. 38. ubi secundum Aben Efra Jod est cum Sægol propter sequentem gutturalem. Est enim loco יְהֹמָן a יְהֹמָן, sicut dicitur יִשְׁבֵן.

וַיִּחְמֹנֵה ut incalescerent; Genes. 30. 38. cum Jod no-
ta generis mascul. pro **וַיִּחְמֹנֵה** חַטָּם a; cui simile
1. Samuel. 6. 12. **וַיִּשְׁרֹנֶה** פְּרִזְבָּת recta contenderunt pro
וַיִּשְׁרֹנֶה.

¶ pulchra erat, Ezech. 31. 7. contractum est,
pro a פָּנָי ad formam בְּשָׁרֶם.

וַיַּשְׁבַּח & posuit, Genes. 50. 26. forma quasi est petita a **וַיִּשְׁבַּח**, sed significatio est a **וַיִּשְׁבַּח**, & ponitur loco **וַיַּשְׁבַּח**: quidquid dicat Kimchius, qui existimat esse pro **וַיַּשְׁבַּח** & positus fuit: **וַיִּשְׁבַּח** quidem Genes. 24. 33. est pro **וַיִּשְׁבַּח**.

וַיַּכְתֹּם contuderunt eos ; Num. 14. 45. formam
habet quasi a נְכָתָה Chirek in Sceva

GRAMMAT. HEBR. 164

sequatur Nomen masculinum פָּעַל populus tuus, &
quo genere discrepat חֲטֹאתָה, censeo, sumendum
esse pro Nomine, peccatum est populi tui.
חֲטֹאתָה & everram eam, Jes. 14. 23. prima
persona Præteriti Pihel Verbi quatuor literarum, cu-
jus thema alii ponunt נְתִן, geminata prima, & ter-
tia, alii טְנִין media geminata; nonnulli denique
תְּנִין.

וַיָּחֶבְכִי amavit eum; 1. Sam. 18. 1. pro
וְאֶרְבָּה.

וַיַּעֲצֵל *& seposuit*, Num. 11. 25. contractum est pro
וַיַּעֲצֵל.

וַיָּאֹתֶן וְיָאֹתֶן & veniet : Jes. 41. 25. contractum pro **וַיָּאֹתֶן**
quod loco **וַיָּאֹתֶן ab**.

וַיָּאִרְיוּן & convenerunt, Jes. 41. 5. הַ radicali mutato in י, & addito ג paragogico, pro אֶתְהֹן a radię sic Psal. 36. 8. יְהִי־יְהִיон confident, pro יְהִי־יְהִיון & Psal. 78. 44. יְשַׁתֵּחַ pro יְשַׁתְּיוּן, bibent, & Jes. 26. 12. יְהִי־יְהִיון videbunt, pro יְהִי־יְהִיון.

וַיִּבְשֶׂה *arefecit ipsum*, Nah. 1. 4. Futurum P
hel cum Apocopa ⁹ radicalis pro **וַיִּבְשֵׁה** a
cui simile 2. Paral. 32. 30. **וַיִּשְׁרֹם** ⁹ recta dedux
eos, pro **וַיִּשְׁרַב**.

וַיָּגֹר וְמִשְׁתִּיאָ אֱלֹהִים , Thren. 3.33. contractus
est

præter morem, pro וְלֹנֶה a radice לָוּן.

וְ residuus ego, Ezech. 9. 8. cum Epen-thesi נָ, & Pathach loco Kametz, pro וְשַׁאֲרָם. Est enim Participium, a שָׁאֵר.

וְ diffuximus, Jes. 64. 5. Dages mutato in vocalem longam; pro וְבָלְלָה, a radice בָּלָל.

וְnbulah, & confundamus, Genes. 11. 7. pro נְבָלָה cum הַ paragogico, & Cholem mutato in Sceva: quidam putant, esse tertiam personam femininam Præteriti Niphal pro נְבָלָה confundatur, ex terminacione Tzere; alii autem primam Futuri Hiphil pro נְבָלָה cum הַ paragogico, a radice בָּלָל.

וְ abscondetis vos, Jos. 2. 16. excluso נ radicali, pro וְנַחֲבֹתָם. Huc referendum & וְנִטְמַתָּם Lev. 14. 43. polluti estis, pro וְנִטְמַתָּם, a radice טָמֵא.

וְ expiabitur; Deut. 21. 8. compositam habet formam ex Niphal, & ex Hithpahel; הַ characteristico contracto per Dages in primam radicalem כּ, pro וְנַחֲפֵר, quod rursus pro יְחִפֵּר, quod rursus pro יְחִפֵּר.

וְ adjungite vos, Jere. 50. 5. Imperat. Niphal cum כּ characteristico pro וְהַלְלוּ; quidam tamen per Præteritum explicant; a radice לה.

נְפָלָאתה admirabilis fuit; 1. Sam. 1. 26. habet for-

correpto; sed est a radice בְּתַת. Aut vocalis longa Kametz resoluta est in brevem, & Dages. Est enim pro וְיִתְחַנֵּן. Huc refer וְיִתְחַנֵּן & contriverunt. Deut. 1. 44.

וְ ad murmurandum incitaverunt; Num. 14. 36. ubi Kametz in vocalem brevem, & Dages resolutum est, a radice לוּן: cui simile Proverb. 4. 21. וְיִלְוִין recedere faciens, a radice לוּן.

וְ erudiet me, Jes. 8. 11. cum Dages Eu-phoniae caussa: unde quidam perperam Præteritum Pihel esse arbitrantur. Præterito enim convenit affixum נִי; Futuro autem נִי, a radice נִי.

וְירַב 1. Sam. 15. 5. secundum duplē significatiō-nem a dupli potest derivari radice: si explices, וְinsidiatus est, est Futurum Pihel ab אַרְבָּה, facta con-tractione, pro וְיִאַרְבָּה, vel potius Futurum Hiphil, pro וְיִאַרְבָּה: sin autem וְcertavit, erit Futurum Hi-phil a radice דּוּבָה.

וְ venit, Deut. 33. 21. literis radicalibus transpositis; pro וְיִאַתָּה ab אַתָּה. וְתַמָּה

וְ absoluti sunt, Deut. 34. 8. pro וְתַמָּה, ubi etiam Dages sublatum est, Futur. Niphal a תַמָּה. Unde Psal. 102. propter pausam dicitur וְתַמָּה.

וְכֻמְחָה וְ irritabat eam, 1. Sam. 1. 6. deficit Mappik, pro כֻּמְחָה.

וְלֹנֶה וְ commorabitur, Zach. 5. 4. cum Segol præ-

וַתִּשְׁנֶה $\aleph$ levabunt; Jer. 9. 18. נ radicali abjecto pro וַתִּשְׁנֶה; & Ezech. 23. 49. est cum Epenthesi Jod ad formam Quiescentium ה. תִּשְׁנֶה portabit; a נָשָׁה.

וַתֵּצֶב $\aleph$ stetit: Exod. 2. 4. insignis est Anomalia, prima litera radicali Jod præter morem abjecta sine ulla compensatione; & ה Futuri characteristicum cum Tzere, pro וַתֵּצֶב, a radice יְצָב.

וַיְרֹה Jes. 30. 24. quidam derivant a וַיְרֹה, & censem, esse Participium passivum Pihel, quod alias inusitatum est, Cholem exhibito loco ejecti Dages, & explicant per ventilatum; alii radicem faciunt וַיְרֹה; & Pahul esse dicunt Kal pro וַיְרֹה; compressum.

ה

חֲטָאִים peccantes, 1. Sam. 14. 33. ad formam Quiescentium ה cum נ redundante pro חֲטָאִים; cui simile est קְרָאִים clamantes, Psal. 99. 6. pro קְרָאִים.

חַמְצִתוֹ fermentari illud, Hos. 7. 4. Infinit. Puhal cum ה paragogico, pro חַמְצִתוֹ.

חַפּוֹת gratiam facere; Psal. 71. 10. forma ex Quiescentibus tertia ה petita, pro חַנּוֹן: cui simile

ibi-

formam compositam ex פָּלָאָה, unde esset, & ex פָּלָה, unde formatur פָּלָחָה.

וַיְרִפְאֵי curantur; Ezech. 47. 8. Aleph quiescente ad formam Quiescentium ה, pro וַיְרִפְאֵי.

וּמְשֻׁתָּס cresceris, Malach. 4. 2. cum Chirek pro פְּשַׂתְּס, a radice.

וְצִמְתָּה sites: Ruth. 2. 9. cum Apharesi literæ radicalis ה, & cum Chirek ad formam Quiescentium ה, pro צִמְתָּה; a צִמְתָּה.

וְקָרָאתִי vocabis, Jer. 3. 4. cum Jod redundante.

וְעַזְמָה exaltabitur; Zach. 14. 10. cum Epenthesi literæ נ; pro וְרָמָה רָם: huc etiam pertinet קָנָס surgit. Hos. 10. 14. pro קָנָס.

וְשַׁבְתָּה revertetur, Ezech. 46. 17. ad formam Chaldaicam desinit in ה, pro וְשַׁבְתָּה שַׁבָּה a וְשַׁבָּה.

וְתִבְזֹאֵה adveniat; Jes. 5. 19. tertia Futuri feminin. cum ה paragogico præter morem; pro תִּבְזֹאֵה, huc refer וְתִבְזֹאֵה וְתִבְנֹאֵה venias, cum Jod redundantem; quod præterea compositam habet formam ex secunda Præteriti בְּתִבְנֹאֵה, & Futuri תִּבְנֹאֵה.

וְתַעַלְלֵי ascenditis, Ezech. 16. 3. pro וְתַעַלְלֵי ex Kal: quidam autem referunt ad Niphal, pro וְתַעַלְלֵי; sed haec Conjugatio est inusitata in עַלְלֵה.

וַיִּתְשְׁנֶה

172 **לְרֹתֶךָ** *impellantur*; Jerem. 23. 12. Futurum Niphal cum Pathach loco Kametz, & accentu in penultima præter morem, a **רֹתֶךָ**.

רַשְׁנָה *in cinerem redigat*; Psal. 20. 4. habet ה paraagogicum præcedente Sægol præter morem; a **רַשְׁנָה**. **וְרֹתֶךָ** *erit*, Eccles. 11. 3. miræ est Anomalia cum נ paragogico ab **הָרֹתֶךָ**, a quo est Futurum per Apocopem, pro **וְרֹתֶךָ**.

רַיְלִילָה *ejulabunt*; Jes. 52. 5. cum ה litera characteristicæ Hiphil expressa, pro **רַיְלִילָה**; a **יְלִילָה**.

רַעֲטֵת *notum feci*, 1. Sam. 21. 2. pro **הַרְעָתִי**.

רַיְמָא *jaciet*, Proverb. 11. 15. cum ה a radice **רַיְמָא** videbunt; Jes. 26. 11. cum Jod, quod datum est ex ח; pro **חַזְוֹן** a **רַיְמָא**. Huc refer **יְשֻׁתִין**; **רַיְמָא** *videbunt*; Jes. 26. 11. cum Jod, quod datum est ex ח; pro **חַזְוֹן** a **רַיְמָא**. Huc refer **יְשֻׁתִין**. Psal. 78. 44. **יְחִסּוֹן** Psal. 36. 8. & **יְשָׁלֵיא** Psal. 122. 6. & **יְרָבֵן** Deuter. 8. 13. pro **רַיְמָא**; & **יְרָבֵן** Psal. 36. 9.

רַיְמָה *terrefaciet eos*; Habac. 2. 17. pro **רַיְמָה** a **תְּחִתָּה**; primo Dages resolutum est in Chirek longum; secundo est Pathach loco Tzere propter pausam. **רַיְמָה** *souit me*; Psal. 51. 7. Præterit. Pihel cum Sægol sub prima radicali propter sequens Chateph Sægol pro **רַיְמָה**.

רַחֲנָה *miserabitur tui*; Jes. 30. 19. vocalibus transpositis; pro **רַחֲנָה**, a **חַנְנָה**.

רַיְהָ

ibidem 11. *vulnerare me a חַלּוֹתִי*; quamquam multi radicem faciunt **חַלָּה** *infirmum esse*.

רַסְתָּה *confidit*, Psal. 57. 2. tertia radicalis ה mutata est in י, & propter accentum retractum de more Sceva transit in Kametz; pro **חַסְתָּה** a **חַסְתָּה**. Hinc Deut. 32. 37. dicitur **חַסְתִּיו** *confiderunt* pro **חַסְתָּה**, ad cuius formam est **נְטוּנָה** *declinarunt* pro **נְטוּנָה** Psal. 73. 2. & **גַּפְעִין** *extenduntur*, Numer. 24. 6. pro **גַּפְעִין**.

רַטָּה

רַטָּה *obduxit*; Jes. 4. 18. cum Pathach ad formam Descentium ע, pro **רַטָּה** a **רַטָּה**.

רַטָּה

רַתְּנָה *obvenit mihi*; Job. 3. 25. pro **יְאַתְּנִי** cum Jod, quod est loco radicalis ab **אַתְּנָה**.

רַבְּכָנָה *benedicet ei*, Psal. 72. 15. habet ג Epentheticum pro **יְבָרְכָנָה**. Huc referto **יְסִובְבָנָה** circumduxit eum, Deut. 32. 10.

רַבְּשָׁתָה *exsiccari*; Genes. 8. 7. habet formam compositam ex ב secundum analogiam Verborum perfectorum, & ex ב ש juxta Anomaliam Quiescentium ב. Huic simile est Num. 14. 16. **יְכָלָתָה** posse; a **יְכָלָתָה**.

רַתְּנָה

פִּרְעָרָר castigare; Psal. 118. 18. Infinit. Pihel cum Cholem præter morem, pro **פִּרְעָרָר**.

פִּירְמִיטָה pulchrior effectus es; Psal. 45. 3. Præter. Puhal cum Kametzchatauph loco Kibbutz, & prima, & secunda radicali geminatis, a **פִּרְמִיטָה**.

פִּירְקַת persequatur; Psal. 7. 6. habet formam compositam ex Kal **פִּרְקַת**, & ex Pihel **פִּירְקַת**.

פִּירְשֵׁת exactorem aget; Psal. 55. 15. cum Apocopa ה, & ad formam Quiescentium נ pro **נִשְׁתָּה**, a **נִשְׁתָּה**.

פִּירְשָׁל decutit, Job. 27. 8. varientiunt Grammatici de hac voce. Alii deducunt a **לְשָׁל**, unde per Apocopen Futurum **לִשְׁל**; sed illud Verbum in Kal a-
ctivam significationem non habet: alii putant esse Futurum Hiphil ex eadem radice: ast per duplex Sægol formandum esset. Nonnulli denique, quorum sententia amplectenda, derivant a **לְשָׁל**, & Futurum Kal esse censem, vocali brevi, & Daghesh in vocalem longam contractis, perinde ac si secunda radicis esset gutturalis, pro **לִשְׁל**.

פִּירְעָזָעָשׂ commovebuntur; Jer. 46. 8. formam habet ex Puhal, & Hithpahel compositam.

ב

בְּרָכָה secundum præstolari, Hos. 6. 9. tertia radicallis ח mutata est in Jod, pro **בְּחָכָה**.

כיתרו

נוֹרָע notum faciet, Psal. 138. 6. pro **עֲדָע**: sed alii faciunt Futurum Pihel pro **עֲדָע**: noscet: Huc pertinet **יְטִיב** pro **יְטִיב** benefaciet.

יְכָרְבָּנָן honorabit me; Psal. 50. 23. cum Epenthesi literæ Nun, pro **יְכָרְבָּנָן**.

וּבְסִימָו operient eos; Exod. 15. 5. duplex hic est Anomalia; prima in Jod loco ה; secunda in affixo מָו: Est enim pro **מָו**.

וַיְלַרְתָּנוּ peperisti nos; Jerem. 2. 27. pro **וַיְלַרְתָּנוּ**.

וַיְלַכְרֹהּ capient eum; Proverb. 5. 22. pro **וַיְלַכְרֹהּ**.

וַיְמַאֲסִי liquefit, Job. 7. 15. media radicali ס in נ commutata pro **יְמַאֲסִי**, quod analogum est pro **סְמִינָה**, a radice **מַאֲסִי**: cui omnino simile **וַיְמַאֲסִי** liquefiant, pro **סְמִינָה** Psal. 58. 8.

וַיְמַצְאָנָה invenient eam; Jere. 2. 24. cum ג a Epenthetico; pro **וַיְמַצְאָנָה**: huc reserto **וַיְמַצְאָנָה** invenient me; Proverb. 1. 28. & ibidem **וַיְקָרָאָנָה** vocabunt me.

וַיְגַנְּבָה florescerit; Eccles. 12. 5. cum Epenthesi נ a radice **גַּנְבָּה**.

וַיְרַבֵּי irritum faciet; Psal. 141. 5. cum Apocope נ a radice **רַבֵּי**.

וַיְנַשְׁׁוֹרָה portabuntur, Jerem. 10. 5. cum נ paragogica, seu potius literis transpositis, pro **וַיְנַשְׁׁוֹרָה** a **נְשָׁוָרָה**.

ט

ad collocandum; Psal. 113. 8. cum Jod paragogico; a יְשָׁבֵב.

לְהַכֵּיל *ad consumendum*; Ezech. 21. 28. prima litera radicali elisa, pro **לְהַרְאֵיל**.

לְהַנִּפָּה *ad agitandum*; Jes. 30. 28. cum **ה** parago-
gico pro **נוֹתָר**: **לְהַנִּיפָּה** a.

לְהַפְּרִכָּם ut irritum faciatis vos; Lev. 26. 15. Chirek mutatum est in Scevaad faciliorem pronunciationem; pro לְהַפְּרִיכָם a radice פֹּר.

להשׁות *ad perendum*; i. Reg. 19. 25. Infinitivus
Hiphil a themate **שָׁהֵת**, extrito **N**, & prioribus
punctis transpositis, pro **להשׁאות**.

לְחִיּוֹת maxilla due; Deut. 18. 3. a singul. **לְחֵיָה**,
pro Chirek habet Kametz.

Pihel cum Sægol præter normam, pro **לְחִנּוּתָה**, a. **לְחִנּוּתָה**: ad gratificandum ei; Psal. 102. 14. Infinit.

לְתִתְמַעַן due tabulae, Ezech. 27. 5. formam habet
compositam ex plurali & duali, a לוֹחֶם.

לְרוֹת ad jaculandum, Psal. 64. 5. litera prima radicali Jod abjecta, pro לְרוֹת.

לָלֶת ad pariendum; 1. Sam. 4. 19. contractum est pro **יִלְרָה**: quidam positum contendunt pro **לָלֶת** ad ejulandum, a **וַיַּלְלֵת**: huic similis contractio est in **אֶחָת** pro **אֶחָת**.

174

sicut excellentia, Eccl. 2. 13. *specialis pun-*
ctatio, pro בירון.

צְפָה quasi velata; Cant. i. 7. mutatum est in
Jod, pro **בְּלִיה**, flens; **כַּעֲטָה**. Huc pertinent
speculans: **פְּרִיה**: fructificans.

בְּקָרְבָּכֶם *cum accederetis vos*, Deut. 20. 2. pro
כְּקָרְבָּנֶם.

בְּשִׁמְעָתוֹ cum audiret ipse; Jes. 30. 19. cum הַ pa-
ragogico, sequente affixo, pro בְּשִׁמְעָוֹן. Huc refer
מִירָחֹת 2. Sam. 3. 11. cum timeret ipse.

לְרָאִיב ad cruciandum; i. Sam. 2. 23. per Metathesin primæ, & secundæ radicalis, pro בְּרָאִיב, vel potius לְהָרָאִיב.

לְרֹאשׁ ad quærendum; Esra 10. 16. cum Jod E-
penthetico pro לְרֹאשׁ.

לְהַרְקָק ad comminuendum, z. Paral. 34. 7. ex spe-
ciali Anomalia retinet Tzere vocalem Præteriti, pro
לְהַרְקָק a radice **רַקָּה**.

לְהִירֹת *ad celebrandum*; Neh. 12. 8. Infinit. Hiphil
לְהִרּוֹת *a radice*. **יָרֵה**.

ablatum Kametz correptum est in Pathach.
inveniens, Cant. 8. 10. fæmin. Partic. in
ה specialis formæ pro **מִצְאָת**: **נִשְׁאָת**
 1. Reg. 10. 22. quæ contracta reperiuntur 2. Sam. 18.
 22. **מִצְאָת**, & **נִשְׁאָת** Esth. 2. 15.

collocans מושיב, Psal. 113. 9. cum Jod parago-
 gico; a ישב.

advertisens, Proverb. 17. 4. contractum est pro
כַּאֲזֵן.

plaudentes te, Ezech. 25. 6. extra omnem re-
 gulam, & rationem duas vocales brevissimæ continuo
 leguntur; pro **מְחַקָּה**, vel potius **מְחַקָּה**,

a peccando מְחַטֵּא; Gen. 20. 6. cum Apocopa ter-
 tia radicalis נ, aut est ad formam Quiescentium ה.

ab effluendo; Psal. 85. 4. cum Nun parago-
 gico præter morem, ex **מִיחָרָה**, vel potius **מִיחָרָה**:
 thema est **מִיחָרָה**.

jaculantes; Genef. 21. 16. Participium plur.
 Pihel contractum, tertia radicali ה in ו mutata;
 pro מְטֻחָם, **טֻחָה**, sicuti dicitur **חָנוּי** fissura &
 extremitates a **קָצָה**; **חָנוּה** & **קָצָה**

a descendendo me; Psal. 30. 4. cum Kametz
 longo loco Kametz Chatuph; quod indicat appositus
 accentus Metheg: **Obad. II.** & **Rufi** עֲמֹךְ

de hereditate tua. 2. Paral. 20. 11. spe-

לְרָא ad timendum; 1. Sam. 18. 29. cum Aphæresi
 primæ radicalis Jod, pro **לְרָא**; a יְרָא.

לְרָאָה ad aspiciendum, Ezech. 28. 17. cum ה pa-

ragogico, & tertia radicali ה mutata in ו; a רְאָה a

לְתִתְהָ ad dandum, 1. Reg. 6. 19. cum Nun para-

gogico præter morem, a תִתְהָ, quod a נְתִתְהָ.

מ

מְבַכֵּי adducens, Jer. 19. 15. cum Aphæresi literæ

Aleph a בְּאֵלָה.

מְבַעֲתָה perturbans te, 1. Sam. 16. 15. contractum

est pro **מְבַעֲתָה** ex forma מְבַעֲתָה

מְרִיכּוֹת cruciantes; Lev. 26. 16. abjecta media ra-

dicali, pro **מְרִיכּוֹת**, פְּרִיכּוֹת deducentes, Zach. 3. 7. accelerandæ pro-

nunciationis gratia cum Sceva ad formam Chaldæ-

cam loco Chirek. Est enim pro **מְחִילִיכִים**: **מְחִילִיכִים** hoc re-

fer 2. Paral. 28. 23. **מְחִילִיכִים** Jerem. 29.

8. & **מְחִצְרִיכִים** 2. Paral. 29. 28. quod etiam cum צ redundantæ scribitur.

מְזֻעָרָת vacillans; Proverb. 25. 19. Particip. Benoni

Kal a radice מַעַד cum Surek loco Cholem, & Ka-
 metz loco Sægol pro **מְזֻעָרָת**, aut **מְזֻעָרָת**.

מְוֹסֵךְ circumdatus, Ezech. 41. 7. propter accentum

mae radicalis נ pro מְאַלְפָנוּ Particip. Pihel.

מְקַלְלוֹנִי maledixit mibi ; Jer. 15. 10. compositum est ex קָלֵל & ex קָלָה , quod in Hiphil significat ignominia afficere ; enim est loco radicalis ה ; vel potius est forma composita ex Præterito male- dixerunt mibi ; & ex Participio ejusdem Verbi **מְקַלְלוֹנִי** maledixit mibi quisque .

מְקַנְנַתִּי nidificans ; Jerem. 22. 22. habet formam compositam ex Præterito Puhal קָנַת , & ex Participio מְקַנְנָת . Rabbi autem Jona Grammaticus nullam formam compositam agnoscit, sed duntaxat crasis vocalium, ut sit in תְּסֻתָּה , תְּסֻתָּה יִשְׁתָּחַת pro יִשְׁתָּחַת .

מְרַאֲשָׁתִי a cervicalibus ; 1. Sam. 26. 12. formata habet masculinam, & femininam, a radice רָאשׁ . **כָּרְבָּה** multiplicans , Ezech. 23. 33. sub formativa

Participii est Chirek pro Pathach extra omnem regulam ; est enim Participium Hiphil a רְבָה .

מִרְרָה a descendendo ; Genes. 46. 3. Infinitiv. Kal Verbi יַרְרָה cum ה paragogico ; cui similia sunt דְּעָה , לְרָה . Sed haec & alia potius Nominis, quam Verbi infiniti rationem habent .

מִשְׁתְּחוּטָם procumbentes ; Ezech. 8. 16. est formæ compositæ a Participio מִשְׁתְּחוּטָם , & a Præterito שָׁחָה a הַשְׁתְּחוּטָם .

ciale est Sceva sub Jod. Quando enim præpositio י Jod Scevato præponitur, tum Dages, tum Sceva Euphonie caussa auferuntur . Alterum observarunt Masorethæ Daniel. 12. 2. : בִּישָׁנִי e dormientibus pro מיישני .

מְלָאתִי plena ; Jes. 1. 21. cum Jod paragogico, & Chateph Pathach sub ultima radicali ; cui similia sunt שְׁרָתִי , גְּנֶבֶתִי , רְבָתִי , מְלָכִי , שְׁרָתִי , טְלֵבָאָה ab adeundo ; Amos 6. 14. Infinitivus Kal, qui habet ל , & מ conjunctum ex Chaldaica forma detrahens ; Psal. 101. 5. multiplex hic Anomalia . Primo est Jod paragogicum ; secundo Vau redundans ; tertio Cholem correptum in Kametz Chatuph . Analogice enim dicendum est juxta formam Philosophi : cui aliqua ex parte simile est ?

מְלֹוֶשֶׁן : cum Pathach murmurantes ; Exod. 16. 4. cum Pathach & Dages præter morem , loco מְלֹוֶשֶׁן a radice לְוָן .

מְבָאָץ irritatur ; Jes. 52. 5. est formæ compositæ ex Puhal , & Hithpahel . Dages enim in Nun denotat literam characteristicam Hithpahel ת abjectam ; Cholem autem , & Kametz repræsentant formam Puhal .

מְפִתִּית incitans , Jer. 43. 3. Tzere correptum est in Pathach , & Dages pro מְסִיחָה a radice סִיחָה docens nos ; Job 35. 11. cum Apharesi pri-

sectorum, & abjecto Dages, quasi חַלְלָה, a radice חַלֵּל: huic simile נִחְנָתָ grata es, Jerem. 22. 23. pro נִחְנוֹת.

נִחְמִים *incalescentes*; Jes. 57. 5. Particip. Niphal pro נִחְמִם a radice יְהִם, quasi Jod quiescat in Tzere, ut sit in Hiphil huiusmodi Verborum.

נִכְאָר percussi sunt; Job. 30. 8. cum Epenthesi א, pro נִכְאָר, a radice נֶכֶּה. Potest etiam esse a פְּאָר, quasi afflictissimi sunt; & Dages in נ erit euphonium; cum in primo themate sit characteristicum.

נִסְבָּה circumdata. 1. Paral. 10. 15. cum Chirek in medio pro Pathach. Est enim loco נִסְבָּה.

נִסְחָה attolle; Psal. 4. 7. Imperativ. Verbi נִשְׁחַת, נ mutato in ח, & ש in ס, pro נִשְׁחָה, quod legitur Psal. 10. 12. & hoc rursus pro נִשְׁחָה.

נִעְשָׂה excitatus fuit; Zach. 2. 13. Præter. Niphal cum Tzere loco Kametz; a radice עָשָׂר.

נִפְלָאת admirabile fuit; Psal. 118. 23. est contrarium in ת, pro נִפְלָאת: hinc 1. Sam. 1. 26. legitur נִפְלָאת cum duplice nota generis feminini augendas significationis gratia; sed altera in ת mutata; a פְּלָא.

נִפְצָר dispersi estis; Ezech. 11. 17. cum duplice Cholem pro נִפְצָרָת a radice פְּצָר: huic simile ibidem 20. 43. נִקְטוֹתָם fastidio eritis.

נִזְמָן acquiescamus; Genef. 34. 15. speciale est cum Cholem a radice יִתְחַזֵּן; & sic ibidem 23. legitur cum ה paragogico נִזְמָן; & 22. יִאֱתֹה.

נִזְרָר maledicti; Mal. 3. 9. Participium Niphal cum Tzere dilatanda pronunciationis causa; pro נִזְרָר a radice אֲרָר.

נִזְנָל contaminati sunt; Thren. 4. 14. formam habet compositam ex Niphal, & Puhal; ג enim est ex forma Niphal; reliqua ex Puhal; a נִזְנָל.

נִגְלָה revelare se; 1. Sam. 2. 27. Infinit. Niphal cum Nun characteristico Præteriti; pro חַגְלָה: hic pertinet נִקְרָא 2. Sam. 1. 6. quod est etiam cum נ loco ח; & נִגְלָות ibidem 6. 20.

נִגְנָה cedendo; Judic. 20. 39. Infinit. Niphal pro נִגְנָה; a נִגְנָה.

נִגְרָד editi sunt; 1. Paral. 3. 5. est formæ compositæ ex Niphal, & Puhal, quasi ex ג, ו, יְלִדוֹ, & יְלִרְךָ.

נִסְרָרוֹ erudiantur; Ezech. 23. 48. Præter. Hithpahel assumpta litera ג ex Niphal pro ה, & elisa litera characteristica ת; pro חַתּוֹפָרוֹ a פְּסָרָה.

נִחְלָת profanata es; Ezech. 22. 16. ad formam per fe.

נְשָׁתָּה obſupfemus; Jes. 41. 23. Futur. Hithpa-
helcum Kametz in fine præter morem pro נְשָׁתָּה.

כ

ע

עַלְפָה laffus; Ezech. 31. 15. Participium Pahul
cum ה paragogico præcedente Sægol pro Kametz.
עַגְלָה consilium inite; Elsa. 8. 11. Imperat. Kal Ver-
bi cum Surek loco Sceva.

עֲשִׂוָתָם feci eos; Genes. 6. 7. cum defectu Jod pro
עֲשִׂיתָם.

עֲשִׂיתָם fecistis; Ezech. 33. 26. cum Nun loco
Mem, pro עֲשִׂיתָם generis masculini.

עַשְׂתָה fecit; Lev. 25. 21. est formæ contractæ in
ה pro עַשְׂתָה; cui simile קְרָאתָה etiam cum Epentheſi נ, aut ad formam Quiescentium נ.

ב

בָּ

פְּרַת fructificans, Genes. 49. 22. cum ב loco ה.
פְּרַתים & פְּרַתִים Simplices a singul. פְּרַת.

צ

צְבָא militia ejus, Jes. 29. 7. cum Aphæſi נ,
pro צְבָא נָה; ad formam Quiescentium ה.

עַמְרָתָנִי

נְקַבְצָנָה congregate vos; Joel. 3. 11. Imperat. Niphal
cum Nun characteristico Præter. pro קְבָצָנָה.

נְקַטָּה fastidit; Job 10. 1. cum Sceva accelerandæ
pronunciationis cauſa; pro נְקַטָּה, a קוֹט.

נְרָאָה visus; Num. 14. 14. Particip. cum Kametz loco
Sægol. Non enim potest esse tertia persona Præter. pro-
pter adjunctum Pronomen secundæ personæ; a רָאָה.

נְשָׁאָן exigentes: Nehem. 5. 7. cum Epentheſi נ
pro ב נְשָׁבָה a נְשָׁבָה.

נְשָׁדָן vaſtati ſumus; Mich. 2. 4. cum Kibbutz lo-
co Cholem. Est enim pro נְשָׁדָן. Quidam autem
volunt נְשָׁדָן quasi idem ac נְשָׁדָן
vaſtati ſunt a nobis; ſed hoc ſenſu incongruum; a שְׁדָן.

נְשָׁוָא tulerunt; Psal. 139. 20. cum נ paragogico;
ſeu potius metathesi Vau, & Aleph. Eſt enim pro
נְשָׁוָא, & ad formam Quiescentium נְשָׁוָא.

נְשָׁוֵי levatus; Psal. 32. 1. Participium Pahul ad
formam Quiescentium ה pro נְשָׁוָא.

נְשָׁנִי oblivisci fecit me; Genes. 41. 51. pro
נְשָׁנִי Præterit. Pihel a נְשָׁנִי.

נְשָׁתָה equalis eſt; Proverb. 27. 15. formam habet
compositam ex Niphal, & Hithpahel. Ex Niphal e-
nim affumptum eſt ג: prius autem Kametz eſt Eu-
phoniz cauſa pro Pathach & Dages: dicendum e-
nim erat נְשָׁתָה.

נְשָׁתָה

ת

רָאַת videre, Psal. 142. 5. definit in Tzere ad formam Chaldaicam, pro **רָאֵת**, vel **רָאֹת**.

רָאָמֹות alte; Prov. 24. 7. cum Epenthesi נ.

רְבָה multiplica; 9. 29. cum Səgol præter normam, pro **רְבָה** cum Tzere.

רְבָוִתִים due **רְבָוִתִים**; Psal. 68. 18. formam habet compositam ex plurali, & duali.

רְבִבוֹת contendisti; Job. 33. 33. cum Apharefi literæ characteristica Hiphil, pro **רְבִבוֹת**; a **רָוב**.

שׁ

שׁוּרְרָא tollere; Psal. 89. 10. cum apharefi literæ primæ radicalis pro **שׁוּרָא**. Huc refer Jerem. 42. 10. manendo pro **שׁוּרָב**:

שׁוּבְבָּחַץ perverit te, Jes. 47. 10. cum Səgol loco Tzere propter accentum ad penultimam retractum. **שׁוּבְנִי** reduc nos, Psal. 85. 5. Imperat. cum Jod redundante.

שׁוּשָׁתִי depredatus sum; Jes. 10. 13. Præterit. Pihel cum Cholem loco Chirek, & Dages pro **שׁוּשָׁתִי** a **שׁוּשָׁתָה**; aut habet formam compositam ex **שׁוּשָׁם**, & **שׁוּשָׁח**, quæ idem significant, ס in שׁ mutato: aut potius est ex forma Pohel.

שׁחרור

עֲמַרְתָּנִי exciderunt me; Psal. 88. 17. ultima radialis litera geminata est ad augendam significacionem: a **צְמַת**.

צְזַקְקִין effuderunt, Jes. 26. 16. cum Apharefi primæ radicalis a **צִקְקִין**.

כּ

קָאָבֶן surgit; Hos. 10. 14. cum Epenthesi קָאָבֶן pro **קָאָבֶן**.

קָם

קָבְבָּה maledictio; Num. 22. 11. Imperativ. a **קָבְבָּה** cum ה paragogico, ubi vocalis brevis, & Dages producta sunt in Kametz longum, pro **קָבְבָּה**.

קָחָם accepit eos; Hos. 11. 3. cum Apharefi primæ radicalis, pro **לְקָחָם**; huic simile **רָרָם** declinavit, pro יְרָם. Jud. 19. 11. & pro **קָחָה** Ezech. 17. 15.

קָחָתִי accipere; 2. Reg. 12. 9. cum Sceva prætermorem pro **קָחָתִי**.

קָוִימֵי vomite; Jer. 25. 27. Imperat. Kal a radice **קָוִים** cum Jod loco Aleph pro **קָאָבֶן**, sicut dicitur בָּאָבֶן: aut potius radix est **קָרָאנָה**, & tunc dicendum erat **אָבֶן**.

קָרָאָנוֹתִי vocate; Exod. 22. 20. cum duplici Apocope; primo ה, secundo Kametz pro **קָרָאָנוֹתִי**.

רָאָת

187 RUDIMENTA
tem: **חִימָנֵן** **חַסְפֵּין** **Exod.** 5. 7.
pro **תֹּסֶפֶן**.

תְּאַמְּנָה **nutrientur**, **Jes.** 60. 4. cum syncopa literæ
ג, quæ per Dages non compensatur; pro **תְּאַמְּנָה** ;
cui simile Ruth. 1. 13. **תְּעֻנָּה** **tardabit**.

תְּבֹאָה **veniat**; **Deuter.** 33. 16. cum duplice **ה**
paragogico, & priori mutato in **ה**: unde **Job** 22.
21. dicitur **תְּבֹאָה** **obveniet tibi**, cum **ה** paragogico
mutato in **ה** propter affixum: quidam autem compo-
sitam formam faciunt ex Præterito **בָּאָה**, & Futuro.

תְּבֹאָה. **תְּבֻשָׂוֹן** **quæretis**, **Jes.** 21. 12. cum Jod epenthe-
ticō, seu potius pro **ה**, a **בָּעָה**: cui simile **Job** 19. 2.
תְּגַזּוֹן **merore afficietis** pro **הָנִי** a radice **יִנְהָ**, & **Jes.**
40. 25. **תְּרַמְּמוֹנִי** **assimilabitis me**, pro **דְּמָה** 2; **תְּרַמְּמוֹנִי**.

תְּהִימָּנָה **persistunt**; **Mich.** 2. 12. pro **תְּהִימָּנָה** ;
Sceva in Sægol productum est, & Kametz propter
accentum ad Sægol translatum corruptum est in Sce-
va: a radice **הָבָט**.

תְּכַתָּ **addes**; **Proverb.** 30. 6. contractum est ad for-
mam Quiescentium **ה** pro **תְּכַתָּ** a radice **סַבַּת**.

תְּחִזְקָיָה **cursitas**; **Jerem.** 2. 36. ex forma Chaldaica
occultat primam radicalem **א** in Tzere, pro
תְּאַוְלָה; **וְאַחֲרָה** **diligam**, **Proverb.** 8. 16. &
moratus sum, **Genes.** 32. 4.

תְּחַשְּׁבִינִי

GRAMMAT. HEBR. 186
munera date, **Job.** 6. 22. cum Chirek ante
gutturalem Sceva composito notatam; a **שְׁחָרָה**.

qui procedit: **Eccles.** 10. 5. ad formam Qui-
scentium tertia **ה** pro **שְׁחִיאָה**.

tranquillus fui: **Job.** 3. 36. a **שְׁלָחָה**, tertia
radicali **ה** in **ו** commutata, pro **שְׁלִיחָה**.

desolare; **Ezech.** 36. 3. Infinit. Kal a radice
שְׁמָתָה forma petita a Quiescentibus tertia **ה**:

diffusi sunt; **Psal.** 73. 2. cum **ה** loco **ו**.

depredabor tē. **Ezech.** 32. 2. **ה** radicale
mutatum est in **א** pro **שְׁשִׁיתִיךְ**; a **שְׁשָׁה**.

posuit mibi; **Genes.** 4. 25. cum Kametz
longo ante Makaph præter morem.

שְׁוֹתָה **posuerunt**; **Psal.** 49. 15. vocalis longa conver-
sa est in Pathach, & Dages, pro **שְׁוֹתָה** a **שְׁרָתָה** ;
aut forma assumpta est a Deficientibus secunda;
quasi a **שְׁתָתָה**.

ת

תְּבָאָה **acquiesces**, **Proverb.** 1. 10. ubi prima radicalis
א est abjecta, & tertia **ה** in **א** mutata, pro **תְּבָאָה** .
תְּאַכְּלָה **comedet eum**; **Job.** 20. 26. transpositis
punctis pro **תְּאַכְּלָה**.

dexteram petetis; **Jes.** 30. 21. cum **א** lo-
co **ו** ab **וְיַמָּנָה**; dicendum enim erat **תְּאַמְּנָה**, aut sal-
tem

R U D I M E N T A

189 תְּרִנְלָתְּ ; ast obstat accentus in penultima.
אַזְוֹן *oblivisceris*; Deut. 32. 18. pro תְּנִשְׁרָה , vel
תְּשֵׁתָה . Prima enim ג deficere solet in Futuro , a
sic hinc תְּשֵׁה . Quidam radicem fingunt שִׁיה formæ
dicitur תְּהִיה ; & sicut per apocopam accentu retracto dicitur תְּהִי ,
dedisti תְּהִתָּה ; 2. Sam. 22. 41. deficit prima radi-
calis כְּתִתְהָה pro כְּתִתְהָה quod rursus loco כְּתִתְהָה .

שְׁמַע חֲכָם וַיֹּסֶף לְכָה .

G R A M M A T . H E B R . 188

תְּחַשְׁבּוֹנִי reputent me ; Job. 19. 15. ubi est nota
feminin. & terminatio Masculina , cui simile Ezech.
37. 7. וְתִקְרַבְתָּ appropinquarunt .

תְּמִתְהָה deleteas ; Jezem. 18. 23. pro תְּמִתְהָה vocalibus
transpositis ; ה autem mutatum est in Jod propter
Chirek . Quidam vero putant esse Futurum Hiphil ;
& Jod esse paragogicum additum formæ תְּמִתְהָה per
apocopem ; a תְּמִתְהָה .

תְּמִנְנָה conficiuntur ; Psal. 64. 7. Cholem correpto in
Sceva , & Dagles ejecto acceleranda pronuñcationis
cauſa pro תְּמִנְנָה a תְּמִנְבָּה . Hebraeorum alii censem
esse tertiam personam pro תְּמִנְמָוָה ad formam analo-
gam , Mem in Nun commutato ; praesertim cum præ-
cedat aliud Verbū tertia personā : alii , inter quos
principius R. Salomon , volunt ה esse loco כ , ut
sit תְּמִנְנָה abscondunt .

תְּעַבְּדָה coles ea ; Exod. 20. 5. pro תְּעַבְּדָה
transibis ; Ruth. 2. 8. cum Surek loco Cho-
lem ; cui simile תְּשִׁמְרָה custodiet eos , Proverb. 14. 3.
תְּפִצְזִחְיָה dispersiones vestrae ; Jere. 25. 34. cum
Chirek extra omnem regulam pro Tzere ante affixum
כְּ .

תְּעַלְנָה tinnient ; Jerem. 19. 3. a לְלִלְתָּה pro תְּעַלְנָה ,
quasi factum a גְּלִיל , quod non reperitur .

תְּרִנְלָתְּ affuefacio , Hos. 11. 3. Præterit. Hiphil cum
ה pro ה . R. autem Moses vult esse Nomen cum af-
fixa

<i>Cap. 17.</i>	61
<i>Cap. 18.</i>	63
<i>De Verbis Quiescentibus prima radicali Jod.</i>	
<i>Cap. 19.</i>	<i>ibidem.</i>
<i>Cap. 20.</i>	66
<i>Cap. 21.</i>	68
<i>De Verbis Quiescentibus secunda radicali. Cap.</i>	
<i>22.</i>	<i>ibidem.</i>
<i>Cap. 23.</i>	72
<i>Cap. 24.</i>	73
<i>Cap. 25.</i>	76
<i>De Verbis Quiescentibus ultima radicali N.</i>	
<i>Cap. 26.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Cap. 27.</i>	79
<i>Cap. 28.</i>	80
<i>Cap. 29.</i>	82
<i>De Quiescentibus tertia radicali ֤. Cap. 30.</i>	
<i>ibid.</i>	
<i>Cap. 31.</i>	86
<i>Cap. 32.</i>	88
<i>Cap. 33.</i>	90
<i>De Verbis dupliciter Imperfektis. Cap. 34.</i>	92
<i>De Verborum affixis. Cap. 35.</i>	106

SECUNDÆ PARTIS.

<i>De Nominum Constructione. Cap. 1.</i>	116
<i>De Syntaxi Pronominum cum Nominibus. Cap.</i>	
<i>2.</i>	121
<i>De Verborum Syntaxi. Cap. 3.</i>	124
<i>N</i>	
<i>De</i>	

INDEX CAPITUM

PRIMÆ PARTIS.

<i>D</i> E Litevis. <i>Cap. 1.</i>	<i>pag. 1</i>
<i>De Punctis, seu Vocalibus. Cap. 2.</i>	5
<i>De Daghes, & Mappik. Cap. 3.</i>	9
<i>De differentia Kametz brevis, sive Kametz Chatuph a Kametz longo, & a Cateph Kametz. Cap. 4.</i>	14
<i>De Accentibus, eorumque usu, potestate, & numero. Cap. 5.</i>	15
<i>De Nomine. Cap. 6.</i>	20
<i>De Pronomine. Cap. 7.</i>	27
<i>De Verbo. Cap. 8.</i>	36
<i>De Verborum Perfectorum Conjugationibus, ac prima eorum Kal. Cap. 9.</i>	40
<i>De secunda Conjugatione Pibel, & ejus Passiva Pubal. Cap. 10.</i>	44
<i>De tertia Conjugatione Hiphil, & ejus Passiva Hophal. Cap. 11.</i>	47
<i>De quarta Conjugatione Hitpahel. Cap. 12.</i>	50
<i>De Verbis Imperfektis, & primum de Deficientibus prima radicali ׁ. Cap. 13.</i>	52
<i>& Cap. 14.</i>	55
<i>De Deficientibus secunda litera radicali. Cap.</i>	
<i>15.</i>	57
<i>Cap. 16.</i>	60
	<i>cap.</i>

JOSEPHI PASINI

ORATIO

Ad S. Scripturam, & Linguas Orientales,

HABITA TAURINI,

Cum publica Studia instaurarentur

ANNO MDCCXX.

*Quæ ex alienis linguis veniunt, ab earum
linguarum hominibus querenda esse.*

Aug. de doctr. Chr. lib. 2. c. 14.

PN tam frequenti Sapientissimorum hominum conventu verba facturum duæ res potissimum multis de caussis, iisdemque gravissimis me commovent; ingenii infirmitas, & oneris impositi magnitudo; quarum utraque ut ubique infesta est; ita me hoc in loco præsertim angit, atque perturbat, in quo nihil omnino latere potest, judiciumque declinare. Video enim huc florem Italiam, Italiam dico? Europæ totius confluxisse; video celeberrimas orbis terrarum Academias magnam sui partem in hanc urbem misisse; novum video studiorum institutum Regis Munificentissimi splendore, & sapientia dignissimum; viros denique video omni eruditioñis, & scientiæ genere ornatissimos, quos cum tradita literis monumenta apud exteris, & barbaras etiam gentes commendant; tum universa litteraria Respublica tanquam patronos, & principes colit, ac veretur. Neque vero tantopere querendum videtur, hæc summa in illis esse, si in nobis essent saltem

N 2 me-

De Syntaxi Verbi substantivi היה Cap. 4.	131
De Syntaxi Verbi Infiniti. Cap. 5.	132
De Syntaxi Adverbiorum. Cap. 6.	135
De prepositionibus בְּלֹכַת, bachlam, & literis paragogicis אֲחִין, evehin. Cap. 7.	136
De Conjunctionibus וְ וְאַנְיָה. Cap. 8.	138
De Prosodia Metrica Hebreorum. pag.	138
Catalogus, & per brevis explicatio vocum fere omnium, quarum forma, & flexio in Bibliis Hebraicis est anomala.	145

JO-

guarum genera perdiscenda? singulæ cum veteres, tum recentiores excludendæ interpretationes? Hoc quidem immensi, atque adeo inutilis laboris opus esset; & rem per semet obscuram crassioribus tenebris accumulate. Quid igitur? scilicet, nisi fallor, in recto studiorum ordine, tanquam in cardine, tota res vertitur, quem si probe statim instituas, certa deinceps sponte sua feliciter consequuntur. Igitur ita statuo, Divi Augustini monitum ante oculos perpetuo habendum esse, ut quæ ex alienis linguis veniunt, ab eorum linguarum hominibus queramus; hoc est, ad autographos Codices statim contendamus, eosque unos Interpretes adhibeamus, quorum ope, & auxilio non quidem inanes controversiæ disceptentur, sed autographi ipsi probe intelligantur. Id cūjusmodi sit, paucis habete, & pro vestra humanitate diligenter attendite.

Qui ad linguarum ignorationem, in qua primis temporibus universa pœne versabatur Ecclesia, animo paulisper se referat, ei nihil mirum videbitur, tam paucos ex tanto Scriptorum numero fuisse, qui in sacris literis operam suam rite, recteque navaverint. Hebræos enim oderant fere omnes, atque ex inveterato in ipsam gentem Diis, hominibusque invisam odio, Hebraicos quoque Codices, unde in Ecclesiam omnis emanaverat veritas, odisse, abjicere, & palam insectari cœperunt. Cumque Judæorum percusstationibus, quibus arête premebantur, se facere satis non posse intelligerent, ad allegorias, ad reconditos sensus, ad confirmanda nascentis Ecclesiæ mysteria se contulerunt, ut callidam eorum in expoundendis Scripturis peritiam novæ religionis tradendæ simulatione honeste subterfugeren. Duo tantum fuerunt ex antiquis Patribus Origenes, & Hieronymus, præclarissima Ecclesiæ lumina, qui veritate Hebraica e gremio Synagogæ abrepta, omnem rem sacram nobis restituere; aberrantia hominum ingenia in rectum tramitem traduxerunt, iisque contra insul-

mediocria. Verum ita res sese habet, ut ego, qui neque usu satis, & ingenio parum possum, tenuis plane, ac obscurus cum disertissimis revera hujuscæ ætatis, & celeberrimis hominibus comparer, & simplices, ac rudes Orientis Musæ, quibus nullæ opes, nullæ facultates, exiguae faventium copiæ sunt, cum Tullio, Demosthene, Aristotele, Platone, Justiniano, aliisque gratiosissimis hominibus contendant. Cum vero illud animo attentius perpendo, ex tot, tantisque Sacrarum Scripturarum Interpretibus vix unum, aut alterum fuisse, qui a quamplurimis difficultibus, quæ in iis explicandis occurront, bene feliciterque sese expedierit; fere autem omnes cum in principiis, tam in conclusionibus ex iisdem deducuntur quam maxime inter se dissentire, ita provinciæ demandata mole labore, ut poene succumbam, & quid vobis in tanta virium mearum tenuitate spondendum sit, omnino ignorem. Alii enim alio sacra divini Spiritus eloquia vertunt, ac detorquent. Hic Græcos, ille Syriacos, nonnulli Hebraicos, plerique Latinos sequuntur codices. Romani Augustini, Hieronymi, Ambrosii, Theodoreti, Cassiodori, Marianæ, Bellarmini commentariis student; Heterodoxi Munsteri, Oecolampadii, Zuinglii, Lutheri, Calvini explanationes amplectuntur. Illi cum litteris traditam a Patribus, & Ecclesia doctrinam conjungunt; isti, omni rejecta doctrina, unis adhaerent litteris. Ex prioribus alius allegorias amat, alius eruditiores affectat, alius Theologica, & Philosophica perquirit, & magno se judice quisque tuetur; ex posterioribus alii ex Theodotione, Symmacho, Aquila, alii ex Masorethis, & plerique omnes ex ingenio suo interpretationes confictas populo venditant. Cum tanta sint in varietate, & dissensione constituti præcipui doctores, quid consilii capendum? quem texum consulas? cui ex Interpretibus des operam? Comparanda ne undique gentium magna librorum capia? depopulanda ne omnes Bibliothecæ? omnia lin-

reque Latinis vocibus exprimat, ut eandem verborum, sententiarumque vim, & rationem ubique servet, & Prophetarum mentem, quæ verbis ipsis impressa latet, nobis prorsus aperiat? Cujusque enim sermonis elegantia, tropi, figuræ propria sunt, modo syllabarum sono, modo vocationis ambiguitate, modo ipsa verborum positione formata, ut propterea quæ bene, copiose, ornataeque in una lingua dicta sunt, in alia suis verbis, suoque ornato spoliata suam quoque naturam exuant necesse sit. Hebraicus autem, ut est apud Chrysostomum, nescio quid Divine flagrantiae, nescio quid spirat suum, ac genuinum, quod in aliam dictionem nisi frigide duci nequit. Id si firmum, ratumque sit, quis non videt Hebraica autographa, unde exempla reliqua profluxerunt, ad Latinas exhedras necessario esse afferenda, ut cæcos illos scopulos, in quos sæpe Interpretes offenderunt, tuto, cauteque devitemus?

Age vero tu, qui Hebraica studia adeo contemnis, & vernaculae interpretationes tantopere amas, & commendas, quid sentis de inusitata illa, & insolenti apud LXX præpositionum, & particularium constructione ἀπὸ, ἐν, ἀσ, ὑπὲρ, ὅπ, ὡς, ἀλλὰ? quid de peregrinis, & Græcis Scriptoribus ignotis vocabulis ιαμέν, Νονιδ, χαρπαθά, χάσυ, θῶ? Quid de nova, & inaudita vocationis significacione δωρεά in Psal. 35. n. 7. θυμός in cap. Deut. 32. n. 33. & ἀρότρο, καὶ ἀντανακλάτος Gen. 1. n. 2. quæ damnatam antiquorum de Chaos sententiam confirmare videntur? Quo te Lexicographo, quo Græco præceptore expediens? Quid cum te de vocibus סלה, חניניכם, פליס, דוריים percunctabimur? Nihil horum profecto facile capies, nisi ab Hebreis, Arabibus, Syris, Chaldaëisque auxilium petas. Jam vero satis ne tibi opis putas ex Latinis exemplaribus, ut certo judicare possis, num legendum sit in capite Isaiae 40. malitia, an militia? Proverb. 24. lassus, an lapsus?

tantes Judæos arma tradiderunt. Eorum tamen opera obrectatorum calumniis, & inertia sæpe improbata est, fato quodam rerum optimarum, quæ adversario carere nequeunt. Sed cum veritas diu latere non possit, & per se ipsa, veluti Sol ex nubibus, emergat, tandem aliquando ipse quoque Augustinus, & Rufinus Antistes cum Hebraicis literis, tum earum cultori Hieronymo conciliati fate ri non dubitarunt, nullam ab eo suscipi posse re clam Scripturarum interpretationem, cui ad purissimos fontes & Hebraicos, & Græcos aditus non patet.

Et quidem, ut rem a suo principio repetamus, docti, & sapientis Interpretis munus est, eorum omnium, quæ de una in aliam linguam vertit, distinctam, exactamque reddere rationem, varias vocationis notiones exponere, vim sententiarum, & emphasis ostendere, orationis ordinem, nexum, & figuræ patescere, suam aliorum cum interpretationibus comparare, earumque differentias introspicere, & causas penitus cognoscere. Loquor enim de Interpreti, qui ad docendum vocatus sit, & Sacras Literas impigræ juventuti proponat, quem ita cum vulgo torpere, ut nihil in scholas afferat, nisi communem aliquam, & omnibus obviam interpretationem, cum miserum est, tum vero in tanta ceterorum studiorum felicitate minime ferendum. Quis autem Palæstinum dicendi genus a Latina oratione, supra quam dici, & excogitari potest, diversum, ita plane mihi reddiderit, ut nihil præterea postulandum videatur, cum ne ipse quidem Græcus, Syriacus, & Arabicus sermo, qui tamen ab Hebraico multo proprius distat, vim omnem sacrorum Bibliorum capere potuerit? Quis brevitatem Hebraicam, quis simplicem illum orationis stylum, quo sacra admodum delectantur Musæ, quis auxilium, tapinosim, hypallagen, paronomasiæ, onomatopejam, ellipsim, paragogem, quæ passim occurunt, ita dilucide, cla-

ro, quod de Hæreticis Marcionitis veteres tradiderunt Patres, eos ex unius particulæ autem detractio-ne in quibusdam Græcis, Latinisque exemplaribus ex cap. 3. D. Lucæ occasionem, caussamque atripiuisse ad abjudicanda eidem Lucæ duo præcedentia Capita, in quibus Christi Domini ortus, & pueritia describitur. Quid quod prava unius conjunctionis & expositiō sacerdotium Regi abstulit Melchisedeko? ut נָשָׁקְנָאֵרָלְעַמָּה, נְשָׁקָן, כָּאֵרִי, לְשָׁנָל, aliasque prope innumeras voculas præteream, ex quibus malitiosius assumptis Trinitatis mysterium, æternam Christi generationem, mortem, & resurrectionem impie Iudæi negarunt. Nihil ne igitur grave ad disputationem nobis suppeditant literæ Hebraicæ?

Audio nonnullos, qui Hebraicos Codices tum ipsa vetustate exefos, tum multorum audacia corruptos clamitant: quorum vetus calumnia cum a multis jam retusa fuerit, atque in primis a D. Hieronymo, qui ubique in suis scriptis veritatem Hebraicam appellat, ne vestra nimium abuti A. A. patientia videar, supercedendum censeo: eorumque potius obrectationibus occurrentum, qui nihil certi ex incerta, & multiplici Hebraicarum dictiōnū significatiōne colligi posse autumant. Quibus primum hoc præcipiendum videtur, ut caveant, ne Heterodoxis auxilia ferant, quibus depravatas suas Scripturas acrius defendant. Ambiguam enim quam maxime, vagam, & late patentem, ac quidvis quolibet loco docere, vel non docere paratam esse Scripturam volunt, sive ut ad suas interpretationes, tanquam sola Oracula rectum quid edentia, obsequentissime audiendas populum adigant, sive ut damnari per sacram Scripturam impia eorum dogmata non pateat. Qua ratione Simonius potissimum ingenio suo abusus est, aliquis ab ipso facti acutiores, & audaciores omnem lapidem cum eodem movent, omnia repagula revelunt, ut Hebraicæ linguæ tum significatio in vocibus,

tum

Genes. 2. ipsa, an ipsum? in Psal. 41. fontium, an for-tium? Si enim Latinis exemplaribus adhibenda est fides, cedo quibus? Sin autem veritas altius est re-petenda, cur non ad Hebraicam, Syriacam, Chaldaicam, & Græcam originem revertentes, ea, que vel a vitiosis Interpretibus male edita, vel ab imperitis emendata perversius, vel a scribis dormitantibus aut addita sunt, aut ablata, aut mutata, corrigimus?

At hæc omnia, inquies, luculenter, & diserte a multis explicantur. En tibi Bellarminum, Pagninum, Lyranum, Vatablum, Lorinum, Drusium, Fagium, illum etiam ipsum Divinarum Scripturarum Interpretem, omnium ætatum, omnisque memorie doctissimum D. Hieronymum. Edissere mihi, sodes, unam, aut alteram horum expositionem. Quid cunctaris? quid animi pendes? Hebraica sunt, Græca, Syriaca, Chaldaica: obsoleverunt. Ita ne? Agelis, jam Latina proxime sequitur interpretatio. At interpretatio ista nimis autographo hæret; non prorsus assequor. Quid est ergo, quod eo illo suggerio doceas, teque mihi Scripturæ professorem magnifice jaetes, quine Interpretum quidem Latinorum commentarios, utcunque res sit, intelligere potes? At enim hæc minuta sunt, & magnis contentionibus non valde digna. Istuc mehercule dementia, & temeritatis delapsi sunt Hebraicæ eruditio[n]is osores, ut quidquam in re tanti momenti minutum esse arbitrentur, & optima quæque contemnere malint, quam discere. Nos autem ab antiquis Sapientibus Rabbinis accepimus זֶן

בְּחֹורָה אֲפִילּוּ אָוֹת אֲחֹת שָׁאַנְן֙ דְּרוּרִים בְּהִ
nullam in sacris Bibliis esse vocem, nullam dictio-nem, ex qua varijs sensus, varijs interpretationes, varia mysteria elici non possint. Multa in hanc rem afferri possent, multisque exemplis ostendere in promptu esset, quam longe a Prophetarum mente aberraverint viri ceteroquin doctissimi, quod hæc suis ingenii minora putaverint. Illud tantum adse-

ro,

nem unum reperies, quem nimium vel Græcæ, vel Latinæ, vel suæ interpretationis studium in fœdissimos errores non rapuerit: Syriacum ipsum, & Arabicum Paraphras tem, Hebræos homines, vel literarum similitudine, vel crassa Bibliorum Hebraicorum incuria turpiter lapsos fuisse animadverto, quorum alter novum populi genus *Gelitas* in cap. Genes. 14. sibi confixit; & novam urbem *Oram* in Palæstina regionibus ingenio suo extruxit; alter פְּלִילִים Gen-

Jos. 3. tum idola reddidit Palæstinam; & גָּלָל Græcis, Jude 3. Latinisque oppidi nomen transtulit *preputios*: quibus quid puridius? quid absurdius? Apage ergo te in vulgus cum tuis explanatoribus, qui turbidas, & lutulentas bibunt aquas, nobisque noli purissimos fontes invidere.

Jos. 5. Sed amicus agamus; & quoniam ad Interpretes caussam omnem deferri postulas, esto. Quem autem ex omnibus tibi sequendum proponis? Sane de toto hoc Interpretum genere, quam longe, lateque patet, cum difficillimum verba facere, tum multo difficultius fetre judicium. Aliis enim alia placet, probaturque expositionis ratio. Sunt qui ornatum amant, & Rheticum dicendi stylum, sacraeque conjunctam Romanam, Græcamque eruditio nem. Humilem alii, & pedestrem spectant locutionem. Plerique Theologica, Physica, Moralia persequuntur; quosdam suaviter tenet simplex rerum gestarum narratio; multi allegorias, & reconditos sensus inquirunt: nonnulli tandem orationis contextum, verborum significaciones, sententiarum pondus, Prophetarum mentem tantummodo examinant, & exponunt. Ex his omnibus nulli non probandi, modo mediocritatem, quæ in rebus omnibus commendatur, servent. Nolo enim in scholas afferri ingentia Rabbini Isaaci commentaria, qui bina volumina, eaque immania in Caput primum Geneseos conscripsit. Nolo productas, & nimium molestas Filipeau perlegi expositiones in qua-

tuor

tum Grammatica in regulis quam laxissimâ sit. Deinde libenter illos interrogarem, utrum ex ingenti Latinæ, Græcaeque lingua copia, & varia, & antiqui multorum verborum potestate quidquam minus certi, & explorati in orationibus Tullii habeatur, in Iliade Homeri, in Historia T. Livii, in carminibus Virgilii, ut propterea ad vernaculaos interpretes necessario confugiendum sit, quorum tamen sermo eodem ambiguitatis morbo laborat? Ridicula mehercule hæc sunt, & suis auctoribus digna.

Verum enimvero dijudicent illi mihi sine ulla Hebraici sermonis ope multas interpretationum differentias, earumque ineant, reddantque rationem; suas vel a falsis vindicent, vel cum optimis conferrant, & interpretis lapsus a scribarum erroribus secernant. Neque enim satis accusatori feceris, si dixeris, ego sic teneo, istud sequor, huic assentior, nisi & tuam confirmare, & alterius convellere sententiam linguarn veritate possis, atque inde contradicenti os occludere valeas. Morinus Græcos Sapientes adeo mordicus tuetur, ac defendit, ut eos vates, & prophetas appelle, neque ulla in re a veritatis tramite declinasse concedat. Eugubinus contra inscitias, fraudis, corruptionis, ac tantum non sacrilegii eos insimulat. Est qui Romanam editionem Scripturam falsam, barbaram, depravatam, & a veritate Hebraica quam longissime abhorrentem arguat, & abjiciat: aliis, qui tantam illi fidem, & auctoritatem tribuat, ut nullam aliam Ecclesiæ desiderandam censeat. Sanctem Pagninum corrigit Vatablus. Oecolampodium, & Zuinglium tanquam incautos reprehendit Lutherus. Munstero fœdam sermonis barbariem objicit Pellicanus. Caftalionius denique omnes explodit interpres. Qui igitur vel nimis superstitiosum, vel nimis temerarium judicem reprimas, qui illi, ubi erratum sit, ex primis linguis, quibus divina verba primum tradita sunt, ostendere nequeas? Si ad explanatores iterum appellas, neminem

bus se, suaque monumenta eruditis hominibus non parum commendaverint. Ex hoc numero in primis fuit Hieronymus omnium Interpretum facile princeps, qui Barabbanum quemdam Judæum magno labore, & pretio audit præceptorem. Ex hoc Galatinus, Lyra, Burgensis, Masius, Serrarius, Ribera, viri Hebraicæ eruditionis copia commendatissimi. Ex hoc denique illi omnes, qui in sacris Biblis intelligere, & sapere plus quam ceteri videntur. Etenim cum explicandis Latinis, vel Græcis Scriptoribus Latini, Græcique Grammatici adhibeantur, cur in Scripturæ interpretatione, quæ Hebraico sermone primum scripta est, alio, quam Hebræo homine, ut malis? Forsterus profecto Rabbinorum commentaria deditnatus tyronum risui se non exposuisset in suo Lexico Hebraico, cum **לילה** vocem paragogicam sèpius in forma feminina reperiri scribat; nec adeo violenter **אֶבֶן קָרְלַה יְקָרָה** a deduxisset, & **בְּנֵה אֶבֶן**, cuius etiam significationem plane novam, sibi uniuersitatem, perperam comminiscitur. Si hac ratione cum Forsteri nominum radices, & significationes fingere liceat, reddat mihi minam, qui me Hebraicam docuit Grammaticam.

Nec est quod objicias, Rabbinos fallacibus, & captiosis interpretationibus Divina eloquia sèpius detorquere, nugari, ineptire, ut præclarissima Prophetarum testimonia, quæ suismet ipsis oculis vident, de Christi Domini adventu, & Novæ Legis promulgatione obscurent. Nam quamplurima ad Christianæ Fidei dogmata confirmanda Hebræorum monumenta proferre possem. Rabbi Moses Nachmanides prosperitatem, exaltationem, fortitudinem, consilium, principatum ab Isaia commemorata Filii e **מִלְחָמָה** geniti ad ventrum Messiam refert. De Messia quoque celebre illud Jacobi vaticinium in cap. Genes. 49. interpretatur Onkelos Chaldaicus Paraphrastes; & de eodem Psalmum

tùd' prima Oœæ capita per quam magno vultu tunc comprehensas, in quibus tam multa verba facit de uno nomine Prophetæ **Beer**, ut Etymologis, Grammaticisque notationibus ex Sanctis Patribus, & Rabbinis temere collectis plures referserit paginas. Nec jejunam Strabi, sterilem, & perbreverem **glossam** proferri volo. Peterium iis, qui polemicas dissertationes amant, lubenter concedo. Multa de l' Haye volumina Bibliothecarum pluteos occupent. Oleastrum ad etymologos remitto. Tostatus utinam non longe allucubi digrederebatur; Titelmannus vero sibi constaret. Bellarminus cautus, sapiens, acutus, vehemens, & in Hebraicis aliquanto doctior. Genebrardum, Steuchum, Maluendam, Riberam, Serrarium, Bonferrum, Tirinum, Marianam tuto legere potes. Criticos sacros præ manibus habero, in quibus tamen adverte pleraque indigesta esse, confusa, repetita, obscura, redundantia, & in odium Romanæ Ecclesiæ traducta. Augustinus vero Calmetus universa, quæ ad hanc rem spectant, docte, erudite, & prudenter collegit. Sed ad Hebræos pergamus, quorum causa nostra hæc instituta est oratio. Et cum Hebræos ajo, tum Masorethas, & Talmudicos, tum Rabbinos antiquos, & recentiores intelligo, **מורשִׁים** non modo, sed **פָרוֹשִׁים** etiam comprehendendo. Ego vero is non sum, ut horum in universum patrocinium in me suscipere aut possim, aut velim. Novi equidem quamplurimos, qui hisce, quæ de Hebraicæ lingue usu, & utilitate haec tenus a nobis commemorata sunt, haud gravate assentiunt, nec tamen Hebræorum scripta tanti facienda esse concedunt: stolida esse, inquietum, putida, & inepta, nihilque habere præter nugas, & commenta risu potius, sibilisque excipienda. Verum ego etiamsi modice admodum in eorum lectione versatus sim, multa tamen in eis adeo utilia deprehendo, ut me suscepti laboris pœnitere nequeat. Etiam illud scio, qui penitus in Hebræorum adyta ingressi sunt, eos inde multa protulisse, quibus

me his studiis magnopere delectari. Atque adeo hoc mihi concedendum est magis, quod ex his Hebraica quoque, Chaldaica, & Syriaca crescit oratio, & facultas, quæ et si in me levior est, illa quidem, quæ summa sunt, ex quo fonte exhaustam, omnino sentio. Quis enim Aben Esra, Jarki, Abarbanele sapientior? quis purior, quis elegantior, quis facundior Elia Levita? quis diligentius Grammatica tradidit Davide Kimchi? Quid pulchrior, quid perfectius, quid ad veri investigationem accommodatius **כורה נבוכיס** Maimonidis? Quæ cum ita sint, quid est, quod de donandis vestra civitate Hebræis Scriptoribus, Auditores, adhuc dubitetis? Ego quidem sic intelligo, cum tanta ad Sacras Literas proficendas lingua Hebraica sit necessitas, tantusque ex Rabbinorum commentariis existat fructus, etiamsi omnes omnium auctoritates repugnarent, nihilo tamen minus ad præclarissimam hanc laudem contendendum esse. Hoc enim interpretandi genus si diligenter, si docte, si copiose, si enucleate nostris temporibus nonnulli prosequuntur fuerint, cum hac in re nihil præterea Romana Ecclesia desiderare, tum nullam excusationem miseri illi, perditique homines suorum errorum afferre poterunt, in quibus obstinatissimi persistunt. Certe hæc omnia a nobis præstentur oportet, & quia volumus, & quia jussi sumus. Sed quia intelligo, quam grave sit hoc homini tam infirmo, in eorum fidem, & benevolentiam, qui me audient, confusio, ut qui nostrum hoc interpretationis institutum amant, labores nostros qualescumque benigne excipiunt; qui vero minus probant, faltem non contemnant. Illud quidem omni animi contentione extinatur, ut omnes intelligent, me nec laboribus, nec vigilis parcere, ut suscepimus provinciae satisfaciam. Ceterum singulos, & universos rogo, obrestorque, ut si quam mihi operam in re tam difficulti navare possunt, eam nolint publico bono invidere, ut consociatis simul viribus germanam Sacrarum Scripturarum.

דברותנו רשו את הענין
מוך 2. exponit R. Salomon; על מלך המשיח
ובן אמר ابن,&Psalm. 118. כי יצא לו מישיח בן רוד
מאטו הבונים; & hujus generis infinita afferri possent. Quod si quid est in eorum scriptis, quod pias legentium aures offendat, quod commenta, & fabulas redoleat, de iis prudens, & cautus dijudicet Lector, & mala a bonis secerat. Neque enim volo universa nullo habito delectu inde excerpti: ea tantum, quæ ad rem Grammaticam, ad Judæorum ritus, consuetudines, & historiam spectant, depræmenda contendo: antiquorum Patrum proverbia diligenter, & ad literam explicata, quæ cum in Veteri, tum in Novo Testamento se offerunt, ex iis percipias suadeo; sententias colligas; pronunciata dilucides; aucta, concisa, abrupta, translata explices; & si lubet, eorum etiam fraudem, & nequitiam armis ex ipsorum manibus abreptis contundere discas. Quæ omnia sine Rabbinorum ope nullo modo præstari posse, quis non videt? Cum autem Scripturarum Interpreti prototypa exemplaria per quam necessario consulenda esse; a nobis in superioribus ostensum sit, non est, quod pluribus verbis nunc doceam, quantum ad hanc rem conferat adjumenti celebris illa, & admiranda, quæ *Masora* appellatur, antiquorum Judæorum doctrina. Hæc enim una nobis Biblica volumina in magnō Scripturarum naufragio sarta testa servavit, æternumque servatura est: hæc depravatos Hæreticorum codices accusat, & damnat: hæc Romanæ Ecclesiæ Scriptoram propugnat: hæc furtim illata explodit, ablatâ restituit, corrupta corrigit, **המסורה**, ut illud Synagogæ nostris quoque hominibus probatum usurpet, **סיג לזרה**, An existimatis, Auditores, fieri posse, ut certi quidquam in tanta interpretationum varietate dicamus, nisi animos nostros hac Masorethica doctrina excolamus? Ego vero fateor, me

rum interpretationem assequamur . Reliquum nunc
est , ut incredibilem animi lætitiam , qua afficior ex
hoc tam honorifico munere , omnibus patefaciam .
Nescio quid enim singulare , ac eximium fortunis
meis accessisse video , quod ne voto quidem a Diis
immortalibus optassem . Idque totum clementia tua
debeo , Amedee Regum optime , Italæ vindex , ac
patrone . Ac res tua præclare gestæ celerabuntur
illæ quidem nostris non solum , sed omnium pœne
gentium literis , & linguis ; nec ulla unquam artas
de animi tui pietate , fortitudine , consilio , religio-
ne , magnanimitate , sapientia , tuisque reliquis laudi-
bus , quæ summæ sunt , conticescat . Sed hoc affirmo ,
& pace dicam tua , nullam in his esse laudem am-
pliorem ea , quam hoc tempore es consecutus . Am-
plissima enim hæc literarum institutio , & disciplina ,
insignis hæc , ac regalis munificentia , qua earum
cultores vocas , & excipis ; præcipue vero tutum hoc ,
& sacrosanctum , quod peregrinis , extorribus , & de-
sertis Palestinæ Musis sponte , & liberaliter præbes
perfugium , totum hoc , quod certe maximum est ,
totum est , inquam , tuum . Reliqua animi ornamen-
ta tibi cum majoribus tuis communia sunt . At ve-
ro hujus gloriæ socium habes neminem . Quod autem
extam multis , qui hac ætate Romana , Græca , &
Hebraica eruditione præstant , sapientissimis viris , ad
Sacras Literas tradendas me tenuem , & obscurum
hominem potissimum advocaris , pro certo habe , me
tanti beneficii memoriam sancte , religioseque tota
vita servaturum , qua , ut spero , fiet , ut vires meas
tam exiles aliquando superem , tuæque voluntati do-
cendo , scribendoque respondeam .

F I N I S.